

Imamo skupno prihodnost?

Jugoslavija je razdeljena na pristaše Slobodana Miloševića in Stipea Šuvarja. Prvi dan 20. seje CK ZKJ ni pokazal, da bi bilo tudi v prihodnje kaj drugače, glavni in pomožni nosilci obeh frakcij v jugoslovanski Zvezi komunistov so namreč (sicer brez vpitja in žaljivk) ostali nepremakljivo na svojih okoliščinah. Čeprav je v Jugoslaviji težko biti prerok, je vendarle mogoče brez večjega tveganja reči, da omenjena seja ne bo čudotvorna, gre predvsem za merjenje sil in preštevane pristašev. Kot da bi se vsi bali posledic, ki bi jih s seboj prineslo razčističenje nasprotij v nekoč tako monolitni Partiji. Sicer pa pogledajmo, kakšni so verjetni glavni scenariji razrešitve jugoslovanskih razprtij.

Popolnoma brez upa zmage je hipoteza, da bi Miloševićev »blitzkrieg« kakorkoli ustavili, da bi torej umirili sile, ki želijo to državo narediti po okusu same enega naroda, samo ene federalne enote, samo enega firerja. Kaže, da preostanek Jugoslavije v tem trenutku ne premore moči, odločnosti in hrabrosti, ki bi spodbudile ali vsaj onemogočile ljudi, da katera lahko rečemo, da ne bodo državi prinesli nič drugega kot še večje spore ter intelektualno in gospodarsko zaostalost.

Nekoliko manj pravičnica je verjetnost, da si bodo pristaši unitarne

ga populizma in demokratičnega pluralizma na seji povedali, kaj si mislijo eden o drugem, nato pa bo, ker se zanesljivo ne bodo mogli sporazumeti, relativno hitro prišlo do razkola Jugoslavije. Sami sebi bi uresničili nekakšno Jalto, polovica države bi bila pod prevlado Srbije, drugo polovico pa bi tvorila unija Slovenije in Hrvaške. Tuji opazovalci so to državo celo že krstili, imenovala naj bi se Crovenia (Krovenija), kar je kombinacija za besedi Croatia in Slovenija. Vmes naj bi bila železna zavesa, tako kot v najboljših Staljinovih časih.

Treji, že v začetku tega pisanja nakazani scenarij je najbolj verjeten. Sprti jugoslovanski komunisti naj bi se, čeprav neradi, na silo mlačno pomirili. Podobno kot na znameniti 17. seji. Razmerje sil pa bo drugačno, Miloševićevim opredam ne bo treba več kazati s prstom na nenačelno koalicio, saj se je ne boje več, mic po mic so v siloviti ofenzivi po 17. seji dobili na glas Črno goro, potihem pa tudi Makedonijo, kjer lahko oblastniki zadržijo svoje majave položaje le s pomočjo trde centralne oblasti, kar beograjska gotovo bo.

Ta nasilna in mlačna pomiritev seveda ne more biti dolgotrajna. Vse je odvisno od tega, ali je Srbija že v mejah, ki si jih je zaželela, ali pa

misli še naprej izvažati revolucijo. Naslednji dragulj v njeni kroni bi bila gotovo Bosna in Hercegovina, ki pa kljub srbskemu življu najbrž ne bi popustila tako zlahka. Bosenski Muslimani namreč še pomnijo čase, ko še niso bili narod, ampak samo neopredeljeni, seveda pisano z malo začelnico. Kdor bi karkoli počel v BiH, mora računati tudi na reakcijo in čustva tamkajšnjih Hrvatov. Iz Beograda je mogoče konec koncev vzemiriti tudi Hrvaško, taki poskusi so že bili, glavni Miloševićev adut je domnevna ogroženost Srbov v tej republiki.

Ko bi Srbija dobila, kar je želela, bi začel veljati scenarij številka 2, torej jugoslovanska varianta Jalte, razdelitev države na unitaristični jug in severno konfederacijo. Ni mogoče povsem izključiti tudi pomožne razrešitve, ko bi Jugoslavijo skupaj obdržala JLA oziroma generali, ki bi nastopili v imenu preprečitve razpada države — svetinje. Kakšna, kako trdna in dolgotrajna bi bila taka Jugoslavija, je mogoče uganiti v prvem poskusu.

Če nečemo razpada Jugoslavije, če ne želimo (kot je rekel Milan Kučan), da bo parole na ulicah kmalu zamenjalo orožje, če ne pristanemo v nadaljevanje itihga prevrata, je treba ustaviti Slobodana Miloševića in njegove pristaše. Če se to ne bo zgodilo, bo tako imenovana druga Jugoslavija vzela slovo. Veliko jih je, ki za njo ne bi jokali. Eno od vprašanj je namreč, ali si Miloševića želimo ustaviti, saj je konec koncev on tisti spiritus agens, ki bo posredno ali neposredno dolocene začetne nejasnosti državo podobno tega dela Evrope in Balkana.

M. BAUER

Nemočni pred državno samovoljo

Igor Bavčar na javni tribuni v Metliki

METLIKA — Polna dvorana tukajšnje kulturne doma in številna zanimiva, tehtna, včasih tudi provokativna vprašanja so dokazala, da zanimanje za delo odbora za varstvo človekovih pravic tudi po skoraj osmih mesecih od ustanovitve ne pojenjuje.

Ko je Igor Bavčar, gost javne tribune, govoril o demokraciji, je dejal, da naša družba z njo nima velikih izkušenj. Ljudje, ki odločajo v naši državi tako rekoč o vsem, niso navajeni delati v sklopu demokracije, niso navajeni biti podvrženi kritiki javnosti. »Prav proti temu, čemur pri nas pravimo demokracija, je bil uperjen ljubljanski proces, v katerem se je pokazalo, da je usmerjen proti tistem delu slovenske politike, ki je hotela vpeljati več demokratičnosti,« je povedal Bavčar. »Ta proces je tudi razkril, da živimo v deželi, kjer lahko vojaški aparat posega v civilno življenje, Slovenija kot država pa nima pravice na

• O najnovejših dogajanjih v zvezi z raziskovanjem ozadja ljubljanskega procesa ter predvsem o podpori, ki jo je dal Janez Stanovnik vodji RSNZ Tomažu Ertlu, je Bavčar dejal, da je zanj nerazumljiva. »Stanovnik je dal Ertlu bianco menico za nekaj, kar mora komisija pri republiški skupščini šele ugotoviti. Stanovnikova izjava o tem, da dá za Ertla v ogenj svojo desnico, je nespametna. Dejansko je svojo roko tudi že porinil v ogenj, kajti če bo šel Ertl, bo najbrž moral oditi tudi tisti, ki je zanj jamčil.«

najbolj ključnih področjih odločati o suverenosti slovenskih državljanov. Pri nas pa potrebujemo državo, ki bi ščitila ljudi, ne pa, da bodo ti še naprej nemočni pred državno samovoljo. Toda država ne more ščititi ljudi, če nima izdelanih pravnih načel. Teh pravil igre, ki jih je najlažje vzpostaviti z varstvom človekovih pravic, trenutno nimamo.«

Na vprašanje, ali pod geslom demokracije plovemo v anarhijo, kjer je dovoljeno vse in skoraj nič, je Bavčar dejal, da v Jugoslaviji do Titove smrti nismo imeli izkušenj z demokratičnim razreševanjem določenih vprašanj. »Šele potem smo se prvič srečali s tem, da ni nikogar, ki bi s trona kot končni razsodnik odločal o razlikah in jih izglejal. Šele sedaj so razlike prišle do izraza in je končno tudi možnost, da se o njih dogovarjamo. Prav to, da ni avtoritete, je po mojem mnenju prednost.

Nič kaj spodbuden ni bil Bavčarjev odgovor na vprašanje Metličanov, kaj pomeni za Jugoslavijo, če bo ostala zunaj združene Evrope. »Naša država bo v tem primeru imela status kolonialne države v Evropi. Interes Evrope sicer je, da bi poegnili vase tudi Jugoslavijo, vendar bo cena za nas izredno velika. Poleg tega je ravno v zunanji politiki Jugoslavija že doslej veliko izgubila in v svetu nima več skoraj nobene veljave. Bojim pa se, da nam je Evropa že namenila umazano proizvodnjo, evforija po tujem kapitalu pa nam je tako zamazala oči, da ne vidimo, kaj nam hočejo podtakniti razviti. Zato toliko bolj resno jemljem Zelene manifest dr. Dušana Pluta in opozorila ekologov nasploh.«

M. B.-J.

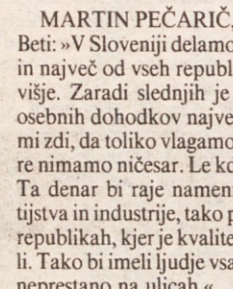
Naša anketa

Plače po jugoslovansko

Nemalo pikrih je že bilo slišati na račun osebnih dohodkov v Sloveniji; da so nesorazmerno visoki, da ne izvirajo samo iz dela, ampak tudi iz prikritega kolonialnega odnosa do juga države, da so tako rekoč ukradene. Ni treba posebej poudarjati, od kod prihajajo ti očitki, iz Slovenije seveda ne, jasen pa je tudi njihov namen: enoten delavski razred Jugoslavije naj ima enotno plačo. Ta namen se je že nekajkrat izkazal v štrajkih na jugu države, ko so štrajkajoči delavci hitro pokazali na severne kolege v isti branži in rekli: »Take plače hočemo!« Pristoten pa je tudi v razmišljanjih nekaterih uradnih oseb in funkcionarskih glav. Ne bi bilo nič čudnega, če bi ugotovili, da je bila taka težnja, morda prikrita, morda nenamerna, prisotna tudi pri oblikovanju ukrepov za omejevanje rasti osebnih dohodkov, saj se je v zadnjem letu izkazalo, da so prav v Sloveniji osebni dohodki relativno najbolj padli, kar pa ni v ničemer pogojeno z dejanskimi merili, ki kažejo delovno storilnost in akumulacijo na zaposlenega. Saj vendar ne more biti tako, da so se neke držali črke zakona, druge pa ne?

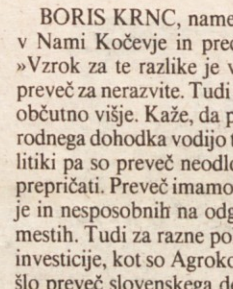
MILENA PUHEK, delavka v črnomaljski IMV: »Pri nas so osebni dohodki vse prej kot visoki, druginja pa je veliko večja kot v ostalih republikah. Zadnja plača, ki sem jo dobila, je bila 540 tisočakov. Za ta denar bi v naših južnih republikah že štrajkali in zahtevali 100 odst. povišanje. Umes-ten se mi zdi predlog nekega hrvaškega gradbenega podjetja, da bodo poviševali plače z rastjo vrednosti nemške marke. Delavci lahko dobro delajo le, če so zadovoljni s plačilom.«

MARTIN PEČARIČ, pletilec v metliški Beti: »V Sloveniji delamo najbolj kvalitetno in največ od vseh republik, cene pa so najvišje. Zaradi slednjih je tudi realni padec osebnih dohodkov največji. Neumno pa se mi zdi, da toliko vlagamo v vojsko, od katere nimamo ničesar. Le kdo nas bo napadel? Ta denar bi raje namenili za razvoj kmetijstva in industrije, tako pri nas kot v drugih republikah, kjer je kvaliteta izdelkov na ničli. Tako bi imeli ljudje vsaj delo, da ne bi bili neprestano na ulicah.«

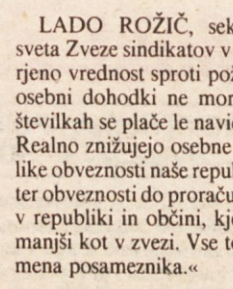
TONE ŽBOGAR, tehnični vodja v Iskri, tozdr Upori, Šentjerneji: »Za delo, ki ga opravi slovenski delavec, je sorazmerno švedno premalo plačan, zlasti če pomislimo, koliko dajatev bremeni njegov dohodek, pa tudi to, da so življenjski stroški pri nas precej višji. V Jugoslaviji bi moral vsakdo živeti po svoji meri in po tem, kar sam ustvari, ne pa se zanašati na druge. Vsako drugačno razmišljanje mori iniciativo in voljo do poštenega dela.«

BORIS KRNC, namestnik ekspeditorja v Nami Kočevje in predsednik IO OOS: »Vzrok za te razlike je v tem, ker dajemo preveč za nerazvite. Tudi cene so v Sloveniji običajno višje. Kaže, da politiko delitve narodnega dohodka vodijo tisti z juga, naši politiki pa so preveč neodločni ali pa se dajo prepričati. Preveč imamo tudi administracije in nesposobnih na odgovornih delovnih mestih. Tudi za razne polomije in zgrešene investicije, kot so Agrokromer, Feni itd., je šlo preveč slovenskega denarja.«

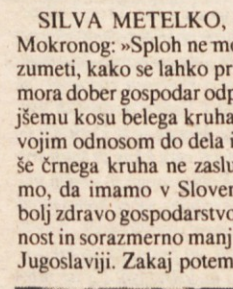
ALOJZ OBERSTAR, Ahišnik VVO Majde Šilc v Ribnici: »Pravično bi bilo, da bi bili osebni dohodki sorazmerni z ustreznim dohodkom. Napačno je, če dobivajo zdravi in leni pomoč; prav pa je, če so je deležni bolni in invalidi. Seveda pa je treba vsakemu zagotoviti delo. Tudi delitev na gospodarstvo in negospodarstvo ni najbolj posrečena, saj v negospodarstvu prav tako delamo kot v gospodarstvu ali pa še celo bolj, plače pa imamo skoraj za polovico nižje.«

LADO ROŽIČ, sekretar občinskega sveta Zveze sindikatov v Brezicah: »Ustvarjeno vrednost sproti požira inflacija, ki je osebni dohodki ne morejo dohitevati. V številkah se plače le navidezno povečujejo. Realno znižujejo osebne dohodke tudi velike obveznosti naše republike do federacije ter obveznosti do proračunskih porabnikov v republiki in občini, kjer apetiti niso nič manjši kot v zvezi. Vse to se zgrinja na ramena posameznika.«

IVAN UDOČ, predsednik osnovne organizacije sindikata v Stillesu, Sevnica: »Meni se zdi, da so pri nas realno plače bolj padle kot v drugih republikah in obeh pokrajinah tudi zato, ker se že zdaj nekako preveč plašno odzivamo na očitke z juga, da imamo Slovenci že tako najvišje plače v Jugoslaviji in bi lahko malo počakali, da se zmanjšajo razlike. Menim, da je to nesprejemljivo, taka lažna solidarnost pa zmanjšuje delovljivost pri nas, kjer vsaj lahko pokažemo rezultate.«

SILVA METELKO, skladiščnik v Iskri Mokronog: »Sploh ne morem in nočem razumeti, kako se lahko pri nas dogaja, da se mora dober gospodar odgovorjati debelejšemu kosu belega kruha, ne pa tisti, ki si s svojim odnosom do dela in z dosežki včasih še črnega kruha ne zasluži. Venomer slišimo, da imamo v Sloveniji dosti boljše in bolj zdravo gospodarstvo, da je večja storilnost in sorazmerno manj izgub kot drugje v Jugoslaviji. Zakaj potem k uravnilovki?«

ZDRAVKO KOŽAR, trgovski zastopnik Merkurja Kranj, Senovo: »Slovenske plače so, glede na storilnost in na življenjske stroške, daleč prenizke. V Sloveniji bi morala biti srednje dobra plača tri milijone dinarjev. Tako plačo pa ima le malo delavcev. Jaz moram na mesec narediti za 1,1 milijarde din prometa in za ta denar dobim le 1,3 milijona din plače, kar je glede na obseg, zahtevnost in stroške daleč premalo. Brez stimulacije ne bomo rešili gospodarstva.«

Delavec Emone kot podjetnik

Uresničiti želijo zamisel, po kateri bo delavec kot delničar pomagal zbrati precej investicijskega denarja ter bil hkrati spodbujen za boljše gospodarjenje

LJUBLJANA — Emone, orjaške sestavljene delovne organizacije trgovine, turizma, hotelstva in inženiringa, ki združuje tudi naša podjetja, Emono Dolenjo, Emono Posavje, Terme Čatež in Ribarstvo na Dvoru, ni treba na novo predstavljati. V njej dela nad 12.000 delavcev, ki so v devetih mesecih lani ustvarili nad bilijon dinarjev celotnega prihodka ter bili po količini družbenega proizvoda 5. največja trgovska hiša v Jugoslaviji. Bolj velja predstaviti nekatere nove zamisli, s katerimi so poslovodni delavci pred kratkim seznanili novinarje.

Emona je zadnja leta obstala, tako kot večina kolosov, ki se ne morejo dovolj hitro prilagajati prihajajočim spremembam. Ne da se dolgo živeti od stare slave, zato si je vodstvo zastavilo ambiciozen cilj: postati podjetniško nadpovprečen in učinkovit poslovni sistem, k temu prizadevanju pa pritegniti vse svoje delavce.

Nova zakona o podjetjih in tujih vlaganjih sta kljub nekaterim pomanjkljivostim dobra začetna osnova za temeljito prenovi Emone v združeno delniško podjetje, v katerem bodo s pomembnim deležem delnic vključeni Emonini delavci po zgledu akcijskih družb v industrijsko razvitih deželah. Po tej zamisli naj bi delavec puščal v Emoni 5 odstotkov letnega dohodka kot delnice in s tem sodeloval tudi pri delitvi letnega dobička. Na ta način bo Emona zbrala precej investicijskega denarja, ki ga zdaj

primanjkuje, in kar je še važnejše: povečalo se bo zanimanje za dobro gospodarjenje, s tem pa tudi pripadnost hiši. Inovacijske rezerve so pri tolikš-

• Ob koncu februarja bo tudi Emona uvedla v svojih trgovinah potrošniške kartice, s katerimi bo priznavala kupcem nekatere ugodnosti. Trgovina na debelo in drobno že sedaj zavzema 52-odst. delež v celotnem prihodku, novost pa naj bi Emonino trgovino še poživilo.

nem številu ljudi velikanske, z novim prijemom jih želijo izkoristiti predvsem pri izboljševanju kakovosti pri vseh Emoninih dejavnostih ter ustvarjanju elitnega imidža, kar je zlasti za turizem in hotelirstvo odločilnega pomena. Upajo, da za vse rešitve, ki jih bodo po-

drobno obdelali, ne bo administrativnih ovir in da bo sedanje svobodnejše podjetniško vzdušje trajno obveljalo.

M. LEGAN

TUDI V SEVNICI PLINOVOD

SEVNICA — V sevnici občini se nadejajo, da bodo lahko enakopravno sodelovali v plinifikaciji tudi na svojem območju. Sevniki izvršni svet je obravnaval pripombe iz javne obravnave o vključitvi oskrbe s plinom v družbene plane občine in obravnaval odprto vprašanje v zvezi z izgradnjo plinovoda

SREČANJE JUBILANTOV

BREŽICE — Komunisti, ki se jim je lani izteklo 30 in 40 let članstva v ZKS, so se na povabilo občinskega komiteja ZKS Brežice konec januarja zbrali na tovariškem srečanju v Turist hotelu. Ob tej priložnosti so jubilarom izročili spominska knjižna darila. Srečanja se je udeležil tudi izvršni sekretar predsedstva CK ZK Slovenije Slavko Soršak.

Po najbolj svežih podatkih zavoda za samoupravljanje iz Zagreba bi se štirčlanska družina v Jugoslaviji decembra 1988 komaj preživela z 1.519.783 dinarji, od teh gre 83 odstotkov za stanovanje, hrano in obleko; izdatki za hrano v tem dobrem poldrugem milijonu pomenijo 890.842 dinarjev.

Življenjski minimum (v dinarjih)

	dec. 1987	junij 1988	december 1988
SFRJ	434.103	723.766	1.519.783 din
Slovenija	532.364	892.818	1.832.463 din
Hrvaška	466.101	773.802	1.615.790 din
Srbija (ožja)	419.036	682.823	1.461.703 din
BiH	399.304	648.877	1.442.366 din
Vojvodina	423.833	680.995	1.438.800 din
Makedonija	407.442	642.939	1.353.182 din
Črna gora	403.136	648.996	1.329.496 din
Kosovo	366.353	559.826	1.223.219 din

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 19 z dne 30. januarja 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	5183,39	5191,18	5198,97
Avstrija	šiling	100	45137,81	45205,62	45273,43
Kanada	dolar	1	5005,62	5013,14	5020,66
Danska	krona	100	81886,87	82009,88	82132,89
Finska	marka	100	137890,18	138097,33	138304,48
Francija	frank	100	93440,31	93580,68	93721,05
ZR Nemčija	marka	100	318047,62	318525,41	319003,20
Grčija	drahma	100	3832,90	3838,66	3844,42
Irska	funt	1	8514,05	8526,84	8539,63
Italija	lira	100	434,32	434,97	435,62
Japonska	jen	100	4572,60	4579,47	4586,34
Kuwait	kv. dinar	1	20606,86	20637,82	20668,78
Nizozemska	gulden	100	201580,88	282003,89	282426,90
Norveška	krona	100	87952,79	88084,92	88217,05
Portugalska	escudo	100	3877,51	3883,34	3889,17
Švedska	krona	100	93580,38	93720,96	93861,54
Švica	frank	100	373349,49	373910,36	374471,23
V. Britanija	funt	1	10432,03	10447,70	10463,37
ZDA	dolar	1	5939,54	5948,46	5957,38

1. ljubljansko pismo

Strah pred gruntarji je preteklost

Dobra rešitev je družinska kmetija brez najetih delavcev

LJUBLJANA — Odkar preživljamo krizo, narašča naša »ljubezen« do zemlje. Kmetijstvo je ena naših glavnih neizkoriščenih možnosti za izhod iz krize. Vendar ne moremo mimo dejstva, da je več kot dve tretjini Jugoslavije in nad 80 odstotkov Slovenije neravninski svet, manj primeren za intenzivno in mehanizirano kmetijsko pridelavo, ki je zaradi majhnih kmetij že tako manj donosna.

Največja napaka naše povojne kmetijske politike je bila, ker je skušala ves čas dokazovati, da je možno tudi na majhnih gospodarstvih doseči dovolj velike dohodka, samo da se mora kmet povezovali z družbenim sektorjem. V ta namen smo razvili teorijo o socialistični kooperaciji, o proizvodnem sodelovanju z zadrugo, zadrugo organizacijo, kasneje pa se teorijo o združevanju zemlje, dela in sredstev, česar ni pravzaprav nihče prav do konca razumel, čeprav smo vsi govorili o tem.

Ob tako majhnih kmetijah, katerih obstoj je omogočila politika

razvoja v preteklosti, je bilo pravzaprav dodatno zaposlovanje in iskanje dohodka že prava nužnost. Za kmetijo je bilo takšno dopolnjevanje dohodka zelo gospodarno, za posameznika, ki je delal na dva konca, pa nedvomno ne. Tudi z družbenega stališča to ni bilo koristno. Imamo visoke proizvodne stroške v kmetijstvu in zato tudi drage pridelke. Proizvodna sposobnost kmetij se sicer povečuje že zaradi prelivanja kapitala iz nekmetijske proizvodnje. Vendar pa tudi to ne bi bilo mogoče, če bi pri nas veljal delavnik, kakršnega ima vsa zahodna Evropa.

Dosedanje zapleteno in škodljivo politiko (ne)razvoja kmetijstva, ki je onemogočala lastništvo večjih površin in s tem večjo pridelavo ter večji dohodek kmetije, je vodil nekakšen prastrah pred »kralji na Betajnovi«. Strah pred bogatimi gostilničarji, mesarji, kmeti, strah pred trško-vaško gospodo, ki se je pojavila ob koncu prejšnjega stoletja po slovenskih vaseh in trgih, je v proletarcih razvil odpor do gruntarjev.

Nameste doslej uveljavljenega 10-hektarskega maksimuma ima družba na razpolago druge instrumente za usmerjanje razvoja. Preprečiti bo potrebno špekulacijo z zemljo. Za te namene ima družba v rokah davčno politiko, ki jo lahko uporabi tudi takrat, ko gre za neupravičeno prilaganje rente. Sicer pa naj velja, da je potrebno vso sistemsko zakonodajo, ki kakorkoli zadeva kmetijstvo, kritično oceniti in po potrebi izpopolniti oziroma spremeniti. Oblikovati je treba rešitve, ki bodo ustrezale doseženi ravni družbenoekonomskih odnosov ter upoštevali možnosti, ki jih nudi tehnično-tehnološki napredek.

V. BLATNIK

kmetijstvo

• Z vzpostavitev večstrankarskega sistema ne bi izumili nič pametnega. (Marjan Rožanc)

• Svet zanima predvsem to, da Jugoslavija ne bi postala krizno območje, nevarno tudi za druge, in da redno plačuje svoje dolge. (Dr. Ernest Petrič)

• Perspektiva človeštva in tudi Jugoslavije ni v vratolomnih razdiranjih obstoječih državnih tvorb, ampak v novih oblikah sožitja in integracij. (Dr. Ernest Petrič)

• Ne predstavljam si možnosti za normalno delo, če moram iz službe dan za dnem opazovati skoz okno, ali se je ljudstvo zbralo pod oknom in zahteva moj odstop. (Jože Školč)

Kmetijski nasveti

Krompir se je prebudil

Nobena stvar ni za vse prav. Medtem ko mila zima prinaša prihranke pri kurjavi ali vzdrževanju cest, povzroča tudi nekatere nepredvidene težave. Kmete skrbi, kako bo z prezimnimi posevki, pritožujejo pa se tudi zaradi težav pri skladiščenju krompirja. Začel je kaliti in bojijo se, da ne bo uporaben za seme.

Krompirjev gomolj je živ organizem in se odziva na razmere, v kakršnih je uskladiščen. Kot organska snov je idealno gojišče za različne bolezni, ki ob siceršnjih fizioloških spremembah lahko močno pospešijo propadanje pridelka. Krompir mora biti uskladiščen v hladni kleti, ki ima stalno temperaturo okrog 5°C. Če je dlje časa shranjen pri višji temperaturi, lahko izgubi tudi petino in več škroba, če pa je v prostoru z nad 28°C, se celo zaduši.

Dihanje krompirja pa ni odvisno samo od temperature, marveč tudi od vlažnosti zraka. Zračna vlaga naj bo čim višja, najboljša je okrog 95 odstotka, vendar se ne sme kondenzirati, saj bi bili mokri gomolji še bolj dovzetni za gnitje ali trohnenje. Svetloba tudi pospešuje fiziološke procese v gomoljih, zato velja pravilo, da je jedilni krompir treba skladiščiti v temi. Če željenih skladiščnih razmer ni, se pojavijo nevspešnosti, predvsem prezgodnje kaljenje. Kalčki močno povečujejo površino izhlapevanja in

• Na vprašanje, ali bo že sedaj močno nakaljen krompir še uporaben za seme, odgovarjamo z besedami inž. Tadeja Sluge s Kmetijskega inštituta Slovenije: »Le gomolji, ki so še fiziološko mladi in ki ne kažejo močnih znakov ovelosti ali kaljenja, tako da bi morali kalčke pred saditvijo odstraniti, bodo pravilno posejani hitro in enakomerno kalili.« Z drugimi besedami povedano to pomeni, da bo že zdaj močno nakaljen krompir z dolgimi kalčki kaj slabo seme.

tako dodatno izčrpujejo gomolje. Zlasti nezaželeni so pri jedilnem in za predelavo namenjenem krompirju, zato je priporočljiva uporaba kemičnih sredstev proti kaljenju (CIPC), ukreniti pa je treba tudi vse, kar je mogoče (ohlajanje gomoljev, uravnavanje temperature, zračenje v nočnem času ipd.), da bodo skladiščne razmere čim boljše.

Inž. M. L.

Letos manj pogodbenne pšenice

V novomeški občini zanimanje za pridelovanje pšenice zopet upada — Ekonomsko upravičeno le intenzivno pridelovanje — Posledice letošnje suše

NOVO MESTO — Vsega skupaj je letos v novomeški občini zasejanih s pšenico približno 2.200 ha ornih površin, od tega v pogodbeni pridelavi, družbeni in privatni, nekaj več kot 600 ha. Inž. Miha Krhin iz kmetijske zadruge Novo mesto pravi, da letos niso posebej nagovarjali kmetijskih pridelovalcev k pogodbenemu pridelovanju pšenice, tako kot prejšnja leta, saj to nima nobene-ga smisla, ampak naj bi se vsakdo odločal za takšno proizvodnjo, ki mu najbolj ustreza in se mu izplača.

Zato je letos manj kooperantov, predvsem pa je treba iskati vzroke za manjše zanimanje v lanskem letu, ki je prizadela doberšen del pogodbenih površin, ter v peripetijah s cenami, kar je marsikomu vzelo pogum. Poprečna površina na pogodbenega pridelovalca je še vedno zelo majhna, le 33 arov, kar zbuja dvome glede donosnosti. Zavedati se je treba, da je ekonomsko upravičena le intenzivna proizvodnja pšenice na površinah, večjih od hektara in takrat, ko je dosežen pridelek 5 ton na hektar.

V zadrugi predvidevajo, da se bo podpisovanje pogodb še nadaljevalo sedaj, ko so posamezni TZO že pričeli izplačevati stimulacijo za pogodbeno pridelavo, se pravi nadomestilo za pridelovanje v višini 260 din za pogodbeni kg in regres za same v višini 80 din za pogodbeni kilogram pšenice. Skupno naj bi z odkupom letos poletni zagotovili 2.300 ton pšenice.

Pridelek bo tudi tokrat močno odvisen od vremenskih razmer. V zadrugi zaskrbljenostjo spremljajo letošnjo milo zimo, ki je že povzročila škodo, čeprav

ZAKAJ NE POSPEŠEVALNA SLUŽBA ZA VSE? — Posnetek je z ustanovnega zbora Slovenske kmečke zveze za brežiško občino. Udeleženci so zahtevali, da bi bilo pospeševanje kmetijske proizvodnje poslej drugače zastavljeno. Kdor ni kooperant, je zapostavljen, čeprav tudi on proizvaja za tržišče, vendar brez posrednikov. (Foto: J. Teppey)

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli rejci naprodaj 247 do 3 mesece starih prašičev in 52 starejših. Mlajših živali so prodali 134, in to po 10.000 din po kg žive teže, in starejših 17. Slednje so plačevali po 6.500 do 7.000 din kg žive teže.

Črnogleda napoved ekologa

Neizbežna lakota

Potratenost z zrakom, vodo in tlemi se posebno usodno zrcali v sodobni pridelavi hrane. Očarani smo nad visoko produktivnostjo visokovrednih sort, to je nad bogatim pridelkom, ki ga dobimo po enoti površine tal, pozabljamo pa pri tem, koliko smo v to vložili energije. Poljedelec kamene dobe (in tudi nekatera današnja indijanska plemena) je dobil iz vsake energijske enote, ki jo je vložil v obdelovanje zemlje s svojim znojem (fizično energijo), hrano, ki vsebuje 12 energetskih enot; te je rastlina pridobila iz sončne energije, torej svetlobe pri fotosintezi. Naša sodobna hrana pa vsebuje 10- do 20-krat manj energije, kot je vloženo v njeno pridelovanje. Energetsko gledano, je bilo torej poljedelstvo kamene dobe 120- do 240-krat uspešnejše od današnjega, sodobnega. Seveda ob uporabi mnogo večjih površin tal.

Dokler je bila energija »zastonj«, to pomeni zelo poceni, je sodobno kmetijstvo kar lepo pariralo s svojimi uspehi, odkar pa so se začele dvigati cene nafte, se je vse obrnilo povsem drugače. Ob tem pa sodobno kmetijstvo z umetnimi gnojili, traktorji in pesticidi zelo uspešno ogroža človekovo okolje. Ne znam si predstavljati bodoče pridelave hrane, ki bi lahko sledila potrebam naglo naraščajočega prebivalstva Zemlje. Plodnih tal bo čedalje manj, lačnih ust pa čedalje več. (Ekolog dr. Zvonimir Devide v Telesku)

je prezgodaj za vsakršne ocene, bolj pomembno pa je, da bomo letos pripravljani na različne bolezni, ki jih zima tako milo vreme povzroči in proti njim pravočasno ukrepali. Lanskoletno poleganje žit je bilo skoraj popolno presenečenje za kmetovalce, saj je prišlo precej pozno, ko ni bilo zaščitnih sredstev in je bilo tudi sicer pozno za ukrepanje. Zato kmetijska pospeševalna služba zlasti budno spremlja dogajanja v tem kritičnem času in se pripravlja na morebitne potrebne posege.

Kmetijska pospeševalna služba je letos posebej priporočala setev tudi drugih žit, predvsem ječmena in ovsa, se pravi pridelovanje beljakovinske krme, poleg tega pa uvaja poskuse tudi z mešanjem žit, tako na primer pšenice in graha, ki je prav tako beljakovinska krma, ki jo kmetovalci lahko sami zmeljejo doma in uporabljajo kot zдроб. Uvajajo tudi intenzivno setev trav in travnodetelnih mešanic, katerih odkosi so možni že v aprilu in prav tako dajejo kvalitetno beljakovinsko krmo.

T. JAKŠE

VIŠJE CENE KOMUNALNIH STORITEV

KRŠKO — Krški izvršni svet je potrdil višje cene komunalnih storitev, ki bodo začele veljati 1. februarja. Voda za gospodinjstva bo dražja za 87 odst., za gospodarstva 97, odst. kanalizacija za 90 oziroma za 93 odst., odvoz smeti pa za 89 oziroma za 90 odst. Cene teh storitev so sedaj usklajene v regiji in niso višje od republiškega poprečja.

SMRT MED NALAGANJEM HLODOVINE

VOLČJE — V ponedeljek, 30. januarja, okoli 18.30 je prišlo do hude delovne nezgode v Volčjem pri Brezicah. Skupina vaščanov, med katerimi je bil tudi 32-letni Miran Lipej iz Glogovega broda pri Brezicah, je pomagala zasebnemu avtoprevozniku Antonu Kocjanu iz Silovca pri nalaganju hrastove hlobovine. Delo so opravljali ročno, pri nalaganju zadnjega, šestega hlobo pa se je ta skotalil s kesona in zbil vse šest delavcev. Lipeju je padel na zatilje in ga tako hudo ranil, da je bil takoj mrtev, laže pa je bil poškodovan še 36-letni Anton Butkovič iz Volčjeja.

Zrak packati res ni lepo

Gozdarji in ekologi bijejo plat zvona za slovenske gozdove, ki propadajo pred našimi očmi

Onesnaževanje zraka ni od včeraj. Že stari Rimljani so poznali izrek, da »zrak packati ni lepo«. Pri nas smo prve izrazite znake propadanja gozdov ugotovili 1983. leta, kisel dež pa zaznali že deset let prej. Vendar se razmere naglo slabša-

• Kako naj razložim očetu, ki kupuje sinu avtomobil, da kupuje pravo pošast, ki bo njegovim vnukom održala hrano in zrak. Avtomobil porabi namreč v letu dni toliko goriva, kot ga potrebujemo za sodobno pridelavo hrane za trideset ljudi v tem času. In če bo obdarovani sin živel recimo še petdeset let, bo njegov avtomobil »pojedel« hrane za 1.500 ljudi. To je hrana za štirilčlansko družino za obdobje 376 let. (Dr. Zvonimir Devide)

jo in s propadanjem slovenskih gozdov se je morala spoprijeti tudi republiška skupščina.

Po podatkih gozdarjev je zdaj v naši republici poškodovanih že 43,7 odst. vseh gozdov. Najbolj prizadeta je jelka, ki je je v Sloveniji zdrave le še 6 odstotkov, medtem ko je zdravih smrekovih gozdov še 22 odstotkov. Gozd uničuje onesnažen zrak, v katerem je vrsta najrazličnejših kemičnih snovi, ki same ali v povezavi z vodo uničujejo liste, iglice, debla in korenine gozdnih rastlin. Naj-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Pokušnja vin

V februarju bodo podružnice Društva vinogradnikov Dolenjske in Bele krajine organizirale za svoje člane pokušnjo vin lanskega pridelka. Pokušnja in ocenjevanje vin je za vinogradnike potrditev njihovega dela. Primerjava dobrote posameznih vin med sosedmi in izmenjava izkušenj na prireditvah, ki jih podružnice društva vinogradnikov organizirajo kot neke vrste krajevno veselico, pa vinogradnikom služi kot napotilo za nadaljnje delo. Zato naj se tudi tisti vinogradniki, ki še niso člani društva na območju tiste podružnice, kjer imajo vinograd, ali na območju podružnice, kjer živijo, včlanijo v društvo vinogradnikov (taka so pravila društva) in se tako vključijo v koristno medsebojno primerjanje dragocene vinaškega pridelka s tem v druge dejavnosti društva. To poudarjam zaradi tega, ker vina ne more dati v oceno nihče, če ni član društva vinogradnikov ali če ni plačal članarine.

Pokušnja vin je zahtevno delo

Ker pri podružnicah društva vinogradnikov vina ocenjujejo v glavnem najboljši domači vinogradniki, je treba povedati, da je ocenjevanje vina zelo zahtevno delo. Glede ocen so vinogradniki zelo občutljivi. Pri slabši oceni svojega vina se bodo jezili nad pokuševalci, zlasti ko bodo na zaključni prireditvi primerjali vina med seboj in če bo sosedovo vino, ki je njegovemu podobno, boljše ocenjeno. Pri tem bo izrečena na račun ocenjevalcev marsikatera kritika, tudi krivična.

Laboratorijska analiza vina izsledi v vinu posamezne kemične snovi. Oseba (senzorična) preizkušnja pa ugotavlja zbir (sintezo) vseh dišečih snovi. Kemična analiza

T. D.

ZGORELA BARAKA

KRŠKO — 27. januarja ob 19.45 je prišlo do požara na leseni baraki krškega Agrokombinata v sadovnjaku ob nuklearki. V baraki, ki je docela zgorela, so delavci hranili orodje, v njej pa so tudi malicali. Prav zato so imeli v baraki tudi peč, ki naj bi bila vzrok uničujočega ognja. Škode je za 15 milijonov din.

Za širjenje medovitih rastlin

Sevniški čebelarji dajejo seme facelije kmetom — Madžarska akacija?

SEVNICA — V sevniškem čebelar-skem društvu, ki ima okrog sto članov in približno 2.100 panjev, se zavedajo, da brez izobraževanja ne bo šlo. V ta namen prirejajo strokovna predavanja in ekskurzije, mlade čebelarje pa izobrazujejo v čebelarskih krožkih v os-

• Na občnem zboru sevniških čebelarjev so se zahvalili Dolenjskemu listu za pomoč pri obveščanju članov. Tako je bil zadnji odziv čebelarjev za popis stoječih čebelnjakov dober, kar bo olajšalo delo pri izdelavi pašnega katastra. Na občnem zboru sta Albert Felicijan st. in Darko Abram prejela odlikovanja Antona Janše 3. stopnje.

novnih solah Sevnica, Boštanj in Studeneč.

Čebelarsko društvo že nekaj let skrbi tudi za širjenje medovitih rastlin. Lani so pri Medexu nabavili 400 sadik amorfe in sami razširili preko 200 sadik zlate rozge in več vrst dresna. Letos pa bodo še naprej širili medovite rastline v skladu z navodili pospeševalne službe Medexa. Vsak čebelar naj bi temu posvetil en delovni dan, pomagali pa bodo tudi mladi čebelarji. Sodelovali bodo tudi s hortikulturnim društvom, gozdarji in vodnogospodarsko skupnostjo, zlasti pri širjenju medovitih trajnic. Prav tako bodo sevniški čebelarji sejali medovite poljščine, predvsem ajdo in facelijo. Kmetom čebelarji sami dajejo seme, saj je facelija tudi dobra krmna rastlina. Letos bodo skušali čebelarji pridobiti nekaj sadik posebne sorte madžarske akacije od trdkre Hungaro-nektar. Madžari pogozdijo letno okrog 1000 ha s to akacijo, ki ima dvakrat več medičenja kot navadna akacija, zato preseneča, da so Madžari prvi v Evropi po izvozu medu.

P. P.

Nezadovoljstvo v Pionirjevem tozdu v Zagrebu

Zaposleni zahtevali 120-odstotno zvišanje osebnih dohodkov

NOVO MESTO — Prejšnji teden so se zapletle razmere v zagrebškem gradbenem tozdu GIP Pionir Novo mesto, najmanjši Pionirjevi gradbeni temeljni organizaciji, ki šteje okrog 280 zaposlenih. Delavci so 24. januarja na zboru zahtevali 120-odstotno zvišanje osebnih dohodkov in zagrozili, da bodo prišli sicer v Novo mesto pred sedež delovne organizacije. Ponovno so se zbrali na zboru delavcev naslednji dan, v sredo ter vztrajali pri zahtevanem povišanju plač in napovedi o potovanju z avtobusi v Novo mesto. Tega dne so jih predstavniki matične delovne organizacije med drugim opozorili, da, če stavkajo, morajo delavci upoštevati stavkovna pravila. V četrtek, 26. januarja, se je v Novem mestu sestel delavski svet delovne organizacije Pionir. Sklenil je, da se bodo osebni dohodki v Pionirju s 1. januarjem povečali za 15 odst. in s 1. februarjem za nadaljnjih 15 odst., marca pa naj bi delavci prejeli nekajodstotni poračun. Hkrati je delavski svet sprejel sklep o usklajitvi Pionirjevih terenskih dodatkov in soglašal z določilom sindikalne liste, po katerem najnižji osebni dohodki delavcev ne smejo pasti pod 700.000 din.

V Pionirjevem poslovnem odboru v Novem mestu ob zahtevi zagrebškega tozda poudarjajo, da bi 120-odstotno povečanje osebnih dohodkov pokopalo delovno organizacijo. S tako oceno po navedbah vodstva soglašajo v vseh tozdih razen v zagrebškem. Na debelino izplačilnih kuverti hoče nočev vpliva družbeno omejevanje investicijskih gradenj, v takih razmerah pa hkrati vlada velika bitka za delo med gradbenimi podjetji, ki imajo skoraj vsa preveč zaposlenih.

Po četrtkovem sestanku osrednjega delavskega sveta so v petek delavci Pionirjevega zagrebškega tozda spet normalno delali.

L. M.

VELIKA OTROŠKA MAŠKARADA

NOVO MESTO — Na pustni torek, 7. februarja, popoldan pripravljala Zveza prijateljev mladine skupaj z društvom Center iz Novega mesta tradicionalno otroško maskarado s sprevedom maskar. Pustovanje se bo pričelo pred osnovno šolo Grm, kjer bo na Trdinovi cesti ob 15.30 zbor vseh maskar in odhod povorke v spremstvu gasilske godbe do športne dvorane. Tu bo od 16. do 18.30 ranjanje ob glasbi ansambla Gu-gu. Program bosta povezovala Slavko Podboj in Majda Kušer. Organizator je pripravil več kot 50 lepih nagrad za najbolj domiselne maske. Pokrovitelj letošnje maskarade je tovarna IMV. Zaradi povorke bo delna zavora promet med 13.30 in 16. uro v Trdinovi ulici, na kandjskem mostu in Cesti komandanta Staneta.

Slovenija Moja dežela.

Bojazen, da bo konec navdušenja

Radovci se boje, da bo pomanjkanje prostora za vaje utišalo njihove kulturnike — Premalo denarja za obnovo doma — Letos brez gledališke igre

RADOVICA — Ena od vzrokov za zaton kulture v metliški občini sta nepripravljenost ljudi za delo in pomanjkanje volje. To pa gotovo ne velja za kulturnike z Radovice, ki so v zadnjih petih letih že dokazali, kaj zmorejo narediti s pridnostjo, pa četudi so pogoji izredno skromni. Njihovo orodje so gledališke igre.

V prispodobi bi lahko dejali, da so na Radovici igrali, odkar pomnijo. Toda pred časom, ko je bila v kraju še šola, je bilo povsem drugače. Imeli so učiteljice, ki so prevzele nase vse breme, skrb igralcev je bila le igra. Sedaj pa si morajo s skromnim znanjem, ki ga imajo, Radovci pomagati sami. Hkrati morajo biti igralci, režiserji, konstumografi, maskerji in še kaj. »Žal v metliški občini ni režiserja, ki bi bil lahko z nami od bralnih vaj in prvih korakov na odru do premiere. Ivanka Rusova, ki je nekaj poučevala na Radovici, nam je dala nekaj režiserskih nasvetov, za katere smo ji zelo hvaležni. To pa je bilo tudi vse,« pravi predsednica kulturnega društva Radovica Anica Bajuk.

Žal pa gledališke igre, s katero bi Radovci razveseljevali Belokranjce, letos ne bo. Igralci namreč nimajo prostora, kjer bi lahko vadili. »V preteklem letu smo se odločili, da nadzidamo in obnovimo gasilski dom ter tako pridobimo

dvorano in primeren prostor za vaje. V gradnjo smo vložili ves denar, ki smo ga

Anica Bajuk

Razpravljajo o samoprispevku

Kaj so pokazali javni pogovori — Družbene omejitve silijo v tako zbiranje denarja — Novomeška bolnišnica in tri šole po krajevnih skupnostih?

NOVO MESTO — Medtem ko se je uradni del razprav o referendumu za nov samoprispevek v občini končal do 27. januarja, naj bi danes tudi dejansko zaključili javne pogovore o načrtih bodočih krajevnih in občinskega samoprispevka. Kot ugotovljajo na OK SZDL Novo mesto, so se občani udeležili zborov krajanov po krajevnih skupnostih v velikem številu.

Kot kaže, občani vse bolj kritično ocenjujejo uporabo s samoprispevkom zbranega denarja. Ob tem pa sodijo —

tako vodstvo OK SZDL — da predstavlja referendumski dinar edino možnost, da v vrsti sedanjih omejitvenih

NAGRAD ZA DELAVCE DOMA — V Domu starejših občanov v Šmihelu je bila v petek zvečer slovesnost, namenjena praznovanju dneva doma, ki je bil slovesno predan namenu 10. januarja 1980. Ob tej priložnosti so za oskrbovanje, delavce in goste pripravili pester program, ki so ga spletili člani ansambla Rubin, Tatjana Gros, Tanja in Nataša Đudović, pevski zbor Ruperč Vrh in Toni Gašperič. Ob tej priložnosti so delavcem doma, ki letos slavijo okroglo delovno obletnico, podelili jubilejne nagrade. Na sliki: direktorica doma Lojzka Potrč izroča priznanje Kristini Florjančič. (Foto: J. Pavlin)

Stiska kroji domsko ponudbo

Dom starejših občanov je povsem zaseden — Podarjeni denar za fizioterapevtske pripomočke

NOVO MESTO — Če je kdaj obstajala bojazen, da bo novomeški Dom starejših občanov nezaseden, je danes odveč, saj se za bivanje v domu zanima več ljudi, kot jih lahko v ustanovo pride. Po besedah direktorice Lojzke Potrč je za največje možno izkoriščenost prostorskih zmogljivosti, ki pomeni blizu 40 oskrbovancev nad prvotno načrtovanim številom, to najbolj zaseden slovenski dom za starostnike.

Dom se zato zateka k novim storitvam, kot so nega bolnikov na domu,

• Dom starejših občanov je vtkan v sodelovanje Novega mesta in Langenhagna. Oskrbovanci so za goste iz Nemčije doslej že pripravili sprejeme in jih obdarovali. Langenhagenska delegacija je domu izročila ček s 1.780 nemškimi markami, ki jih je ustanova namenila v svoj sklad za nakup fizioterapevtskih instrumentov.

čiščenje stanovanj, fizioterapevtske storitve na domu in dostavljanje kosil na dom. »S temi oblikami in s pomočjo svojcev skušamo obdržati starostnika čim dlje doma. Sem sprejemamo le težko bolne, nepokretne, ki praktično 24 ur potrebujejo pomoč. To velja za zadnji dve leti, medtem ko smo prej sprejemali vse proslile,« pojasnjuje Potrčeva.

Po navedbah domskega vodstva ima Dom starejših občanov najnižjo ceno oskrbnega dne; v letošnjem januarju je stala 2-posteljnja soba v stanovanjskem delu 445.000 din, enoposteljnja soba pa 490.000 din. Vzrok sorazmerno nizki

ceni gre iskati v delovnih prispevkih stanovalcev. Ti delajo med drugim v recepciji in v svinskem hlevu. Podobno ima novomeški starostniški dom delo zastavljeno od začetka. Ena od skorajšnjih napovedanih novosti v domskem življenju bo zadrževala denar oskrbovancev. Ti bodo v bodoče imeli lastne hranilne knjižice in bodo bolj kot doslej sami odločali o svojem denarju, pomoč pa bo ponudil bančni uslužbenec dvakrat na mesec prav v domu.

Reševanje zdajšnje prezasedenosti doma ni na vidiku. Ko bi gradili, bi naredili prizidek z višjim bivalnim standardom, kjer bi stanovalci živeli veliko bolj samostojno kot v zdajšnjem domu. Vse bi bilo podobno običajnemu stanovanjskemu bloku, le morebitna nujna pomoč bi bila bolj pri roki.

L. M.

L. M.

Napovedane stavke v Beti ni bilo

Delno ugodili delavcem — Brez 13. plače

METLIKA — Stavke, ki so jo pred dobrima dvema tednoma ob prekinitvi dela napovedali Betini delavci za 25. januar, če ne bodo uresničeni njihovi pogoji, ni bilo. Vodstveni delavci so namreč proučili zahteve in pravočasno odgovorili nanje.

Stavkovni odbor je tako sprejel sklep, da so zahteve po 13. plači ne-realne, kajti politika izplačevanja OD je bila v preteklem letu takšna, da je bilo na začetku leta večje povečanje, proti koncu pa manjše. Beti je bila tako na boljšem kot ostale delovne organizacije, saj je lovila inflacijo v začetku 1988. Stavkovni odbor je skupaj z vodstvom delovne organizacije soglašal, da v prihodnje izplačujejo osebne dohodke po načelu »vse, kar smemo in zmoremo«. Sicer pa so januarja dvignili osnovne postavke za 52 odst., s tem pa se je osebni dohodek realno povečal za 20 odst., prihodnji mesec se bo za nadaljnja 2 odst. ter marca za 3 odst.

Stavkovni odbor je tudi opozoril, da sodi Beti po ekonomski učinkovitosti v slovenski tekstilni industriji v zgornjo četrtino, toda kljub temu so njihovi osebni dohodki na meji socialne ogroženosti. Zato zahtevajo večje razbremenjevanje gospodarstva, drugače bodo kmalu vsi delavci socialno ogroženi. V stavkovnem odboru so poudarili, da stavke ne mislijo nadaljevati, ker bi s tem povzročili le še večjo škodo, podpri pa so predlog plana za leto 1989, v katerem predvidevajo zmanjšanje režije za poldrugi odst., za 2 odst. večjo proizvodnjo ter za 5 odst. krajši delovni čas.

M. B.-J.

Kam z malčki? Vrtec sam ne more rešiti prostorske stiske

METLIKA — Kako velika je stiska v tukajšnji vzgojno-izobraževalni organizaciji, občutijo poleg zaposlenih vzgojiteljic, medicinskih sester in varuš predvsem tisti starši, ki zama prosto za sprejem svojih otrok v vrtec, zlasti pa v jasli. Od 22. prošnji je 13 takšnih, na katere so starši enoletnih otrok zapisali 1. februar kot datum za sprejem. Žal je malo srečnejš, ki so dobili pozitiven odgovor.

V metliškem vrtcu je že vrsto let največja prostorska stiska prav v spomladanskih mesecih, do 15. junija, ko se konča mala šola. Tega se ravnateljica dobro zaveda, zato je že od julija lani iskala primeren prostor za malo šolo zunaj vrtca, saj bi tako v izpraznjeno igralnico sprejeli vsaj 12 varstva najbolj potrebnih malčkov. Žal je pri tem iskanih ostala osamljena, zato so bili tudi uspehi pičli. Pred kratkim se je sicer ponudila priložnost, da bi vsaj začasno, torej do junija, preselili malo šolo v tri-sobno stanovanje v bližnjem bloku. Inšpektorji so pristali na to začasno rešitev, ne pa tudi stanovalci. Pozneje so tudi vzgojiteljice spoznale, da takšna preselitev ne bi bila najbolj primerna. Malčkov, ki so bili že skoraj sprejeti v jasli, pa so iz vrtca zopet sporočili, da so prošnje njihovih staršev zavrnjene.

Pri vsej stvari pa čudi predvsem to, da je vse breme pri reševanju prostorske stiske padlo predvsem na vrtec, ki mu bi bilo lahko kot izvajalcu programa skupnosti otroškega varstva še najmanj mar, ali bodo sprejeti v varstvo vsi otroci ali ne. In kaj je pri reševanju tega pe-rečnega problema naredil na primer izvršni svet? Razen tega, da se izgovarja na skupnost otroškega varstva, bore malo. Toda čakanja, da nekajmesečna prostorska stiska mine, in trpanja jasli-nih oddekov do zadnjega kotička, so se naveličali tako zaposleni v vrtcu kot starši. Trajna rešitev bo zato morala priti čimprej.

M. BEZEK-JAKŠE

Ena gospa je rekla, da bolj ko primanjkuje vode za jezovi elek-trarn, dlje v beli dan gori javna razsvetljava v našem mestu.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 29. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Mit-tič iz Sadinje vasi — Vilmo, Majda Brega- iz Bele cerkve — Melito, Marija Grlica iz Bitnje vasi — Francija, Franca Fabjan iz Viseja — Uroša, Alenka Majerle iz Čr-nomlja — Špelo, Vladka Schweiger iz Čr-nomlja — Ivo, Irena Simonič iz Mladice — Manco, Anica Abina iz Gorenje vasi pri Mirni — Anjo, Cvetka Jordan iz Žužemberka — Vanjo, Milena Kramar iz Črnomlja — Marjana, Katarina Vovk iz Rumanje vasi — Janjo, Justin Šivavec iz Dol. Nemške vasi — Tejo, Barica Hö-nigman iz Metlike — Majo, Elizabeta Bu-tala iz Črnomlja — Petra, Jožica Glavič Mirne — Jožeta, Anica Alegro iz Gunt-Valtra, Marija Bojanec iz Zdinje vasi — Mitja, Marija Progar iz Straže pri Sentru-pertu — Nataša, Andreja Gruđen iz Družinski vasi — Nino, Vesna Kralj iz Vel. Brusnic — Grego, Cirila Mišica iz Čudnega sela — Tomaža, Sonja Rajar iz Žubine — Tino in Tejo, Marija Vrščaj iz Črnomlja — Marjo, Marija Rezelj iz Cerovca pri Trebelnem — Sašo, Marija Miketič iz Kočevja — Klemen, Tatjana Požek iz Gorenjcev — Matjaža, Ivanka Košak iz Drame — Nataša, Zdenka Verce iz Rakovnika pri Birčni vasi — Tadeja, Ksenija Radminič-Virant iz Gor. Jesenic — Alena, Ivana Zidar s Kravčevega vrtca — Miroslava, Bernarda Turk iz Črmošnje — deklico, Cirila Brajdič iz Lokve — deklico, Veronika Grubar iz Vel. Cerovca — dečka, Pavlina Čepin iz Bukoške — dečka, Sonja Poreber z Laz — dečka, Mi-lena Lunder iz Trebnja — dečka, Nada Horvat iz Metlike — dečka, Magdalena Tomasič iz Dvoršta — dečka, Nevenka Markelj iz Sejenic — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Mira Herak iz Slavka Gruma 18 — Ivana, Marija Mer-vič iz Kettejevega drevoreda 43 — Zde-nka, Anica Vrščaj iz Ulice Marjana Koz-nar 6 — Jerneja, Helena Štravs, Ob Težki vodi 4 — Mašo, Radmila Bukovec iz Ljubljanske 15 — Marka, Vanja Novak, Dreječeta pot 33 — Tomaža in Alenka Zupan iz Adamičeve 12 — Danielo.

Sprehod po Metliki

STANE BAJUK, predsednik metliške občinske skupščine in direktor Vinske kleti, je sklical prvi sestanek pripravljalnega odbora največje metliške prireditve Vinske vigrede. Najverjetneje bo ta vinarsko-kulturno prireditev v maju. Pri-bližno štiri mesece pred vsesplošnim ranjanjem je jasno vsaj to, da dobrega vina ne bo manjkalo. Za vse drugo je še dovolj časa.

METLIČANI SO SE SVOJ ČAS HV-A-LILI s prijaznostjo, s svežim zrakom in z dobro pitno vodo. Zdaj tudi tega ni več. Prijaznosti, povezane z dobro jedjo in pri-jačo, je vse manj, ker ni denarja. Pitna vo-da je onesnažena, da jo je treba pred upo-rabo dobro prekuhati. Tudi v zraku so čudne stvari, najbolj pa visi v njem — pri-hodnost te deželice med Kolpo in Gor-janci.

NOVA KNJIGA JOŽETA DULAR-JA POMEMBNI BELOKRANJCI je zaenkrat na prodaj le v Belokranjskem muzeju v Metliki. Pozneje jo bo verjetno dobili tudi v kioskih in v novomeški Mla-dinski knjigi. Zanj bo treba odšteti 10.000 dinarjev, bralec pa bo iz nje izve-del, kdo vse je v Beli krajini pomemben na literarnem, likovnem, glasbenem, gleda-liškem, plesnem in filmskem področju. Tudi to, kdo je ustvarjal v tej deželici belih brez, pa ni bil Belokranjec, oziroma kdo vse je o tej lepi pokrajini in o njenih ljudeh pisal.

HRVAŠČINA V JAVNI RABI — Včasih človeka prime, da bi pogledal na zemljevid, ali je Črnomelj sploh še v Sloveniji ali so ga morda že posvojili Hrvti. V prodajalni čevljev »Josip Kraš« sredi mesta so s plakati oznanjali, da imajo sniženje. Opravičila za to spakodranščino seveda ni, prodajalkam v prid govori le to, da so iz nepazljivosti ali morda malomarnosti nalepile na izložbena okna plakate, ki so jim jih poslali s sedeža delovne organizacije, ta pa je na Hrvaškem. Nekoliko drugačen občutek ima človek, ko pokliče Kovinar (sedež DO je v Ljubljani), ogovori pa ga človek, ki ne le, da ne zna govoriti slovensko, ampak tudi bore malo razume. Da bi predal slušalko nekemu, ki bolje obvlada uradni jezik, mu ne pride na pamet, ampak raje kar ignorantsko prekine zvezo. Tako se izogne vsem nesporazumom.

PLESNI IN PIJAČA — V gostišču Grad v Črnomlju so postali zelo gostoljubni. Začeli so pripravljati večere evergreenov in koktejl, ob novem letu pa so stalnim gostom ponudili pijačo zastoj. Iz dobro obveščenih virov smo zvedeli, da nameravajo nekateri kar ob šanku pričakati naslednje novo leto, ko bo pijača zopet zastoj.

ŽENITOVANJE — Na črnomaljski občinski skupščini lovijo še zadnje dni pred pustom, da bi oženili njihovega uslužbenca Jožeta Stegneta. Referent za kadrovska vprašanja se je celo ponudil, da bo pomagal zbirati ženitne ponudbe. In zakaj je Črnomalcem toliko do Stegneteve poroke? Pravijo, da bo njegova očetova največja turistična prireditev v Vinici, od koder je Jože doma, in da si bo s vojo markantnostjo gotovo prislužila turistični nagelj. To pa je tudi edini način, da Bela krajina dobi to turistično priznanje.

Drobne iz Kočevja

LABODJE SPET NA RINŽI — V Jugoslaviji se položaj tako hitro menja, da zadeve komaj dohajamo. Tako tudi kočevski labodi. Najprej so bili na Rinži, nato so se preselili na rudniško jezero in komaj smo to objavili, že so se spet preselili na Rinžo. Kaže, da je bilo na ledu na jezeru zaradi počinca in drsalcev le nekoliko preveč živahnih, pa so se vrnili na Rinžo, kjer je led tanjši in ni drsalcev.

SEZONA POPUSTOV — Trgovine ponujajo razno sezonsko blago z do 40 odstotki popusta. Kljub temu pa ni prevelikega navala, ker so žepi občanov vedno bolj prazni. Zanimivo pa je, da nekaterih zelo preprostih proizvodov v naših trgovinah ne dobijo že vse povojno obdobje: na primer ženske plavalne kape kolikor toliko lepe oblike.

NI NAVALA — Po prvih vestih ni prevelikega navala za članstvo v podružnici SDZ v Kočevju. Organizatorji pa gotovo ne bodo vrgli puške v koruzo, saj je bilo (po sliki sodeč) na ustanovnem kongresu KPS na Čebinah prisotnih kakih 10 in celo na ustanovnem kongresu KP Kitajske le 12 članov.

Ribniški zobotrebeci

PRISPEVKI ZA POGREB — Mladina Goriče vasi je zaprosila občinsko skupščino Ribnica, naj bi ji prispevala nekaj denarja za organizacijo pustnega pogreba Naceta. Lani so mladinci na podobno prošnjo dobili nekaj občinskih fičnikov, letos pa zaradi luknje v občinskem računu ne bo nič, pač pa so občinski možje osebno prispevali po nekaj iz svojih žepov za zagnane mlade Goričevljane.

SVEČANA VEČERJA V POGREBNEM ZAVODU — Z igro s tem naslovom je nastopilo gledališče »Ivan Zajc« z Reke v soboto na odru doma JLA v Ribnici. Že prej je v domu JLA igral za ples ansambl Agropor. Od 6. do 15. februarja bo v domu razstava Moj prosti čas, ki jo organizirajo učenci ribniške osemletke; od 17. do 25. februarja pa razstava Boro in Ramiz.

JOHANOVA HIŠA — V Ribnici so začeli preurejati notranjost znamenite Johanove hiše, v kateri so imeli dotedajna začasno prebivališče Romi, zaradi česar je bilo med Ribničani precej kritike. Ni še točno določeno, kaj v hiši bo, v načelu pa bodo spodaj trgovski lokali, v nadstropju pa stanovanja.

Trebanjske iveri

TUDI »SOCIALNI ŠPRICERJI« — V teh razburkanih časih za Jugovino, kakor našo državo poimenujejo ne le tisti, ki radi malo globlje pogledajo v kozarec, Trebanjem zmanjkuje »socialnega kruha«. Poprej je imelo to osnovno živilo še vzdevek Mikuličev kruh, ali bo Markovičev bolj bel? Preudarni nastop mandatarja za sestavo nove jugoslovanske vlade in tudi liberalni politični in gospodarski pogledi Antea Markoviča so celo pivcem tki, socialnih špricerjev (ob kisli vodi so poglavitna sestavina le-teh še cena vina) dvignili moralo. Pravijo, če ne bo hujšega kot to, da grozijo izredni kongresi, ni razlogov za paniko. Seveda, če bo dovolj »špage«, tekoče hrane.

VESELICE — Trebanjski gasilci že zdaj razmišljajo, kaj storiti, da bi veselica v Trebnjem vendarle enkrat spet uspela. Nazadnje so si privoščili celo znane godce, ki so si višino honorarja izgovorili kar v trdni nemški markah, da ne bi muzikanti do veselice, ko so dobili za plačilo dinarje, izgubili preveč. Ansambel je seveda pokasiral svoje, ni pa pritegnil kaj več gostov na veselico kot kakšen malo boljši vaški narodnjaki. So se Trebanjci morebiti preveč pogospodili, pa zanje ni več dobra gasilska veselica?

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Se v Maline vrača življenje?

Po vojni se je prebivalstvo v Malinah pod Gorjanci zdesetkalo — Prihodnost ima le še nekaj družin — V vasi ni nobenega šolarja več

MALINE — Nekaj belokranjskih vasi, stisnjenih pod Gorjance, počasi, a zanesljivo umira. Mladi, ki bi držali kraje pokonci, so se že zdavnaj odselili, hiše ostajajo prazne, zapuščene. Takšna usoda je doletela tudi Maline v črnomaljski občini ter Sela in Jugorje v sosednji metliški občini. »Kaj hočemo, po hribih ostajamo le še stari,« je strnil svoje misli in misli maloštevilnih vaščanov Tone Malenšek, upokojenec, ki je kljub vsemu ostal zvest Malinam.

Maline imajo danes 18 hišnih števil. Toda 8 hiš je že praznih, v nekaterih, kjer danes sicer še tli življenje, pa nimajo naslednika. V vasi živi le še 33 ljudi. V osnovno šolo ne hodi nihče. Premorejo le tri otroke, stare od 10 mesecev do treh let. »Ko sem bil pred štirimi desetletji predsednik mladinskega aktivna v kraju, je bilo 26 članov. Od teh mladincev danes v vasi živijo le še štirje, dva sta umrla, ostali pa so se odselili. Upam pa, da se bo končno začelo tudi priseljevanje,« pravi optimist Malenšek.

Za Maline so bila usodna leta po drugi svetovni vojni. Še pred vojno in tik po njej je štela vas okrog 300 prebi-

valcev. »A bili smo preveč odmaknjeni in odrinjeni. Edina zveza s svetom je bila železnica, najbližja postaja pa v Se-

Tone Malenšek

V Ribnici manj nezadovoljstva

Zastoj pri izplačilu plač ni — Nekaj težav v SIS in obratih, katerih sedež je zunaj občine

RIBNICA — V ribniški občini ni bilo štrajkov in drugih večjih zapletov, ki so značilni v ponovnoletnem obdobju za sosednjo kočevsko občino. Nekoliko bolj napeto je bilo le na napovedanem sestanku v tozdu GG Jelenov žleb, kar je bilo povezano z zapleti pri kočevskih gozdarjih, šlo pa je tudi za osebne dohodke.

V gospodarstvu ribniške občine izplačevanje osebnih dohodkov še vedno poteka v redu. Nekaj težav zaradi izplačil na že utečene datume pa je pri družbenih dejavnostih. Večje firme v ribniški občini so namreč prešle na izplačevanje osebnih dohodkov v dveh delih, zaradi česar prihaja do kasnitve pri vplačevanju prispevkov za SIS in s

tem tudi do težav v družbenih dejavnostih. Kljub temu doslej ni prišlo do večjih zamud pri izplačevanju osebnih dohodkov v teh dejavnostih.

Prihaja pa do nekaterih resnejših težav v podjetjih, ki imajo v ribniški občini le svoje obrate. V teh dneh (6. februarja) bo tako občinska skupščina Ljubljana-Center odločala o tem, če naj bi v Pletenini Ljubljana (okoli 1.000 zaposlenih) uvedla začasni ukrep družbenega varstva, kar bo seveda vplivalo tudi na obrat v Sodražici, kjer je 197 zaposlenih. Ukrep družbenega varstva pa je že od junija uveden v BPT Tržič, ki ima tudi obrat v Loškem potoku. Vendar s potoškim obratom ne bi smelo biti večjih težav, saj imajo dovolj dela. V obratu Saturnusa v Loškem Potoku ni težav. Splošna značilnost za dislocirane obrate pa je, da o njih šepa informiranje.

J. P.

ČRNMALJSKE POBUDE

Črnomelj — Na nedavni seji predsedstva občinske konference SZDL Črnomelj so med drugim oblikovali tudi sugestije, pobude in predloge za program dela republiške konference Socialistične zveze. Črnomaljši so se predvsem zavzeli za vprašanja ekologije, vprašanje sistema volilne zakonodaje, političnega pluralizma, kjer so zahtevali, naj čimprej sestavijo pravila igre, prenovo SZDL in političnost te organizacije.

Mala Loka spet dobi graščaka Sledi Trebnje

TREBNJE — V trebanjski občini so se odločili, da bodo večjo pozornost kot doslej posvečali ohranjanju in tudi obnovi objektov kulturne dediščine, ki sta jih najmočnejše načela zob časa in človeška nemarnost, so pa ta izročila prednikov zgodovinsko in umetniško vredna in značilna za okolje.

V občini imajo ohranjenih še osem, porušenih pa je pet grajskih objektov. Takoj pa je seveda treba povedati, da Trebanjci niso izumili nikakršnega čudežnega ključa, da bodo denarji pritekali v izdatnejših količinah, ampak so se le odločili za smelesjo potezo, da namreč te objekte ponudi pač tistim, ki imajo kaj več denarja za take naložbe. Tako naj bi ti objekti obogatili kulturno in turistično ponudbo. Jasno je namreč, da občinska stanovanjska skupnost nima denarja za temeljitejša prenovna gradnja Trebnje, Škrlevo in Mala Loka, kjer so sicer uredili še kar dostojna bivališča za tiste z bolj plitvim žepom.

Že predlani se je začel zanimati Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, da bi bila oddaja gradu ustrezna rešitev za njegovo ohranitev. Trebanjska vlada pa predlaga, da bi denar, pridobljen s prodajo tega gradu in kapele, namensko porabili za revitalizacijo kulturnih objektov, predvsem trebanjskega gradu.

P. P.

RIBNIČANJE IN PLURALIZEM

RIBNICA — Pred kratkim je imel član CK ZKS dr. Božidar Debenjak v Ribnici predavanje in razgovor o razvojni smeri naše države. Zanimanje za predavanje je bilo veliko, saj je bila dvorana v Miklovi hiši popolnoma zasedena. Poslušalci so med drugim vpraševali tudi o prenovi ZK in političnem pluralizmu. Čutili je bilo, da se Ribničanje za vse to zanimajo, vendar še ne vedo, kaj je politični in kaj strankarski pluralizem.

miču, do katere je bilo 2 uri hoda. Če pristejem še skoraj uro vožnje do Novega mesta, smo do dolenske prestolnice po železnici potrebovali prav toliko časa, kot če smo jo mahnilni peš po gorskih bližnjicah. Danes, ko so avtomobili in avtobusi, kraj ni več tako zakoten, toda ljudje se kljub temu ne vračajo,« potarna Tone ter razvitost Malin podkrepi s tem, da imajo celo telefon.

V Malenškovi hiši živi kar četrina vseh Malinčanov. Torej bi lahko rekli, da imajo prihodnost in da bodo ušli usodi, ki ni prizanesla številnim sosedom. Toda Tone, ki je pospremlil iz vasi že toliko vaščanov, se le nekoliko boji. »Vse se lahko obrne čez noč. Danes še kmetujemo, prodajamo pšenico, krompir, grozdje, mleko, meso, a če bo politika še naprej tako nenaklonjena kmetom, bodo mladi tudi na naši kmetiji pustili zemljo in številne stroje ter raje hodili le še v službo,« ne skriva bojazni za prihodnost domačije Malenšek.

M. BEZEK-JAKŠE

O SZDL IN DEMOKRATIČNI ZVEZI

ČRNMELJ — Danes, 2. februarja, bo ob 17. uri v sejni sobi črnomaljske občinske skupščine politična tribuna, na katero sta povabljena podpredsednik republiške konference Socialistične zveze Viktor Zakej ter predsednik Slovenske demokratske zveze dr. Dimitrij Rupel. Vabljeni vsi, ki jih zanimajo politični pluralizem, nova družbena gibanja v Sloveniji in še kaj.

J. PRIMC

Slovenija Moja dežela.

Najhuje je, ker izgubljam vsi

Izvršna sekretarka P CK ZKS Sonja Lokar o »izkoriščanju« Slovenije in drugih aktualnih vprašanjih — Izhod: nestrankarski politični pluralizem

KOČEVJE — O prenovi ZK in drugih aktualnih zadevah v Jugoslaviji je tekkel pogovor na srečanju kočevskih komunistov z izvršno sekretarko P CK ZKS Sonjo Lokar 24. januarja v Kočevju. Organiziralo ga je občinsko vodstvo ZK.

V svojih uvodnih besedah in odgovorih na vprašanja poslušalcev je Sonja Lokar poudarila med drugim tudi naslednje: Iz takih kriz, kot je danes v Jugoslaviji, so možne tri rešitve: propad sistema (socialna eksplozija), obnova prejšnjega sistema (real-socializem) ali pa revolucionarna preobrazba sistema, prenova ZK v smeri nestrankarskega političnega pluralizma. V današnjem trenutku potrebujemo politični pluralizem in z njim znanstveno planiranje, denar pa tudi vse sedanje in še novo znanje. Odlaganje s prenovo ZK lahko povzroči pri nas še večjo zmešnjavo, tega pa si ne bi smeli več privoščiti.

Posebno zanimivo je bilo vprašanje o tem, kako slovenski narod ne odloča o porabi svojega narodnega dohodka, ampak to po načelu demokratskega centralizma počno v Beogradu drugi in tako 8 odstotkov državljanov Jugoslavije (se pravi Slovencev), prispeva kar 22 odstotkov sredstev za zvezni proračun, naloženo mu je, da ustvari 35 odstotkov deviznega priliva Jugoslavije itd. Hkrati pa je v Sloveniji in še posebej Kočevju položaj vedno slabši. Kočevski Trikon, kjer so te dni štrajkali, je moral prispevati 2 milijardi dinarjev za nerazvite, hkrati pa si je moral izposoditi denar za plače.

Sekretarka Lokarjeva je odgovorila, da ni nobenih dokazov, da bi Slovenija prispevala v jugoslovansko skupnost več, kot iz nje dobi, kar je pokazal tudi neki izračun za 4 leta in se je izkazalo, da je Slovenija dve leti več dobivala, dve leti pa več prispevala. (K temu lahko dodamo le, da je predsednik slovenskega izvršnega sveta med zadnjim obiskom v Kočevju posredoval nekoliko drugačne podatke. Op. pis.) Pou-

darila pa je tudi, da so taki in tudi drugi podatki javnosti premalo znani in da zato prihaja do napačnih sklepov. Bistveno za sedanjí trenutek je, da nazadnje Jugoslavija in z njo tudi Slovenija. Zato

JUTRI O BOJU ZA OBLAST

KOČEVJE — O političnem pluralizmu, programu boja za oblast slovenske mladinske organizacije ter o političnem vključevanju Slovenije in slovenske mladinske organizacije v Evropo bo tekla razprava jutri, 3. februarja, na okrogli mizi v mladinskem klubu Skorc v Kočevju. Razprave, ki se bo začela ob 17. uri, se bosta udeležila tudi predstavnik republiške konference ZSM Slovenije Zoran Thaler, predsednik sveta za mednarodne odnose, in Dejan Verčič, vodja centra za informiranje pri RK ZSM Slovenije.

Nočejo Romov

V Ribnici kupili zanje bivalne kontejnerje

RIBNICA — V ribniški občini se je del Romov že civiliziral, naselil v stalna bivališča in se preživljal s svojim delom. Zdaj skušajo rešiti stalno naselietev (v stanovanjskih kontejnerjih) še zadnje štiri družine, a se rešitev močno zatika. Romov namreč nikjer nočejo za bližnje sosedse.

Prvi kontejner so skušali namestiti na območju Mlake v Ribnici, a so krajanji to preprečili. Zato so ga začasno postavili znotraj ograje pri veterinarski postaji v Lepovčah. Ker ni ne vode, ne elektrike, ne sanitarij, je okoli kontejnerja in veterinarske postaje veliko nereda.

25. januarja je bil zaradi teh in drugih zapletov v Ribnici sestanek, na katerem so pretresli možnosti za vsaj začasno, nato pa za stalno naselietev Romov. Razprava je bila burna. Romov so se vsi otepal in predlagali, naj bi jih nastanili kar ob smetišču v Mali Gori (kjer Romi še sicer preživijo večino časa in so si nekateri postaviličasne bivake) ali pa ne območju ene izmed zapuščenih vasi na Kočevskem.

Bilo je izrečenih še več pripomb, kritik in zahtev: tako v zvezi z delom občinskih organov, ki naj ne bi dovoljevali priseljevanja Romov v občino; socialne službe da bolj skrbijo za Rome kot za kmete in druge občane; pa tudi na račun Romov, ki naj bi jih po najhujših zahtevah spravili kar za bodočo žico, se pravi v taborišče.

Udeleženci sestanka so spoznali, da rešitve ne bodo našli takoj, zato so izvolili posebno komisijo, ki jo bo potrdil še izvršni svet občine, ter ji naložili, da do 15. februarja najde lokacijo za vsaj začasno ali pa stalno naselietev Romov. V komisiji so Vinko Mate, Milan Lahmar (občinska skupščina), Majda Vrh (socialna služba), Franc Prelesnik (KS), svojega predstavnika pa bo imenovala še ribniška enota JLA.

J. PRIMC

Potrebna je odprtost in ambicioznost

Kakšna naj bi bila Socialistična zveza po prenovi

ČRNMELJ — V teh kriznih časih ni nikomur prizaneseno, tudi Socialistični zvezi ne. Znašla se je na prepihu in prav bi bilo, da bi prišla iz krize drugačna, predvsem pa boljša. In kako načrtujejo prenovu v organih črnomaljske občinske konference SZDL?

Največ pozornosti bodo namenili delu v krajevnih konferencah SZDL, pri tem pa dali ljudem veliko možnosti za uveljavljanje svojih interesov. Predvsem pa mora postati SZDL samostojen politični subjekt, da se bo otesla transmissijskega odnosa oz. tega, da bi bila še naprej nekritičen potrjevalec ponujenih rešitev ter servis za uresničevanje le-teh. Kritičnost, doslednost, učinkovitost, argumentiranost, demokratski in kulturni dialog bodo poslali naše vodilo in sestavni deli političnega vsakdana, pravi Zvone Butala, sekretar OK SZDL Črnomelj.

»Seveda bomo morali Belo krajino bolj kot doslej odpreti idejam, ki prihajajo iz centrov, a hkrati omogočiti tudi prodiranje naših idej v republiko, pa najsi gre v Socialistično zvezo, republiško skupščino ali kam drugam. Zavedamo se, da samo s pretirano skromnostjo in pridnostjo ne bomo sposobni iti v korak z ostalo Slovenijo, ampak moramo belokranjski skromnosti in marljivosti dodati še dobršno mero demokratske agresivnosti. Takšna strategija, odprtost in ambicioznost zahtevajo tudi »prenovljenega« aktivista, torej človeka, ki bo pripravljen na demokratski dialog. To pa naj bo hkrati tudi poziv vsem tistim, ki želijo kakor koli prispevati k prenovi Socialistične zveze,« vabi Butala.

M. B.-J.

Zvone Butala

PRESTARJI VABIJO NA PIKNIK SOLIDARNOSTI

ČRNMELJ — Črnomaljsko pustno društvo Presta tudi ob njihovem letošnjem prazniku ne bo stalo križem rok. V torek, 7. februarja, bodo ob 9. uri pripravili tradicionalno pustno oznanilo in kroniko leta, in sicer v prav za ta dan nanovo odprti gostilni Presta. Ob 15.30 pa bo povorka po mestnih ulicah, na kateri ne bo manjkalo pikrih zbadljivk. Sledil bo piknik solidarnosti pri Presti. Na pepelnico sredo bo dan zalovanja. Ob tem se bodo spomnili številnih napak, storjenih v preteklem letu, na koncu pa bodo sežgali tistega, ki je kriv vseh lumparij.

Za zdravstvo kot da ni zdravila

Skupni primanjkljaj občinske zdravstvene skupnosti Trebnje znaša za leto 1988 okrog 807 milijonov — Tokrat slab odziv ob klicu na pomoč

TREBNJE — Razpoložljiva sredstva za družbene dejavnosti v letu 1988 so se v trebanjski občini realno celo bolj zmanjšala, kot so se zmanjšali realni osebni dohodki. Pričakovanja, da bo organizacijam družbenih dejavnosti uspelo zaključiti leto 1988 brez izgub, niso stvarna zaradi velikega primanjkljaja prihodkov občinske zdravstvene skupnosti.

Samoupravnim interesnim skupnostim je v občini Trebnje lani nenehno primanjkovalo denarja. K težavam je veliko pripomoglo še pogosto spreminjanje intervencijske zakonodaje. Če omejitve sredstev ne bodo sledile tudi omejitve v programih in v pravicah, bo prišlo do resnih motenj pri izvajanju programov oziroma pri poslovanju organizacij združenih dejavnosti. To se je že zlasti pokazalo v zdravstvu, kjer so 70 odstotkov prihodkov za januar porabili za poravnava stroškov zdravstvene varstva za preteklo leto.

Povedati je treba še to, da so bili Trebanjci še leta 1986 po višini prispevnih stopenj iz osebnih dohodkov v vrhu med slovenskimi občinami, po podatkih za leto 1988 pa so zdaj že v spodnji polovici. Kot občina prejemnica soli-

dkov za skupno porabo; višji delež republiške solidarnosti pa je vsaj nekoliko

• Skupni primanjkljaj trebanjske občinske zdravstvene skupnosti za leto 1988 znaša 806.765.000 dinarjev. V ta primanjkljaj prihodkov je všteti tudi dolg zdravstvenim organizacijam v dolenski regiji in zdravstvenemu domu Trebnje v višini 521 milijonov dinarjev. Občinski izvršni svet je podprl pobudo občinske zdravstvene skupnosti, ki predlaga, da naj bi vse organizacije, skupnosti in drugi uporabniki zagotovili manjkajoča sredstva za pokrivanje stroškov zdravstvene varstva v višini, ki ustreza 1,3% izplačanih bruto osebnih dohodkov za leto 1988. Doslej je bil odziv organizacij izredno majhen!

razbremenil bolj prazne žiro račune drugih uporabnikov.

P. P.

Izkupiček od koncerta za bolnišnico

Glasbeniki bodo zbrali začetno vsoto za nakup medicinskih aparatov

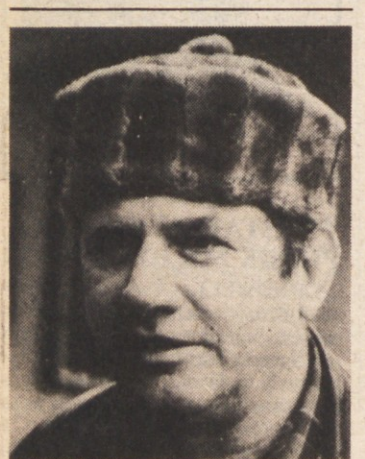
BREŽICE — »Nekdo mora začeti in dati zgled,« so dejali kapelski godbeniki, ko so se z brežiško glasbeno šolo odločili za prvi dobrodelni koncert v občini. Z njim bodo hkrati počastili slovenski kulturni praznik. Koncert napovedujejo 10. februarja v Domu JLA. Kot organizator sodeluje občinska or-

ganizacija Rdečega križa, pokroviteljstvo pa je prevzela Tovarna celuloze in papirja Krško. Izkupiček od vstopnine in prostovoljnih prispevkov bodo na koncertu izročili predstavniku Splošne bolnišnice v Brežicah za nakup kompleta aparatov za pregled trebušnih organov (želodca, zgorjnjega dela tankega črevesja, debelega črevesa in trebušne votline). Za dva gastroskopa, kolonoskop in laparoskop potrebuje bolnišnica 80 tisoč zahodnonemških mark.

Godba iz Kapel bo prihodnje leto slavila 140-letnico delovanja. Lani je na republiškem tekmovanju pihalnih orkestrov osvojila zlato plaketo v tretji skupini in si s tem odprla prehod v drugo kategorijo. Za godbeniki je bila to velika spodbuda. Zdaj bi se radi predstavili brežiškemu občinstvu, zato želijo, da bi bil koncert dobro obiskan. Z glasbenimi točkami bodo nastopili ta večer tudi profesorji in učenci glasbene šole Brežice. Če bo večer uspešen, ga bodo ponovili v obnovljeni dvorani prosvetnega doma in pozneje v Krškem.

Kapelska godba in brežiška glasbena šola že nekaj let uspešno sodelujeta. Šola ima v Kapelah celo oddelek za trobilo. Orkester se hitro pomlajuje. Godbeniki želijo, da bi imeli ob svoji predstavitvi v občinskem središču čim več obiskovalcev.

Roman Sotler, predsednik skupščine KS Senovo

Roman Sotler, predsednik skupščine KS Senovo

Rdeči križ za ljudi v stiski

V sevniški občinski organizaciji Rdečega križa preko 6000 članov — Končno le skladišče za oblačila — Prizadevni aktivisti zaslužijo javno pohvalo

SEVNICA — Z več kot 6000 člani je občinska organizacija Rdečega križa najštevilnejša med družbenimi organizacijami in društvi v sevniški občini. O marljivem delu Rdečega križa, ki mu predseduje Milan Gabrič, je vse premalo govora o javnih obličjih. Pomena te organizacije se spominimo šele ob kakšnih nesrečah ali krivdajalskih akcijah, torej tedaj, ko zaslutimo, da bi utegnili kdaj tudi sami pričakovati nesebično pomoč.

Na sedež občinskega odbora Rdečega križa v Sevnici, v pritličju stavbe, kjer je bila nekoč pošta in postaja milice, prihajajo po različno pomoč ali nasvet, predvsem ljudje okoliških krajev in vasi. Čeprav zima ne kaže prav ostrih zob, so tačas zelo iskano blago razna oblačila, saj imajo pri RK tudi skoraj taka kot nova, na modo se pa v teh časih hude draginje večina ljudi ne more ozi-rati. In kot pravi sekretarka občinskega odbora RK Milena Poljšak, je ravno to, da jim je lani po dolgih letih končno uspelo pridobiti primerno skladišče in še prostor za organizacijo tečajev prve pomoči v bivši stavbi kmetijskega kombinata, eden največjih uspehov. Lani sploh niso pripravili akcije zbiranja oblačil, ker ni bilo skladišča.

Seveda pri sevniškem Rdečem križu podobno kot drugod po Sloveniji radi sprejemajo vsa oblačila najbolj so dobrodošla za pomoč družinam ob naravnih in drugih nesrečah otroška, perilo,

Ljudje smo si vedno bližje

Sprejem za duhovnike

BIZELJSKO — Novoletno srečanje z duhovniki, ki ga po običaju prireja komisija za odnose z verskimi skupnostmi občine Brežice, je bilo letos na Bizeljskem. Povabljeni so se zbrali v osnovni šoli, kjer sta jim izrekla dobrodoščilo ravnatelj Rok Kržan in predsednik KS Jože Mihelin. Seznaila sta jih z značilnostmi Bizeljskega in s prizadevanji krajanov za nadaljnji razvoj krajevne skupnosti.

V imenu skupščinske komisije je duhovnikom zaželel uspešno leto Ivan Glas. V svojem nagovoru se je dotaknil političnih razmer v svetu in doma. Za sprejem se je zahvalil župnik iz Dobove in dejal, da čez ves zemeljski planet prodira zavest, da smo si ljudje vedno bližji in potrebni drug drugemu. Stopamo v leto narodnih manjšin in ljudi brez domovine. V imenu duhovnikov je spregovoril tudi o božiču, zadovoljen nad tem, da dobiva v Sloveniji vedno več prostora v javnih obličjih, nakar je izrekel željo, da bi bil to dela prost dan. Glede vere je menil, da bi morali v ustavo zapisati, da je to oseba zadeva vsakega posameznika. Duhovnike skrbijo še samostor in nesreče na cestah, ki zahtevajo ogromno mladih življenj. Zanimajo jih tudi vplivi JE Krško in drugih onesnaževalcev okolja na zdravje ljudi v Posavju in občini.

Odgovoril je predsednik občinske skupščine Stane Zlobko. Dejal je, da so naročene razne študije in da bo občina zahtevala razširjeno informacijo o posledicah delovanja največjih onesnaževalcev na tem območju (Celuloza, JE), saj te ne poznajo občinskih meja.

J. T.

Kdo naj bi zaustavil umiranje?

Ljudje v spominskem parku Trebče zahtevajo vrnitev življenja v vasi

BIZELJSKO—PIŠECE—PEČICE—KRIŽE — Deli teh krajevnih skupnosti segajo v območje spominskega parka Trebče, za katerega snujejo strokovnjaki projekt dolgoročnega razvoja. Na nedavnem razgovoru s sestavljalci naloge v Bistrici ob Sotli so tudi udeleženci iz brežiške občine opozorili na propadanje podeželja, na umiranje vasi zaradi dolgoletnega odseljevanja mladih prebivalcev. Starostna sestava je zelo neugodna, zato je vedno več neobdelane zemlje in vedno več shiranih domačij, potrebnih temeljite obnove.

Tudi kulturna dediščina v teh krajih vidno propada. Pogledati je treba samo bizeljski in pišečki grad, ki zapuščen samaevata. Muzej spravi skupaj komaj toliko denarja, da zakrpa strehi. Toda ali so res samo kulturne ustanove in skupnosti dolžne skrbeti za objekte, ki so jih nekdanji lastniki vzdrževali iz dohodka od gozdov in posestev? Pišečani ne tarnajo samo nad usodo gradu, ampak tudi nad umiranjem vasi. Boje se ukinitve šole, ker bi se poslabšalo njihovo položaj. Pečice so za to zadostna izkušnja. Šole jim tam ne more nihče nadomestiti.

Za oživitve teh predelov med najnujnejšimi izboljšavami omenjajo normal-

NOVOLETNO SREČANJE — Predstavniki Cerkev v brežiški občini so se 25. januarja zbrali v celodnevni OŠ Edvarda Kardelja na Bizeljskem. Po uvodnem razgovoru so jih odpeljali na ogled nove mrliške vežice, ki so jo zgradili krajanj pretežno z lastnimi sredstvi, zatem pa v Slovinovo klet pod gradom Orešje na poskušajo najboljših sortnih vin iz bizeljskih, pišečkih in sromeljskih vinogradov. (Foto: J. Teppey)

Krajevna skupnost Senovo slavi

Praznik KS Senovo je posvečen spominu na prihod XIV. divizije na Senovo

SENOVO — Ob letošnjem krajevnem prazniku krajevnih skupnosti Senovo, ki ga Senovčani praznujejo 9. februarja v spomin na prihod XIV. divizije, sicer ne bodo predajali namenu novih objektov in pridobitev, a zato praznovanje ne bo nič manj slovesno. V krajevni skupnosti so namreč že pričeli vrsto del, ki bodo pomenila začetek izboljševanja razmer za življenje in delo.

Predsednik skupščine krajevnih skupnosti Roman Sotler je povedal, da so v plan za lansko leto zapisali precej del in jih tudi veliko opravili. Seveda sama krajevna skupnost vsega ne bi zmogla, marveč je že doslej veliko pomenila pomoč občinske komunalne skupnosti, pa tudi domačega senovskega združenja dela, ki je doslej vedno pokazalo posluh za potrebe krajevnih skupnosti. »Na področju komunalnih dejavnosti je prav gotovo najpomembnejša gradnja kanalizacije na Senovem, ki je že doseglja krajevno središče, in bomo poslej nadaljevali gradnjo odcepi. Pomembno je tudi, da se bomo lotili čiščenja struge Senovskega potoka, vendar bodo morali za dokončno sanacijo tega potoka kaj narediti tudi v Rudniku,« meni Roman Sotler, predsednik skupščine krajevnih skupnosti. Poleg kanalizacije so v prvem planu prav gotovo ceste. Že lani so bile asfaltirane ali kako drugače obnovljene ceste Gorenji Le-

skovec — Stranje, odcep Kališevac — Trupej, Brezje — Vrhe in mestne ulice

• Vse prireditve v okviru praznovanja praznika krajevnih skupnosti bodo v soboto, 11. februarja. Začele se bodo dopoldne tega dne s pohodom na Bohor, v katerem bodo sodelovali mladinci, člani TVD Partizan, lovci in teritorialci. Popoldne ob 17. uri pa bo v domu XIV. divizije proslava, ki jo bodo pripravili učenci senovske osnovne šole. Na proslavi bodo podelili zlate plakete KS Senovo najbolj zaslužnim krajanom.

na Senovem. Letos pa pridejo na vrsto še ceste med Srebotnim in Jablanico, Srebotnim in Bohorjem, Dovškim in Sedemom, Dovškim in Kališevcem. Slej ko prej pa je prišleti med pomembne naloge tudi rekonstrukcijo in asfaltiranje ceste med Brestanico in Senovim. Sotler pravi, da bodo še letos do konca dogradili telefonsko omrežje, hkrati pa naj bi se začela tudi gradnja omrežja za kabelsko televizijo. Nadaljevali bodo gradnjo stanovanjskega bloka, obnovili prostore krajevnih skupnosti in zraven uredili prostore za pošto in družbenopolitične organizacije. Pokopališče je že pretesno in ga bo treba razširiti, urediti dohode od mrliške vežice ter urediti streho nad njo. »Poleg teh naložbenih nalog bomo morali razrešiti nekaj povsem organizacijskih vprašanj,« meni Sotler. »Na Senovem namreč nimamo dobrega gostinskega lokala in še iščemo rešitev s hotelom Sremič, seveda pa bi v kraj sprejeli tudi zasebnega gostinca, ki bi bil pripravljen dvigniti gostinsko ponudbo na višjo raven. V tem smislu ima naloge tudi naše turistično društvo, ki naj bi poskrbelo, da bi bilo Senovo čim lepše in da bi vsi skupaj čim manj onesnaževali okolje. Marsikaj bi seveda lahko naredili, če bi imeli na voljo več denarja. Doslej so se krajanj in vaščani po vaseh že odzivali na naše akcije, prava spodbuda za hitrejši razvoj krajevnih skupnosti pa bi bil samoprispevek.«

J. S.

NA BIZELJSKEM VEČNAMENSKI DOM

BIZELJSKO — Petletni samoprispevek v krajevni skupnosti se izteka, zato so dali krajanj pobudo za razpis novega referenduma. Z zbranim denarjem bi radi zgradili večnamenski objekt, kakršnega v krajevnem središču že dolgo pogrešajo.

RECIMO BOBU BOB — Ponedeljkovo novoletno srečanje predstavnikov verskih skupnosti, na katero je duhovnike in nekatere občinske funkcionarje povabila predsednica občinske skupščine Breda Mijović, je minilo v prijetnem vzdušju, saj so oboji soglašali, da je iz leta v leto opazen napredek v medsebojnem sodelovanju. Še več, kot je dejal sevniški župnijski upravitelj Tone Hribnik, ni povsod tako kot v sevniški občini, ker ponekod, denimo, celo ovirajo hitrejšo obnovo cerkva in drugih sakralnih objektov. Po kosilu in pogovoru so si duhovniki ogledali še obnovitvena dela na sevniškem gradu. (Foto: P. Perc)

možen v praksi, ne le na papirju, in da to ne bo uničilo njegove krajske podobe. Spodbuditi morajo naložbe v znanje in v programe, ki ne bodo zas-trupljali okolja, da se bodo vasi lahko odprle turizmu.

J. TEPPEY

Bavčar in Školč danes v Brežicah

Mladina vabi občane na javno tribuno

BREŽICE — Slovenski dogodki do zdaj niso razburkali političnega življenja na skrajnem obrobju, čeprav je njihov odmev segel tudi v Posavje. Z namenom, da nekatere dogodke, ki so dvignili temperaturo v javnosti, približajo občanom Brežic in osvetlijo vprašanja, na katera še ni odgovorov, prireja občinska konferenca Zveze socialistične mladine danes popoldne javno tribuno v trim kabinetu Doma učencev. Začetek bo ob 17. uri.

Mladinska organizacija je povabila v goste Jožeta Školča, predsednika republiške konference ZSMS, Igorja Bavčarja, predsednika odbora za varstvo človekovih pravic, in Igorja Lavša, člana predsedstva RK ZSMS in člana konference ZSM Jugoslavije.

SREČANJA Z IGRALCI, PESNIKI IN PISATELJI

BREŽICE — Od 6. do 28. februarja pripravljajo v občini bogat mesec kulture ne le po številu prireditev, ampak tudi po njihovi vsebini. Začel se bo v ponedeljek z otvoritvijo slikarske razstave Marina Beroviča in umetniškimi večerom s Poldetom Bibičem. Osmi februar bo v muzeju in občinski matični knjižnici dan odprtih vrat. Za ogled zbirke ne bo treba plačati vstopine, za vpis v knjižnico pa ne članarine. Knjižnica bo imela brezplačen vpis vse prihodnji teden. Sredi meseca bo v njenih prostorih večer z avtorji Pesmi štirih, s Tonetom Pavčkom, Janezom Menartom, Cirilom Zlobcem in Kajetanom Kovičem. Kino Brežice bo ves prihodnji teden na šolskih predstavah vrtil slovenski dokumentarni film Svet, ki izginja. V šolah bodo imeli v prihodnjih dneh več gostovanj. Poslušali bodo glasbene pravljice skupine Preblik in Mojce Malover. Srednješolska mladina si bo od 20. do 22. februarja lahko ogledala jugoslovanski film Dom za obečanje. Mesec kulture bodo v Brežicah sklenili 28. februarja, ko bo Zavod za kulturo priredil razgovor s pistoljem Tonetom Partličem v občinski matični knjižnici.

PROGRAMI TEHNOLOŠKIH SISTEMOV SEVNICA

SEVNICA — Tiskarski in še kakšni škrat nam kar naprej delajo zgašo. Tako je v prejšnji številki nepravilno skrajšal sklepno misel Karla Platinovska v članku Poskus s sodobnim programom, ki opredeljuje, kaj vse bodo delali v novi delovni organizaciji Tehnološki sistem Sevnica. V izvirnem besedilu se glasi ta misel takole: »Na jugoslovanskem tržišču nam že priznavajo zaradi kvalitete naših izdelkov nekoliko višje cene od konkurence. Gotovo pa drži, da je ta trg še premahnen, zato moramo razmišljati tudi o izvozu. Realno pa niti ne pričakujemo, da bomo zaslužili kakšne devize z našim drugim proizvodnim programom elementov za cestno mehanizacijo, ampak bomo skušali pridobiti enkratna naročila za serijske komponente za izvoz. In naposled bomo svoje zmogljivosti zapolnili še z deli za vse tisto, kar smo sposobni izdelovati s svojo tehnološko opremo. Ta program naj bi v nekaj letih ukinili.«

GLUHOTA — Na ponedeljkovem tako imenovanem novoletnem srečanju predstavnikov sevniške občine in verskih skupnosti, ki delujejo v tej občini, so obojestransko izrazili zadovoljstvo nad medsebojnimi odnosi in sodelovanjem. Le tu in tam skali dober vtis kakšna zadostnost ali gluhoti, bodisi na posvetni ali na cerkveni strani. Tako se gospod župnik iz Sentjanja že nekaj let ne prikaže na novoletnem srečanju, ker se mu je očitno priskutala posvetna oblast pri urejanju avtobusnega postajališča v Sentjanu. Sevniški župnijski upravitelj pa je že skoraj izgubil vero, da mu bo tovariš direktor sevniškega gostinskega podjetja končno le odgovoril na enega izmed številnih dopisov glede župnijskega zemljišča pri plavalnem bazenu za Kopitarje. Skoraj polovica bazena je na bivši župnijski zemlji, za katero so dobili mizerno odškodnino. Na župnijsko posest pa so navozili še zemljo.

Novo v Brežicah

BOGASTVA SE OTEPAJO — Od kar so se našli petični strici za Mokrice, Bizeljanci vneto preštevajo rojake v tujini. Na tihem upajo, da imajo tudi oni kakega neodkritega premožnega domoljuba. S ponudbami se obračajo na vse vetrove, toda doslej je prevzela mogočna grajska naravna kulisa edinole filmarje, ti pa nimajo ne denarja ne smisla za obnovo gradu. Gostje se navadno ustavijo spodaj v Slovinovi kleti. Z vinskimi poskusmi se tako zamotijo, da potem ne kažejo več želje po pustolovščinah. Bizeljsko zapuščajo z najlepšimi vtisi, s podobo gradu, ki od daleč ni niti malo zanemarjena.

OGRAJA JIM JE NAPOTI — Na starem mostu čez Savo in Krko ponovno brli nekaj luči, da je ponoči manj samotno. Za silo je toliko svetlo, da peči pravočasno opazijo polomljeno ograjo, kjer bi jim v temi mimogrede zmanjkalo tal. Za romantične zaljubljenke osvetlitev zadostuje, a ljudje, ki jih vodi čez most dneva po no delo in domov, imajo raje več svetlob kot manj. Luč bi najbrž odvrčala tudi občestneže, da se ne bi brez potrebe znašala nad ograjo.

KDOR PREJ PRIDE, PREJ MELJE — Napovedani dobrodelni koncert glasbenikov, domače gore listov, je marsikoga spomnil na to, da bi že kdaj prej lahko organizirali kaj podobnega, le za druge namene. Nastopajoči verjamejo v uspeh in optimisti med navadnimi občani celo napovedujejo, da bo marsikdo za boljše medicinsko opremo bolnišnice podvojil vsoto, ki bo zapisana na vstopnicah, ter namesto enega priložil dva stara milijončka.

Krške novice

PODALJŠAN FEBRUAR — Po nadejnih dolgem in turobnem januarju so si v krški občinski zvezi prijateljev mladine očitno omislili še podaljšani februar. Občinsko šahovsko ekipno prvenstvo za pionirke in pionirje so namreč v tej organizaciji razpisali kar za 30. februar. Če je za sedaj še v veljavi dosedanjí koledar, česar pa v naši državi ni mogoče povsem zanesljivo vedeti, potem tega prvenstva na ta dan zagotovo ne bo. Zagati bi se seveda lahko izognili tudi na ta način, da bi si v zvezi prijateljev mladine nabavili koledarje. Žal pa je bil konec lanskega leta v Krškem dokaj velik križ s koledarji, saj jih edina knjigarna očitno ni nabavila dovolj, nič bolje pa se niso odrezali v nakupovalnem centru.

ŠTUDENTJE SO INŠTRUIRALI — V času šolskih počitnic je skupina študentov Alias v organizaciji Svobodne galerije nudila instrukcije za vse tiste učence iz Krškega, ki imajo težave z matematiko, fiziko, tujimi jeziki in drugimi podobnimi težavnimi predmeti. Sorazmerno nova novost je menda privabila nekaj učencev, ki so si znanje pridobivali tudi na ta način. Sicer pa bomo uspešnost tega poučevanja tako in tako videli šele konec šolskega leta.

POLOVIČ VABI V LAŠKO — V gradu v Laškem so menda »zrihtali« tako dobro restavracijo, da vsa krška smetana, kolikor je sedaj ni na smučanju, drvi v novi gostinski eldorado. Posebna privlačnost novega gostinskega lokala je tamkajšnji šef strežbe Polovič, ki prihaja iz Krškega. Žal na tak način odhajajo iz Krškega tudi najboljše gostinski kadri, za njimi pa drve še gostje. Po Krškem se govori, da bo tam tudi gale ohcet za sina enega izmed krških veljakov.

SMUČAJO, NE STAVKAJO — V teh dneh manjkajo v Krškem vsi tisti, ki kaj dajo nase. Pojasnilo za njihovo odsotnost je kratko in jedrnat: na smučanju so. Nevoščljivci se seveda sprašujejo, le kje smučajo ti tipi. Še bolj zlobni pa, kje so dobili mazivo za smučanje po regratu.

Sevniški paberki

KMECLOVA POLOVICA — Dr. Matjaž Kmecl zna pripovedovati, da ga je veselje poslušati in mu duhovitosi sploh ne manjka. Ko je na srečanju delavcev vzgoje in izobraževanja v Sevnici opazil, da je tajnica občinske izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva v pozdravnih uvodnih besedah prezrla predsednika republiške izobraževalne skupnosti Nika Zibreta, je Kmecl, še preden je prišel predavanje o potih slovenskega naroda, dejal, da polovico svojega pozdrava odstopa predsedniku izobraževalne skupnosti Slovenije. In to, čeprav je Zibert iz sosednje, krške občine, Kmecla pa med predavanjem v jedlinici OŠ Savo Kladnik ni zmotil niti šolski zvonec. Le vprašal je, ali je že konec ko je zazvonilo, se za hip malce sprostil in z besedo pogrel kar precej prezeblo in potrpežljivo občinstvo, potem pa nadaljeval, kot da se ni nič zgodilo.

GLUHOTA — Na ponedeljkovem tako imenovanem novoletnem srečanju predstavnikov sevniške občine in verskih skupnosti, ki delujejo v tej občini, so obojestransko izrazili zadovoljstvo nad medsebojnimi odnosi in sodelovanjem. Le tu in tam skali dober vtis kakšna zadostnost ali gluhoti, bodisi na posvetni ali na cerkveni strani. Tako se gospod župnik iz Sentjanja že nekaj let ne prikaže na novoletnem srečanju, ker se mu je očitno priskutala posvetna oblast pri urejanju avtobusnega postajališča v Sentjanu. Sevniški župnijski upravitelj pa je že skoraj izgubil vero, da mu bo tovariš direktor sevniškega gostinskega podjetja končno le odgovoril na enega izmed številnih dopisov glede župnijskega zemljišča pri plavalnem bazenu za Kopitarje. Skoraj polovica bazena je na bivši župnijski zemlji, za katero so dobili mizerno odškodnino. Na župnijsko posest pa so navozili še zemljo.

Slika po nareku srca

Akademski slikar Miroslav Kugler 75-letnik

BREŽICE — Slikar Dolenjske in Obsotelja Miroslav Kugler bo 4. februarja dopolnil 75 let, vendar ta mejnik ne prekinja njegove ustvarjalne poti. Rojen je bil v frančiškanski fari sredi Ljubljane. Po maturi se je vpisal na filozofijo in po nekaj semestrih na likovno akademijo v Zagrebu, ker akademije v Sloveniji še ni bilo. Takrat je bil rektor Ivan Meštrovič, ob njem pa znani umetniki od Cenciča do Šulentiča in Mujadžića.

»Po končanem študiju sem se posvetil šoli, nisem se odločil za svobodni poklic,« je dejal jubilat. »Človek, ki vsaj malo razmišlja, v mladosti niha med samozaupanjem, da je zelo darovit, in med tem, kaj mu bo življenje dalo. Ocenil sem samega sebe in si izbral šolo. Večino delovne dobe sem učil na brežiški gimnaziji in to mi je jemalo čas za slikarstvo. Toda še vedno sem veliko risal in slikal v domačem okolju. V svojem kraju sem delal vse od plakata do opreme letnih poročil v gimnaziji, vabil za proslave, lepakov za volitve, opreme raznih glasil in odrskih kulis za Kostavico. Pomagal sem pri likovni podobi posavskih tednov, sejmov in razstav.«

Pri slikanju ga je sprva najbolj zanimal človek, in ker ljudje za potrebe niso imeli smisla, se je bolj posvetil pokrajini in tihožitjem. Razstavljal je malo, vendar mu je bila kritika naklonjena. Zagotovo pa po njegovem prepričanju velja zanj to, kar je ob razstavi v Krškem zapisal dr. Ivan Komelj: da vedno slika tako, kot mu narekuje srce, čeprav je velik poznavalec teorije.

Sicer pa pravi prof. Kugler, da s slikanjem ni nikoli pretiraval, ker je skušal izpolniti vse življenjske obveze.

»Ne zanima me samo slikanje,« pravi, »ampak tudi vsakdanje življenje, predvsem boj Slovencev za resnično suverenost. Po prepričanju sem demokrat in pri 75 letih obdujem borbenost in pravilno usmerjenost slovenske mladine.«

V pogovoru je še omenil, da mu ni žal, ker kot Ljubljčan živi v Brežicah. »Zato sem zgodaj spoznal

Akademski slikar Miroslav Kugler

trpljenje resničnih velikanov. Bistvo moje narave je prevelika avtoritativnost in nesposobnost za komolčarja, toda pomembno je, da sam sebe izmeriš.«

O retrospektivni razstavi ne razmišlja, to bi bil zanj prevelik strošek, poleg tega ni zapisoval, kje so njegove slike. Raztresene so od Zagreba do Ljubljane, veliko jih je v Italiji in celo v Kanadi in Argentini.

J. TEPPEY

Dolenjski zbornik (8) pred izidom

Prispevke zanj je napisalo 20 avtorjev — Zbornik bo bogato ilustriran

NOVO MESTO — Pred izidom v Dolenjski založbi je nov (osmi) letnik Dolenjskega zbornika. Za to knjigo je uredniškemu odboru, ki ga vodi inž. arh. Jovo Grobovšek, direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, uspelo zbrati predvsem arheološke, zgodovinske, etimološko-nazgodovinske in etnološke študije, ki so jih napisali razni slovenski strokovnjaki. Delo je dokaj zajetno, saj bo imel zbornik v natisnjeni obliki okoli 300 strani, besedila pa bodo popestrjena s črno-belimi fotografijami, risbami in skicami.

Arheologiji je namenjenega precej prostora. Prispevek Mateje Belak obeledanja izsledke zavarovalnega izkopavanja delno uničene in nato raziskane gomile na Vinjem vrhu pri Beli cerkvi. Marijan Slabe, ki je opravil raziskavo talnih slojev cerkvenega stolpa župnijske cerkve v Šentrupertu, je v razpravi nanizal zanimive ugotovitve o poselitvi in stavbnih rasti te cerkve. Že več let poteka načrtno raziskovanje zgodnjega grobišča na Verdunu pri Stopičah, o pomenu tega in o dosedanjih rezultatih proučevanja pa govori prispevek arheologa Danila Breščaka.

Vida Stare in Vinko Šribar sta napisala prispevek o risbah, vrezanih v omet prvega nadstropja na gradu Prežek, medtem ko je Božo Otorc pripoveduje o razvoju in vlogi uredništva na Dolenjskem in v Beli krajini. Blaž Resman je obdelal del bogatega arhiva novomeškega kapitlja in v prispevku predstavil neuresničene načrte za neogotsko predelavo kapiteljske cerkve. O zgodovini kapiteljske posesti pa se je razpisal Dušan Kos.

Janko Jarc, nestor zgodovinarjev na Dolenjskem, se je lotil zgodovine plemiške rodbine gospodov Črnomajskih ter predstavil njihov vzpon in zaton.

Emilijan Cevc priobčuje strokovni zapis o izvoru slike in njenega motiva iz cerkve v Slapah pri Šmarjeti. Barbara

Padle še zadnje nejasnosti

Samorastniška beseda bo revija enajstih občin

NOVO MESTO — Zamilsel, da naj Samorastniška beseda skoraj prerase iz občinske v medobčinsko oziroma pokrajinsko revijo, je še korak bliže uresničitvi in lahko pričakujemo, da se bo Samorastniška beseda že v naslednjih mesecih, vsekakor pa še v prvem polletju tega leta, predstavila bralcem v svoji novi notranji in zunanji »preobleki«.

Medtem ko prvo številko že pripravljajo (literarni del jo uredila Nataša Petrov, publicistični del Boštjan Kovačič in likovni del Lucijan Reščič), potekajo še zadnji organizacijski sestanki, na katerih razrešujejo vprašanja v zvezi z izdajanjem te revije. Tako je sprejeto, da bo Samorastniška beseda revija enajstih občin, in to za Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Krško, Litijo, Metliko, Novo mesto, Ribnico, Sevnico in Trebnje. Ustanoviteljice in izdajateljice bodo Zveze kulturnih organizacij, financerke pa naj bi bile kulturne skupnosti teh občin.

O teh in drugih vprašanjih je telesa beseda tudi na sestanku tajnikov ZKO iz občin ustanoviteljic in predstavnikov Dolenjske založbe, ki ga je minuli četrtek v novomeškem sindikalnem domu sklical in vodil predsednik medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko Jure Perko. Na njem so se dogovorili, da bodo takoj pripravili samoupravni sporazum o izdajanju Samorastniške besede in ga poslali ustanoviteljicam in izdajateljicam v podpis. Izdajanje te revije bi ne smelo pomeniti prehudega finančnega bremena, še posebej ne, ker bodo stroški razdeljeni po občinah. Hiter izračun pokaže, da bi morala vsaka občina letos dati znesek v višini boljše slovenske plače.

Slavko Šribar iz Krškega je menil, da se ne bi smeli v nobeni občini ustavljati ob stroških izhajanja, četudi bi bili večji, kot kaže zdaj. »Pomembnejše je, da tako revijo potrebujemo v vseh občinah, iz katerih smo tu, in drugih, katerih predstavniki so danes izostali, če nečemo biti še naprej pastorki kulturno razvitejših delov Slovenije. Mislim pa, da bo naša skupna dolžnost narediti Samorastniško besedo tako, da se bo z vsebino in kvaliteto lahko postavila ob bok drugim slovenskim revijam.«

Z GLASBO V DRUGO POLLETJE

ČRNOMELJ — Glasbena mladina Bele krajine je pripravila na prvi dan pouka v drugem šolskem polletju gostovanje glasbenika Martina Lumbarda iz Ljubljane. Gast je čez dan obiskal osnovni šoli Dragatuš in Stari trg, zvečer pa v mladinskem klubu izvedel koncert za odrasle. Povsod je izvajal indijsko glasbo in sicer na značilen indijski instrument sitar. Odraslim je pripovedoval tudi svoje vtise iz Indije, kjer je študiral in kamor se bo kmalu spet odpravil s štipendijo indijske vlade.

Kako ljudem približati sodobne slike?

RIBNICA, DOLENJSKA — Če hoče ljubitelj likovne umetnosti slediti sodobnemu slikarstvu, doumeti njegovo vsebino in izraz, mora biti kar precej likovno izobražen. Samo tisti, ki že kaj vedo o potih in težnjah sodobne likovne govorice, lahko brez strahu in sramu vstopijo v galerijo, kjer so na ogled moderni slikarski ali kiparski eksponati. Mnogi, ki pa o tem nič ne vedo in so bili do zdaj vajeni gledati samo realistične oziroma »prave« in prepoznavne slike, ne bodo imeli od oglada del, kakršna nastajajo danes, popolnoma nič; večkrat se le namuza-

I. Z.

kultura in izobraževanje

Lirika v barvah

Ob Oračevih akvarelih v razstavišču Pri slonu

NOVO MESTO — Da je razstavišče v gostišču Pri slonu ob Cesti komandanta Staneta pravišen prostor za manjše likovne razstave, obsegajoče do 15 slik, pač glede na velikost eksponatov, se potrdi vsakokrat, ko predstavi novega razstavljalca. Izkušnje pa kažejo, da je najprimernejši izbor za predstavitev osem do deset slik, saj tolikšno število še vedno zadošča, da obiskovalec »razbere« z razstave kaj več kot suho informacijo.

Od minulega četrta je v tem razstavišču na ogled osem akvarelov novomeškega slikarja Janka Orača. Na njih so upodobljeni krajinski motivi, izrazi dolenjske pokrajine ob Krki, in to v zaporedju, kot jih je avtor odkrival »na terenu« med zadnjo Krkino slikarsko kolonijo.

Orač še enako spretno izraža v vseh tehnikah, ki jih uporablja, v olju, akrilu, pastelu in akvarelu kot najpogostnejših, pri čemer pa je najbolj zanimivo to, da v vseh tehnikah dosega tudi približno enake učinke. To pa predvsem zato, ker vsako sliko, ne glede na tehniko, sestavi iz barvnih in dovolj razvidnih ploskev.

Ker so te ploskve enobarvne, vsaka pa seveda v drugačni barvi, večkrat celo samo v drugem tonu ene barve, so slike na prvi pogled podobne intarzijam. So pa vsekakor svojski mozaik medsebojno usklajenih in v končni podobi tako skomponiranih pasov barvnih nanosov, da vse skupaj ustvarja občutje, ki gledalca priteguje.

Vsi ti nekoliko zamolklo delujoči akvareli ponovno pritrjujejo že povedani ugotovitvi, da je Orač predvsem slikar krajine, lirčnih motivov, torej lirik, ki se izpoveduje v barvah.

I. ZORAN

• Nesreča sodobnega sveta je humanizem. Človek je začel ravnati kot bog. Ta njegova drža je znamenje brezmejnega oholosti. (Marjan Rožanc)

Koncertanti bodo nekdanji učenci glashbene šole

Praznična prireditev bo 8. februarja v Domu kulture

NOVO MESTO — Osrednja občinska prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika bo v sredo, 8. februarja, ob 19.30 v tukajšnjem Domu kulture. To bo celovečerni koncert, na katerem bodo kot izvajalci nastopili nekdanji učenci glashbene šole Marjana Kozine, zdaj dijaki srednjih glasbenih šol in študentje akademij za glasbo ter glasbeni pedagogi. Prireditev — Dom kulture in ZKO Novo mesto — sta si zagotovila sodelovanje devetih instrumentalistov, to pa so: Sandi Franko (klarinet), Dušan Pavlenič (kitara), Miro Saje (trobenta), Tatjana Hadl (klavir), Jožica Bradač (klavir), Cvetka Hribar (klavir), Klara Tomljanovič (kitara), Toni Homan (rog) in Aleš Rupar kot gost (rog). Na začetku koncerta, ko bo tudi krajši govor, posvečen kulturnemu prazniku, bo sodeloval še Dolenjski oktet. Sicer pa se bo zgodilo prvič v obstoju novomeške glashbene šole, da bodo nastopili skupaj in v tako velikem številu njeni učenci, ki nadaljujejo ali pa so že končali glashbeno izobraževanje.

Ponovljen literarni razpis

Prispevke za viniško srečanje bo ZKO Črnomelj zbiral še do 20. februarja

ČRNOMELJ — Za območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov Bele krajine, Dolenjske in Posavja, ki bo 22. aprila v Vinici ob Kolpi, rojstnem kraju pred 40 leti umrlega pesnika Otona Župančiča, je prispelo do roka preložen literarnih spisov in tudi avtorjev se je odzvalo manj, kot so pričakovali. Zato se je Zveza kulturnih organizacij Črnomelj, organizatorica te viniške

prireditve, odločila razpis za sodelovanje na območnem literarnem srečanju ponoviti oziroma podaljšati rok za sprejemanje prispevkov. Ta rok je zdaj 20. februar in upajo, da bo ponovljeni razpis deležen boljšega odziva.

Kot smo navedli že ob prvem razpisu, lahko avtorji pošljejo (na ZKO Črnomelj, Župančičeva 8) za srečanje črtice, novele, satire, romane, humoreske, dramska besedila, pesmi, aforizme, epigrame, eseje, družbeno angažirana razmišljanja in druge literarne spise. Prispevke pa je treba poslati v treh izvodih, in sicer pod šifro, medtem ko naj bodo podatki o avtorju (ime in priimek, naslov, izobrazba, poklic, starost) v zaprti ovojnici iste pošiljke. Prispela dela bo pregledala in ocenila strokovna žirija ter izbrala najboljše avtorje za nastop na območnem in republiškem srečanju.

neje razstave bolje obiskane. Ob tem se sama od sebe ponuja misel, da bi kazalo ribniški poskus izobraževanja obiskovalcev uporabiti še kje, saj je malone za vse galerije, ki prirejajo razstave sodobnega slikarstva ali kiparstva, značilen manjši obisk. Povsod, celo v Dolenjski galeriji v Novem mestu, ki pa ima od vseh razstavišč v južnih delih Slovenije prav gotovo največje zaledje, so to ugotovili. Očito je, da besede obiskovalca zgodovinarja ali likovnega kritika na otvoritvi te ali one zahtevne razstave za markaterega obiskovalca niso dovolj, pa če so še tako preprosto povedane. Manjka razlaga, ki bi širše zajela tokove, načine in izraze v sodobni umetnosti. Takšno razlago pa bi obiskovalci lahko dobili kar na sami razstavi.

I. ZORAN

Te dni odločitev o »gimnaziji«

O gimnazijski smeri na srednjih šolah bo prihodnji teden sklepala skupščina republiške izobraževalne skupnosti — Manjše šole nič več v bojazni za denar

Vprašanje, ki nas trenutno najbolj zanima, je, ali bo splošnoizobraževalna smer v okviru naravoslovne usmeritve na srednjih šolah uvedena že jeseni oziroma v šolskem letu 1989/90 ali šele kasneje.

Če bosta najprej strokovni svet in nato še skupščina republiške izobraževalne skupnosti 9. februarja ta program potrdila, bodo imeli učenci na voljo pestrejšo izbiro učnih programov. Če bi sedanja zakonodaja dovoljevala, bi bila to lahko tudi gimnazijska smer.

Bolj specializirana programa, naravoslovno-matematična in družboslovno-jezikovna dejavnost, ostajata še naprej, vendar sta namenjena le učencem, ki imajo izrazite naravoslovne ali družboslovne interese. Splošni program ne bo prav nič manj kvaliteten, kar je potrjevalo že nekdanja gimnazija, saj bo zagotovil dovolj velik standard znanj za nadaljevanje študija. Vprašanje mature oziroma nadaljevalnega izpita pa bo rešeno enotno za vse programe.

Podprli smo predlog, da predmetnik ne sme obsegati več kot 30 ur na teden in da bo treba učne načrte pri matematiki nekoliko razbremeniti. V tretjem in četrtem letniku bo na voljo določeno število ur za poglobljanje znanj z naravoslovnega in družboslovnega področja, kar bo seveda odvisno od interesa učencev, opreme in ustreznih kadrov na šolah.

Novi program — imenujemo ga kar s pravim imenom gimnazijski — bo predvsem dobrodošel za manjše šole, ki so vpisovale učence v en oddelek družboslovne in naravoslovne usmeritve. Z ustreznim usmerjanjem v kadrovsko

politično se bodo v teh programih lahko izobraževali vsi učenci, ki jim peta stopnja ni končni cilj izobrazbe. Res pa je, da ne bodo imeli potrebnih znanj za vključitev v delo, kar pa bo možno urediti s potrebnim usposabljanjem po končani srednji šoli.

Majhne šole, ki imajo manj kot šest-

najst oddelkov, so si končno izborile poseben status pri financiranju. Obstoječi normativi jim namreč do zdaj niso omogočali normalnih pogojev za delo. Srednje šole v Črnomlju, Sežani, Ajdovščini, Tolminu, Idriji in Ljutomeru so že ves čas v težkih razmerah opravljale pomembno poslanstvo in preprečevale, da bi se obrobni predeli Slovenije še bolj kadrovsko osiromašili.

GABRIJELA VIDIC — MIHELČIČ

PO PREMIERI GOSTOVANJA — Mirnapeški igralci, ki so se minulo nedeljo predstavili na svojem odru z Nušičevim »Pokojnikom«, pojejo že konec tega tedna gostovat. K temu jih je še posebej spodbudila uspešno izvedena premiera, s katere je tudi pričujoči posnetek. (Foto: I. Zoran)

Na odru s »Pokojnikom«

Mirnapeški gledališčniki so se uspešno predstavili občinstvu z Nušičevo komedijo — Zdaj gostovanja

MIRNA PEČ — Inž. Pavle Marič se razočaran zaradi nezvestobe umakne v tujino. Njegovo sorodstvo pa si v prepričanju, da je premožni inženir naredil samomor, razdeli njegovo imetje. Ko pa se »pokojnik« po nekaj letih nenadoma pojavi živ in zdrav v Beogradu, ugotovi, da so vse, kar je nekoč imel, grdo razgrabili. Sorodniki, ki jim je inženirjevo premoženje pomagalo do položajev in ugleda v družbi, se ne dajo: inž. Marič se poskuša ponovno iznebiti, ga poslati med »pokojnike«.

To je kratka vsebina komedije Branislava Nušiča »Pokojnik«. To, še danes aktualno delo iz srbske klasike so naštudirali igralci mirnapeške kul-

turnega društva in se z njim prvič predstavili v petek, 27. januarja, ko so na domačem odru nastopili za novomeške invalide. Premiera za domače občinstvo pa je bila v nedeljo, 29. januarja, popoldne. Dejstvo, da je v sicer prostorni dvorani zmanjkalo stalnih sedežev in da so si prireditelji morali pomagati s številnimi stoli iz drugih prostorov, pove vse o gledalcih in njihovem zanimanju za to igro. In igralci, ki jih je v vlogah »vodil« režiser Anton Kos, so se res potrudili in dali iz sebe, kar zmorejo. Brez sramu se bodo lahko predstavili v drugih krajih.

V Pokojniku nastopa petnajst članov mirnapeške gledališke skupine. To so: Elko Obrekar, Marjan Parkelj, Bogdan Krevs, Anton Derganc, Marko Kupljenik, Karol Zagorc, Stane Galič, Jože Tomšič, Ciril Progar, Slavi Derganc, Lidija Murn, Jožica Rajšel, Marjan Šmalc, Anica Jankelj in Nataša Grabljevic. Navedeni so po pomenu, teži vlog, ki jih zasedajo. V tej skupini so tudi novinci in taki, ki so se po več letih vrnili na oder.

Po uspešni premieri so zdaj na vrsti gostovanja. Za nastope na Dobu, v Krmelju, Sevnici, Trebnjem, Šentjerneju, Škocjanu, Gabruju in Metliki so se že dogovorili. Bržkone pa bodo gostovali še v Novem mestu, Ivančni Gorici, Krškem in Brežicah.

I. Z.

KERAMIČNA DELAVNICA

ŠOŠTANJ — V Mayerjevi vili v tem mestu na severu Slovenije poteka ta teden keramična delavnica. Udeleženci, ki so se odzvali povabilu prirediteljice, Zveze kulturnih organizacij Slovenije, delajo pod vodstvom mentorice Dušavke Urban. Učna snov obsega pripravo gline za na vreteno, napotke pri izdelavi skic, vrtenje cilindričnih oblik ter okraševanje in oblikovanje na vretenu. Udeleženci se bodo pogovarjali o podobnostih in razlikah v čebulčnih oblikah predmetov ter praktično preizkusili oblikovanje posod, struženje in druga opravila.

EVROPSKA TIHOŽITJA

LJUBLJANA - Predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik bo danes, v četrtek, 2. februarja, ob 18. uri odprl v Narodni galeriji v Ljubljani veliko slikarsko razstavo pod naslovom Evropska tihožitja iz slovenskih zbirk. Razstavo, ki bo na ogled do 2. aprila, je pripravil umetnostni zgodovinar in kritik prof. Federico Zeri iz Rima, ki že vrsto let odkriva velike slikarske dragocenosti evropskih mojstrov v slovenskih zbirkah. Ob razstavi bo izšel tudi katalog, katerega avtor je prav tako prof. Zeri.

pisma in odmevi

Kandidat že dela v izvršnem svetu

Pojasnili P OK SZDL na
stališče Pionirja do kan-
didature A. Zupana

V zvezi s pripombami in stališči, ki jih je posredovala javnosti osnovna sindikalna organizacija TOZD Gradbeni sektor GIP Pionir glede predloga kandidature Adolfa Zupana za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Novo mesto, pojasnjujemo:

Po obvestilu, da je bil sedanji predsednik IS SOB Ivo Longar imenovan za direktorja Iskre Tenel Novo mesto, smo začeli s kadrovskim postopkom evidentiranja možnih kandidatov. Zato ste sredi novembra tudi v vaši OO ZS prejeli ustrezen poziv za evidentiranje primernih kandidatov. V roku, do 15. decembra, nismo prejeli obvestil o evidentiranju iz 7 sredi, kar v poročilu navajamo. Prav tako navajamo, s katerimi občani oz. evidentiranimi kandidati je bil opravljen razgovor in kakšni so bili pri tem rezultati. Nismo navajali osebnih razlogov kandidatov in menimo, da ni razlogov, da bi bolj javno načeno osebo opredelili ali stališča kandidatov, med katerimi je večina uveljavljenih gospodarstvenikov. V kolikor naša OO ZS to želi, smo pripravljene priti na vaš sestanek in podrobneje pojasniti zadeve. V SZDL smo se načelno opredelili za več kandidatov, vendar je ostal en sam, ker ostali niso pristali.

Obrazložitev in utemeljitev kandidature je morda res skromna v primerjavi z dosedanjim uspešnim delom tov. Zupana. Zato vas ob tej priložnosti opozarjamo še na predstavitev v rubriki Dolenjskega lista »Portret tedna« 17. novembra 1988. S tem, da smo izpostavili njegov posluš za večje akcije v občini, smo želeli opozoriti tudi na to dimenzijo njegovega dela. Menimo, da volonterska — društvena dejavnost in sodelovanje pri teh aktivnostih, seveda če je uspešno, ne more degradirati osebnosti, kvečjemu je to lahko kakovost. Ker je tov. Zupan skoraj dva mandata že uspešno delal kot član IS, nismo posebej poudarjali njegovega poznavanja dela IS in državne uprave. Ocenjujemo, da bo s svojim znanjem, sposobnostmi in osebnimi vrlinami lahko voščil IS skladno s pristojnostmi in vloge, ki jih ta ima.

MATJAŽ VERBIČ,
sekretar predsedstva
OK SZDL Novo mesto

Slovenija Moja dežela.

V Prečni so optimisti

Pri občinskem samopriskupku za varianto B —
KS Prečna se brez uvedbe krajevnega samo-
prispevka ne more razvijati — Proti širitvi

PREČNA — Krajani prečenske krajevine skupnosti so 26. januarja razpravljali o programu občinskega in krajevnega samopriskupka za naslednje petletno obdobje. Na predlagane programe je bilo le malo pripomb, pri občinskem samopriskupku pa je prevladovalo mnenje, da je zanje najpomembnejša in najsprejemljivejša varianta B. Poleg tega je bilo na zboru krajanov slišati enovito in jasno mišljenje proti vsakršnemu prostorskemu poseganju v krajevni skupnosti, ki bi motile in z ekološkega vidika škodljivo vplivalo na življenje krajanov, pa tudi drugih občanov v okolici, torej proti domnevnim načrtom o širitvi

Alojz Kukman

Ali vsi jedo iz iste sklede?

Društvo Rom protes-
tira zaradi »žaljivih«
oddaj Studia D

Novomeško društvo Rom je poslalo na uredništvo Dolenjskega lista daljše pismo, v katerem Rajko Sajnovič nadrobno obravnava Rome, njihove življenjske stiske in družbeni odnos do njih. Iz obširnega sestavka povzema Dolenjski list del vsebine.

V pismu je med drugim navedeno, da društvo Rom javno protestira zaradi ravnanja novomeškega Studia D, češ da ta radijska postaja s svojimi humorističnimi oddajami sramoti in žali Rome in njihov jezik ter spodkopava, ovira in ogroža razvoj društva Rom Novo mesto. Pri tem se pisec sklicuje na društveni statut, po katerem je »Rom« eden od dejavnikov, ki jim je skupno varovanje »naše socialistične samoupravne družbe pred vsemi vrstami in oblikami dejavnosti, ki spodkopavajo, ovirajo in ogrožajo njen razvoj«. Sicer pisec meni, da je lepo in prav, da imamo v Novem mestu Studio D. Njegov program poslušajo tudi Romi, meni Rajko Sajnovič, ki ob tem navaja, kje vse je protestiral zaradi žaljivih radijskih oddaj. Omenja pogovore na Studiu D ter svoje pozive občinski konferenci SZDL Novo mesto, občinski skupnosti socialnega varstva, centru za socialno delo, Zvezi kulturnih organizacij Novo mesto in drugim. Ali smo vsi nemočni proti Studiu D ali pa vsi skupaj jedo iz ene sklede, se sprašuje v pismu Rajko Sajnovič.

S ponosom poudarja, da je bilo društvo Rom prvo tovrstno društvo v Sloveniji. Kljub temu, da novomeški Romi to organizacijo imajo, so najbednejši med vsemi Romi. Problemi so širši, tudi zunaj romske skupnosti. Kakšen hladen odnos, odklonilnost in nesodelovanje je s strani krajevnih skupnosti, je zgrožen Sajnovič. Po njegovem so Romi med vsemi narodnostnimi in etničnimi skupinami v Sloveniji v najslabšem položaju, deležni najmanj ekonomskih in kulturnih dobrin in najslabše živeti v naš družbeni sistem.

Še: Boj na Rakovniškem polju

Odgovor na časopisne sestavke o naslovni temi in pripombe na delo komasacijske komisije — Za kaj enim in drugim služi kmetijska zemlja

Odgovarjam predsedniku trebanjskega izvršnega sveta Maku Kurentu, Janku Šircu in Janezu Resmanu. V komasacijskem postopku mi je Marjan Bartolj ponudil zemljišče — travnik, a sem ponudbo odklonil in mu dejal, da mi njegova parcela ne ustreza, da bi jo združil s svojim. Pri tem ne držim, da sem se pogajal za ceno. Res pa je to, da ta parcela, ki jo je kupil predsednik izvršnega sveta, ni bila na oglasni deski. Moja njiva je pravokotne oblike, to mi ustreza, in ne maram iti na druga

zemljišča in netiti sovraštva, kajti vsi lastniki zemljišč hočejo obdržati svoje parcele.

Kurent, ki je v tem času kupil travnik, mi uporablja tega in naj ne sili v moj njivski kompleks, čeprav je dejal: »Tvoja njiva je veliko boljša in pognojena in jo hočem zato pridružiti tej parceli.« Ne bom pristal na željo komisije, da bi imel prednost občinski funkcionar, ki mu kmetovanje ni edini poklic za preživljanje. Moja 5-članska družina ustvarja dohodek edino na lastni zaščiteni družinski kmetiji. Dodeljeno mi zemljišče pa je bilo pol slabše in za povrh trikotne oblike, zato ne pristajam na željo komisije. Kompleks, ki mi ga zavidajo in hočejo odvzeti, obdelujemo mi, že 250 let. Komasacijska komisija hoče razparcelirati moj kompleks, da bi s tem naredila uslugo funkcionarju in si zagotovila obljubljeno nagrado. Kdor ne verjame, naj se sam na mojem zemljišču prepriča, v čem je resnica. Širec je podpisoval račune za neopravljena dela.

Ko so bili izkopani jarki in položene cevi, se ni nihče zmenil za zasutje glavne cevi prehoda do kmetije. Moral sem dobiti soglasje VGP Novo mesto, da lahko zasujem prepust in s tem omogočim prehod. Za vodilnega v občini pa sta sama Širec in VGP prosila mene, naj zasujem prepust, da bo za prvi maj lahko šel na travnik delat. »Če mu tega ne omogočimo, ne bo prav.« je dejal Širec. Zasipal sem več prepustov, čakal na obljubljeno plačilo, a zneska še do danes ni poravnal nihče. Resnica je v tem, da smo plačali 20 odst. udeležbe za komasacijo in opravil sem nad 250 traktorskih ur, ki jih je bil dolžan opraviti investitor. Od Širca ni pošteno, da so mi zagotovili krmo ob melioracijskih delih, usposobljeno zemljišče pa so dodelili drugemu, in to kljub obljubi, da vlagam in usposabljam zase. Moral sem zmanjšati govejo čredo, dokler ne usposobim na novo dodeljenega zemljišča. Naj dodam glede izvajanja del, da me je tedaj Širec prosil, naj usmerjam delo, sam pa je odšel domov. Sicer je za vse spore zaradi nekaterih neusposobljenih zemljišč kriv zastopnik investitorja Širec.

Stroka pa taka! Po skalnatem zemljišču so polagali dreznajo in minirali, ker niso upoštevali mojih pripomb, da je zemljišče kamnito in da naj jarek poteka po že izkopanem mojem zemljišču. Širec ne pozna zemljišča in ni hotel upoštevati mojih pripomb, tako da so nastali po nepotrebnem ogromni stroški. Ni res, da sem ustavljal dela v najbolj

jeno, kar je napisal. Del krivde pada na časopise, ki niti ob praznikih, kot sta dan borce in dan vstaje, ne pišejo o teh zgodovinskih dogodkih. Pri tem bi moral veliko vlogo odigrati Dolenjski list, ki poroča iz večjega dela proslule okupatorske tvorbe »ljublanske province«, kjer so bili pomembni zgodovinski dogodki.

Cesar ne znamo ceniti Slovenci, niso pozabili kronisti iz bratske republike Hrvaške, ki redno in obširno pišejo o vseh pomembnih dogodkih iz zgodovine slovenske NOV. Tako je general dr. Rade Bulat ob 45-letnici pohoda XIV. slovenske divizije skozi Hrvaško na Štajersko v Vjesniku z zapisom spomnil na dogodek. Toda tak zapis bi moral prispeti kdo od udeležencev tega pohoda in se zahvaliti bratskemu hrvaškemu narodu in posebno meščanom Čazme za gostoljubje. 9. septembra je Vjesnik pisal o prvih svobodnih volitvah v Sloveniji in zasedanju SNOS v Kočevju. Še večje Vjesnikovo prijeto presenečenje je objava obširnega zapisa 16. julija lani o roški ofenzivi. O tej smo pisali tako malo, da je skoraj pozabljena, čeprav bi

ŠE »NOVA CESTA DO STARIH SPOMINOV«

K članku z naslovom Nova cesta do starih spominov, ki je bil objavljen v rubriki »Obrazi« 15. januarja, nam je Eda Kren iz Celja kot očitvidka poslala obširen opis dogodka z 2. novembra 1944, ko je bil v njihovi hiši na Drganjih selih zajet in pozneje na poti v Novo mesto usmrčen Anton Granda iz Velikega Podljudna. Povzemamo samo bistvene pripombe:

»Anton Granda ni prišel h Kirnovim na sestanek, ampak je prinesel sol za partizane. V hiši so bili takrat, ko so prišli belogardisti, le Eda Kren, njena sestra Ančka, njun oče ter Anton Granda. Oče je zagledal belogardiste, opozoril Antona Grandu in skočil skozi okno ter tako med streljanjem ušel, Granda pa je ostal v hiši in tam so ga belogardisti prijeli. Ni res, da bi se skril v omaro, ki je bila preštetana s krogli, sicer bi bil gotovo zadet. Belogardisti so odpeljali Grandu in sestro Ančko, ki jim je pozneje ušla, medtem ko so Antona Grandu ubili na poti v Novo mesto.«

Edi Kirn se za pojasnilo o resničnem poteku dogodka zahvaljujemo.

Uredništvo DL

Pozabljena zgodovina Dolenjske

Odziv na stališče Zdenka Piclja, objavljeno v Dolenjskem listu 19. januarja letos
— Prav Dolenjci največ krivi za pozabo vojnih dogodkov

jo Slovenci morali razumeti kot slovensko narodno tragedijo. O roški ofenzivi Vjesnik piše, da ofenziva v vojaškem pogledu ni dosegla cilja, ker se je glavna partizanski enot pod vodstvom namestnika komandanta glavnega štaba Slovenije dr. Aleša Beblerja s spretnim manevriranjem ogibala neposrednih spopadov z okupatorjem. Glavni štab Slovenije z vsem političnim vodstvom pa je v obroču in osrčju Kočevskega Roga doživljal najbolj tragične dneve. Okupator je teroriziral dolenjsko prebivalstvo in interniral prek 10.000 ljudi, od katerih jih je v letu dni umrlo prek 4.800. Med šesttedensko roško ofenzivo so fašisti po Notranjski, Dolenjski in Beli krajini pobili okrog 1.250 moških, samo v Starem Logu pri Kočevju 64. Izpraznjene domačije je okupator izropal. Cele vasi, kot so Sodražica, Dobravice, Raihenau, je požgal.

Če je tako Vjesnik prikazal le del strahovitih posledic roške ofenzive, je prikazal več kot vsi slovenski časopisi. Ti so na te strahote pozabili ali pa zanje nikoli niso vedeli, kar je zelo žalostno. V tem je odgovor, zakaj slovenski rekruti nimajo pojma o zgodovini NOV Slovenije. Ob tem pa menim, da bi borci in uredništva časopisov morali imeti na umu tisti Zupančičev poziv: »Veš, poet, svoj dolg?«

KAREL JAKŠE
Zagreb

RES JE SKRAJNI ČAS

V Dolenjskem listu sem prebrala sestavek Franca Derganca iz Semiča o zaplembi kmečke zemlje. Ob tem sem razmislila o svoji usodi. Tudi sama sem Dolenjka in sem utrpela 1949. leta strašno krivico ob zaplembi premoženja mojih ubožanih, ostarelih in onemoglih staršev. Posvetilo je bilo zaplenjeno po krivici. Ne morem navajati vsega, kar se je tedaj dogajalo. Vem, kaj vse je dobila pri nas partizanska vojska, ničesar nismo skrivali pred njo. Oče je večkrat dejal, da ne bi iskali, če ne bi potrebovali. Zato se strinjam z Dergancem, da je bila marsikomu storjena grenka krivica, in se tudi meni vsiljuje vprašanje, kaj bo z zemljo, ki je bila krivično odvzeta. Res je skrajni čas, da nekdo vendarle pojasni, zakaj taka krivica. Želim, da bi Dolenjski list več pisal o tej zadevi, o krivicah kmetov nasploh in o prizadevanjih Slovenske kmečke zveze.

L. UMEK
Polje
Krmelj

PROTI DAVKU NA IZOLACIJSKE MATERIALE

KOČEVJE — Občinski gasilski center Kočevje in ljubljanska Izolirka sta organizirala dve predavanji o uporabi hidro- in toplotnoizolacijskih materialov. Ob tej priložnosti so izdelke tudi razstavili. Organizatorji in poslušalci pa so pogrešali predstavnike trgovin, ki prodajajo te izdelke. Da so prodajalci manjkali, je škoda predvsem zato, ker odločno premalo poznajo vrste in kakovosti izdelkov. Predavatelj je namreč navzoče seznanil, da izdeluje 34 vrst bitumenskih varilnih trakov, a je v trgovinah mogoče kupiti ponavadi eno samo vrsto. Pohvalno je, da so natančno pojasnili uporabo teh materialov. Navzoči so se odločno zavzeli za odpravo pred časom uvedenega prometnega davka na te izdelke.

-vd

Mnogi so opeharjeni

Svetujem, da se pisec Pomembnih Belokranjcev svoji knjigi odreče in jo javno sežge

Izšla je knjiga profesorja Jožeta Dularja »Pomembni Belokranjci«. Knjiga je bila sicer ob izidu toplotno pozdravljena, vendar pa se stvar bliskovito menja. Zavedati se moramo, da takšna in podobne knjige nikakor ne sodijo v belokranjski prostor. Poznavajoč homo sapiens, živčice na sončni strani Gorjancev, je treba reči, da je knjiga pretanka vsaj za tisoč strani. Če bi torej avtor hotel biti objektivni, bi bilo najpametnejše, da je preprosto šel na matični urad v Metliki in Črnomlju in prepisal matične knjige. Prav tako bi se moral sprehoditi po pokopališčih in prepisovati imena na nagrobnikih.

Vem, da se Črnomalci pritožujejo, da je v Dularjevi knjigi prevelik poudarek na Metličanih, kar sploh ni realno glede na število prebivalcev in naravni prirastek. Metličani temu oporekajo, saj pravijo, da Črnomalci pozabljajo, da je v Metliki veliko večji hektarski donos pomembnežev. Poleg tega je imela Metlika prvo dolenjsko hranilnico in posojilnico, kar je veliko boljše štarina osnova za pot med pomembne.

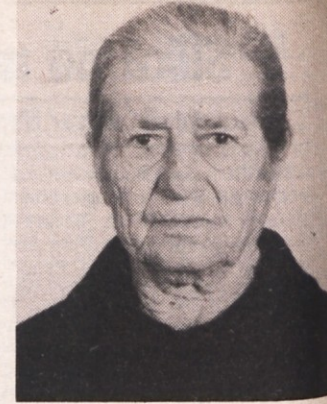
Knjiga je sprla ne le Metličane in Črnomalce, temveč vse Belokranjce. Nepomembni ne pogledajo več

pomembnih in obratno. Pomembni se napihujejo kot žabe in nepomembnih ne vidijo. Jože Kapušin se na primer pritožuje, da njegovega imena ni v knjigi, kljub temu da je bil prvi, ki je z golo pestjo razbil avtomat za točenje piva v hotelu Bela krajina. Zvone Gerbec in Tonček Vergot se jezita na profesorja Dularja, saj sta dosegla svetovno slavo kot ugrabitelja vlaka. V knjigi pomembnih Belokranjcev pa zanj ni prostora.

Kako se šele jezijo funkcionarji in drugi vodilneži, ko najdejo v knjižici imena svojih podložnikov, katerih miselnost in dejanje se večkrat sploh niso ujemala z uradnimi stališči, zama pa iščejo v kazalu svoja imena. Profesor Dular se lahko pred temi tovariši rehabilitira le tako, da napiše o vsakem posebej po en roman.

Mislím, da se pisec knjige niti ne zaveda, kakšen ogenj je zaneel in kakšne strasti je raznel s svojim delom. Mar hoče, da bo zgodovina o njem govorila kot o piromanu in o njegovi knjigi kot o peklenskem stroju? Predlagam mu, da se knjigi javno odreče in jo ob primernem nagovoru javno sežge. Belokranjski narod je navajen odpuščati.

MATJAŽ RUS

Frančiška Glad

Pred kratkim smo se na pokopališču v Kočevju poslednjič poslovili od Franciške Glad. Pokojnica ni bila znana kot prizadevna družbenopolitična delavka niti ni za svoje delo prejela priznanj, odlikovanj in nagrad, bila pa je prava partizanska mama. Gladova hiša na Brigi je bila partizanom zmeraj odprta, Franciška Glad pa jim je vedno kuhala, če je le imela kaj za v lonec.

Frančiška je bila rojena pred 88 leti v Zgornjih Čačih pri Osilnici v družini Štimac. Poročila se je na Rake pri Kučju. Z možem sta že pred vojno kupila kmetijo na Zgornji Brigi pri Kočevski reki, kjer je živela do svoje smrti. V zakonu se jima je rodilo 8 otrok: 5 hčera in trije sinovi. Mož je bil aktivist OF, mama Franciška je kuhala partizanom v razno delo za korist partizanov pa so vključevali tudi najstarejše otroke.

Na zadnjo pot jo je spremlilo veliko sorodnikov, prijateljev, znancev in borcev. V imenu krajanov KS Kočevska reka pa se je od nje še zadnjič poslovil Ciril Cimprič.

Umrli je Pile

Pred kratkim so se na ribniškem pokopališču za vedno poslovili od Andreja Debeljaka-Pileta, starega komaj 57 let. Bil je pravzaprav ribniška posebnost. Deloval je predvsem na kulturnem področju in bil široko znan kot zelo uspešen humorist.

Izučil se je za strojno tehniko, vendar mu kulturniška žilica ni dala miru. Uspešno se je poizkušal kot likovnik. Svoja dela je predvsem vžgal v les. Med njimi so najbolj znana njegova »Strašila«. Rad pa je upodabljal tudi druge domače motive. Kot pevec ribniškega moškega pevskega zbora je sodeloval na mnogih prireditvah in tudi na kmečkih ohceti v Ljubljani.

Zaposlen je bil pri Riku v Ribnici kot referent za informiranje. Posebno pa je znan po tem, da je ob raznih večjih prireditvah, razstavah in drugih dogodkih izdelal kar svoj priložnostni časopis, v katerem je vedno prišla do izraza njegova izrazita humoristična žilica. V našem listu smo to njegovo plat predstavili pred leti, ko je ob razstavi živine pri Sv. Gregorju izdal znamenito »Krajno izdajo Urbana«, ki je mnogim ostala v spominu.

Čeprav se je rad pogovarjal z vsakim, je pa le ostal vedno samotar, a razmišljujoč človek. Vsem bo ostal v spominu tudi kot dobrodušen veseljak in kulturni ustvarjalec, ki je samotno živel, zbolel, ki ni našel prave opore in razumevanja, zaradi česar je gotovo tudi prežgal do trupa in za vedno omagal.

J. P.

Bi zmogli gledališče?

Če bi Novo mesto dobilo poklicno gledališče, bi rojakinja igralka Nevenka Sedlar prva pomagala

DULE PRI BUČKI — Novo-meščanka Nevenka Sedlar je ena od redkih Dolenjcev, ki si je izbrala igralski poklic. Pred desetimi leti je v Ljubljani končala Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo in se zaposlila v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici, kjer kot igralka nastopa še danes. Poznajo jo tudi na odru Stalnega slovenskega gledališča v Trstu, odigrala pa je tudi nekaj večjih in manjših vlog v televizijskih dramah. Za svoje delo je prejela laskave pohvale in priznanja.

Teh njenih ugotovitev se že nekaj časa zavedajo tudi v Novem mestu. Pri OK SZDL je bila že pred časom ustanovljena posebna komisija, ki naj bi pripravila predlog o tem, kako naj bi v Novem mestu spet oživel gledališče.

Začetek si zamišljajo skromno. Spet poklicni režiser na eni in amaterji na drugi strani, kaj več denarja pa verjetno ne bo mogoče zbrati. Usoda takšnega gledališča je že znana. Nevenka pa o tem razmišlja drugače. »Dolenjska, Bela krajina in Posavje morajo imeti svoje poklicno gledališče in pripravljena sem pomagati. Rojstvo novega gledališča je tudi za nas igralce velik dogodek. Radi bi prišli in igrali na novomeškem odru, če bi jih povabili. Sprva bi zagotovo bile težave z denarjem, zato bi morali pridobiti pokrovitelje. Te bi našli v delovnih organizacijah in kulturnih ustanovah v regiji in republikah. Kasneje bi se gledališče kot ustanova v veliki meri preživljalo samo z nastopanjem po drugih slovenskih odrih. Pripravljeni smo, da bi se ob takšnem gledališčem ali opernem področju in zato odhajajo v Ljubljano in Zagreb. Doma pa ostajajo kulturni reveži,« razmišlja Nevenka Sedlar, ki smo jo obiskali na domu njenih staršev v Dulah pri Bučki.

»Kolikor poznam obiskovalce po slovenskih mestih, kjer nimajo svojega gledališča, mislim, da so v mnogem prikrašani, predvsem pa nimajo okusa za dobro igranje. Najraje imajo burleske ali kaj podobnega. Gledališče ljudi prevzgaia, jih kultivira. V Novem mestu se je izločila skupina ljudi, ki si želijo kvalitete bodisi na koncertnem, gledališkem ali opernem področju in zato odhajajo v Ljubljano in Zagreb. Doma pa ostajajo kulturni reveži,« razmišlja Nevenka Sedlar, ki smo jo obiskali na domu njenih staršev v Dulah pri Bučki.

J. PAVLIN

Predlog za nov novomeški most

Bil naj bi na drugem mestu, kot je predviden, kar naj bi po piščevem mnenju prineslo boljše prometne rešitve — Kakšnih ugodnosti se nadeja

V Novem mestu se pripravljamo na gradnjo novega mostu na Loku. O tem je bilo v časopisih že več člankov. V izločki knjigarne Mladinska knjiga pa je tudi maketa bodočega objekta. Gradnja bo precej zahtevna, predvsem dostop k mostu na levem bregu Krke. Dvomim, da bo po končani gradnji promet bolj urejen, kot je zdaj. Cesta herojev in Ljubljanska cesta bosta imeli povečan promet. Križišče pri Jugobanki pa bo ozko grlo.

Omenjena lokacija mi ni všeč. Imam novo zamisel, ki se bo marsikomu zdel precej drzna. Na misel mi je prišlo, kako so v starem delu Ljubljane uredili promet. Tam so tranzitni promet preusmerili preko predora pod Ljubljan-

skim gradom. Kaj, če bi kaj takega storili tudi v Novem mestu? Moj predlog je sledeč: Most naj bo gradili 300 metrov od železniškega proti Brsljinu, v bližini stavbe Cestnega podjetja, in naj bi bil s predorom povezan s Cesto herojev. Nova trasa oziroma obvoznica bi se začela na Cesti herojev na začetku Cankarjeve ceste, nato po cestnem vseku, skozi 100-metrski predor, križanje z Ljubljansko cesto, preko železniškega predora po novem mostu na desni breg Krke, med stadionom in Portovaldom na priključek ceste Novo mesto — Dolenjske Toplice. Celotna trasa bi potekala po ravnini in bi imela samo en ovinek pri stadionu.

Kakšne ugodnosti bi s tem dosegli?

1. Cesta herojev in Ulica talcev bi se zaprla za ves promet razen za pešce in kolesarje. Prostor cestišča bi služil za parkiranje osebnih vozil. Tam so štiri šole. Mislim, da ni treba posebej poudarjati, da bi se varnost naših šolarjev bistveno izboljšala. Odpravil bi se tudi cestni hrup.

2. Zmanjšal bi se cestni hrup in ropot, saj bi bila trasa in križišča v naseljenih krajih.

3. Po novem mostu bi lahko preusmerili promet za Dol. Toplice, Sentjerne in Belokrajino. S tem bi razbremenili Partizansko in Zagrebško cesto.

4. Promet s tovornjaki in avtobusi bi izginil iz mesta, razen lokalnih voženj.

5. Sama gradnja ne bi bistveno ovirala sedanjega prometa.

6. Z izgradnjo te predlagane trase, bi lažje reševali ostale prometne težave v mestu.

Načrti za novi most zraven železniškega so verjetno že pripravljeni. Kljub temu mislim, da bi bilo dobro proučiti predlog, ki sem ga podal. Tehnično je izvedljiv. Glavno je finančno vprašanje, ker bi bil novo predlagani most višji in daljši, s tem pa tudi dražji.

Kot Novomeščan gledam prometno gnečo v mestu in iskreno želim, da bi se stvari izboljšale. Zaradi tega sem tudi napisal ta članek.

S. Š.

Novo mesto

POSKRBELI ZA NAJMLAJŠE

Ob koncu lanskega decembra smo pridelili v Brestanici novoletni sejem, na katerem smo se vsaj za nekaj ur preselili v svet pravljic in otroške domišljije. Skupaj z drugimi društvi je tudi naše društvo pripomoglo k pestrosti in privlačnosti sejma. Na stojnicah smo ponujali mehke igračke in novoletne čestitke, ki so jih izdelale spretnke članice našega društva. Pripravile so približno 70 igračk. Izdelavni material zanje in kroje so si izdelovalke pripravile same. Poleg igračk smo ponujali kupcem kvačkane prtičke in domače pecivo, v imenu aktivna kmečkih žena smo prodajali njihov domači kruh in sirovo potico. Otrokom smo v hladnih dneh ob dedku Mrazu in risankah brezplačno ponudili čaj. Sestavili smo 280 darilnih paketov za otroke, in sicer iz daril OZDPM Krško, ki smo jim dodali še nekaj malenkosti. Paketi so bili zelo bogati in lični in, mislimo, zelo mikavni za radovedne otroke oči.

Društvo prijateljev mladine Brestanica

»Elektrošok ni tako huda stvar«

Politični obsojenec Franc Luzar iz Gabrja: »Resnici na ljubo moram povedati, da se v Sloveniji kaj takega ni dogajalo, kar piše Dobroslav Paraga

Nekateri prijatelji in znanci (teh je pa veliko) me sprašujejo, ali je res, kot trdi politični obsojenec Dobroslav Paraga, da v psihiatričnih bolnišnicah mučijo ljudi z elektrošoki, prisilnimi jopiči, pretepajo itd., kakor piše v Nedeljskem dnevniku na str. 8 od 29. januarja, naj jim povem, kaj je pri tem resnica, ker sem kot politični »zločinec« okusil tudi to.

Resnici na ljubo, moram povedati, da se v Sloveniji kaj takega ni dogajalo.

Bilo je jeseni leta 1976, ko sem se pojavil na psihiatrični kliniki v Ljubljani, Poljanski nasip 59, in to pred zaklenjenimi vrati (torej ni res, kar piše v omenjenem članku, da so tam vrata vedno odprta). Moral sem se preobleči in v taki »uniformi« sem postal enak med enakimi. Osebe me je tituliralo vedno z »gospod«. V sobi, ki so mi jo določili, smo bili štirje, vseh nas pa je bilo 42. Najprej sem moral prebrati hišni red, kjer je med drugim pisalo, da se čez dan ni dovoljeno (brez nujnega opravila) zadrževati v sobi, pač pa v dnevi sobi. Postelje so postiljale in sobe čistile snažilke. Potem je tam pisalo tudi to, da se moramo »bolniki« obvezno, s posonalom vred, vsako jutro udeležiti gimnastike. V dnevi sobi, ki je bila tudi obednica, sem videl na mizah šahovske deske, časopise in revije, v kotu radio in nad njim televizor. Tam je bil tudi nekakšen kiosk, kjer sem lahko kupil cigarete, po isti ceni kot v trafikah, medtem ko so bile brezalkoholne pijače in kavica po reklamno nizkih cenah.

Na moje veliko začudenje je v obednici jedel tudi primarij z ostalimi osebami, da je bila njihova miza pogrnjena, naša pa ne. Hrana je bila seveda za vse enaka. Prinašali so jo iz hotela! Verjetno so mi jo po hotelsko tudi zaračunali, saj so stroški »preiskave« znali vrednost dveh velikih krav. Sodnik je tak znesek utemeljeval z ugotovitvijo, da so iskali dokumentacijo, poleg hišne preiskave, še v Ljubljani. Postojni, Novi Gorici in Kopru, kjer je privatni knjigovez vezal most tipkopis. To samo mimogrede.

Prve dni sem se igral s kockami in sestavljal razne figure. Psihologinja (to sem videl!) je to moje početje opazovala z uro štoparico v roki. Potem pa vsak dan več. Druga, ki me je imela v »paci« (kakor so to »sotovarši« imenovali), pa je hotela vedeti, koliko republik imamo, koliko nas je Slovencev pa vseh Jugoslovancev, pa katera so glavna mesta republik itd. In zopet druga. Ta je bila še bolj zahtevna. Hotela je vedeti, s katerimi državami mejimo, katera so njihova glavna mesta, kaj je to Vatikan in kdo je napisal Desetega brata...

Poleg vseh radovednosti, a jih tu ne bom navajal, je bilo tudi to, zadnje: »Kdo je napisal opero »Prodana nevesta«? Takrat sem prvič rekel: ne vem! S tem se je moja »terapija« tudi zaključila. Minilo je že teden dni takega »zdravljenja«, pa so me medtem dvakrat peljali tudi (s spremstvom) v Polje pri Ljubljani. Tam sem ugotovil, da zdravijo tri vrste »norcev« in to po kategoriji »A«, »B« in »C«. Kakšni so kateri, mi je pojasnil sovaščan (Jože Mrak), ki je bil tam 8 let, v času mojega »zdravljenja« pa že 4 leta v Ljubljani. Ne vem, če so v Polju postopali tudi z drugimi pacienti, tako kot z mano. Bil sem namreč edini politični, medtem ko so bili ostali kriminalci, ubijalci iz ljubosumja, požigalci iz maščevanja in nekateri zaradi gospodarske kriminala.

Ko so mi jemali kri, sem jim povedal, da posedujem izkaznico, iz katere je razvidno, da sem dal že 36-krat kri in to v skupni količini 13 litrov in 7 decilitrov. Paznik, ki je bil v civilu, je moral čakati na hodniku, tiste deklince pa so kuhale kavico in bili smo kot stari znanci oziroma prijatelji, posebno še, ko sem jim povedal, zakaj sem na teh pregledih. Tisto, kar imenuje Paraga elektrošok, pa ni tako hudo. Na glavo, in to na golo kožo, so mi pritrdili nekakšne sponke, potem so vključili tok. Čutil sem neko šumenje in pritisk. Zdravnik (če je to bil) me je nekaj spraševal in gledal na ekran, tam na steni, potem sem moral zatisniti oči in za nekaj trenutkov prenehati dihati. Ko mi je aparat snel z glave, sem bil nekam zmeden, kot da sem malo pijan. Tako se je končno le zaključilo moje psihološko zdravljenje, torej brez kakšnih pritiskov!

In zdaj še odgovor na tisto vprašanje: zakaj. To je bil pravi scenarij, že na prvi obravnavi (zadnja je bila v Ljubljani), in takrat se je zapletlo. Ko je sodnik kot predsednik kazenskega senata začel obravnavo in navajal formalnosti, kdaj, kje da sem bil rjnen, da sem odslužil vojsko, s poudarkom, da je poslednji čin »redov«, da nisem več v vojaški evidenci, ni pozabil poudariti, da sem bil že kaznovan, in nadaljeval: »Ima en razred osnovne šole, je kriv, da je napisal knjigo Spomini skrivnate Marka...« Za mano pa k rohot. To so bile firbence, že ne več mlade ženske, ki pa sodnika niso zmedle, ampak je še glasneje nadaljeval: »Bil je tudi dopisnik BBC London, Deutsche-Welle iz Kölna, pa dopisnik Radia Vatikan...« »Ali je zmešan?«, se je oglašila tista v prvi klopi za mojim hrbtom. Sodnik se za to ni zmenil, saj se ne ve, ali naj bi bil pri tem mišljen on ali jaz, ki sem si to predstavljal kot komedijo na odru, v kateri igram prav jaz glavno vlogo. Namignil je javnemu tožilcu, ta pa je začel brati obtožnico. Citiral je odlomke iz knjige, ki naj bi bila »korpora — delikti«, poudarjal je tudi, da sem imel zvezo z agencijami; ki nam niso naklonjene, ni pa rekel, da je to kaznivo. Zaključil pa je z besedami: »Obdolženec je kriv po čl. 118 KZ, in naj se ga v smislu prvega odstavka tega člena primerno tudi kaznuje...«

Sodnik, ki je medtem v zajetni mapi, ki jo je imel pred sabo, nekaj prekladal, je takoj zatem, ko je javni tožilec nehal s svojo ugotovitvijo in predlogom, začel nekaj pomilovalno govoriti: »...Ugotovljeno je, da ste pri Italijanih v zaporu v Črnomlju, in v nemškem zaporu v Ljubljani, pa potem v taborišču Auschwitz vedno bili zaveden Slovenec, velik patriot in dober sotovarš, pa se zato zdaj čudim, da se niste hoteli pridružiti in sodelovati v naši socialistični družbi...« Takrat sem vstal, pogledal okrog

DOMAČE TRNJE

- Odstop s položaja še ne pomeni odstopa od korita.
- Če politiku stopiš na jezik, začne migati s transparenti.
- Še vedno je boljše imeti epidemijo gripe kot epidemijo ideologije.
- Bilo bi idealno, če bi se dalo živeti od zaračenega kruha.

M. BRADAC

- Vsaj pozimi ne bi smelo biti pokvarjenih ljudi. Pod ničlo je.
- Mislim, torej nimam možnosti, da uspem pri birokraciji.
- Neprebrana knjiga je najdražja, a »neprebran« funkcionar je še dražji.
- Odločitve, ki so sprejete prek noči, imajo mračno prihodnost.
- Zakaj od funkcionarjev želite čiste račune, saj niso kemična čistilnica!

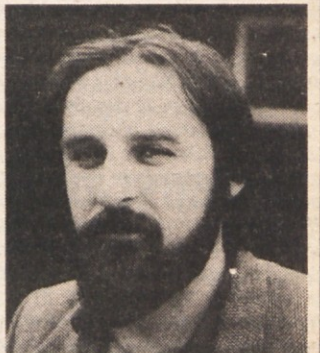
DUŠAN STARČEVIČ

Začetek Opusa

KRŠKO — »Sedež agencije Opus je za sedaj v Sevnici, kjer so me pač sprejeli najbolj podprtih rok, vendar pa bom skušal delovati na območju vsega Posavja,« pravi znani krški kulturni delavec Silvester Mavsar, lastnik in vodja agencije.

»K ustanovitvi svoje agencije za intelektualne storitve je prispevala več vzrokov, dva pa sta pglavna: v Posavju nimamo take ustave, ki bi nudila intelektualne storitve. Jaz sam sem si že od nekdaj želel delati na tem področju in sem tudi deloval, le da na amaterski bazi. V svoj program, kakršnega sem sprejel lani oktobra, sem zapisal, da nudim pomoč pri pripravi publikacij, organizaciji kulturno-zabavnih in družabnih prireditvev ter proslav pa še na področju propagande, informiranja ter stikov z javnostjo.

Doslej sem nekaj manjših projektov že tudi izpeljal. Naj naštevam proslavo ob 30-letnici SOP, AMD in sodelovanje na prireditvah ob

Silvester Mavsar, vodja agencije Opus

novoletni jelki. Prepričan pa sem, da bodo našli pot do mene tudi iz manjših delovnih organizacij pa obrtniki in drugi, kadar bodo potrebovali prospekt ali mapo ali kakšno drugo publikacijo za predstavitev svojega dela. Za ta dela nudim avtorsko, uredniško in lektorsko delo, opremo, oblikovanje itd. Lahko pripravim tudi programe za proslave in prireditve, po potrebi pa organiziram nastop posameznikov in skupin s tako imenovane estradne scene,« pripoveduje Mavsar.

Priznava, da ima obrtniški kruh sedem skorij, še posebej, kadar gre za intelektualne storitve, vendar namerava vztrajati. Pravi čas za njegovo dejavnost, meni, šele prihaja in on hoče biti nanj pripravljen.

J. S.

ČUDEŽA PA NI IN NI

RIBNICA — V Ribnici so že pred leti sklenili, da je treba porušiti dotrajali vojaški stanovanjski blok. Na enem zadnjih šestankov je več prisotnih resno opozarjalo, da v bloku lahko pride do smrtnih nesreč. V njem se namreč igrajo otroci, blok pa je tako dotrajal, da se lahko nanje zruši strop... Pa vendar je bilo v zvezi z blokom nekaj le ukrejenj. Poročali smo že, da so se na njem pojavili razni napisi kot »Čudeža ne bo« itd. Čudež se res ni zgodil, so pa ti napisi že prebeljeni.

P-c

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. februarja, bodo v Novem mestu do 19. ure, v ostalih krajih pa do 17. ure odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Dolenjkin Market na Cesti herojev
- v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Samopostrežba KZ.
- V nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pogača na Glavnem trgu 22.

P-c

TEŽKO BO, TEŽKO

RIBNICA — Ribničanom uspe rešiti marsikatero zapleteno zadevo, ker se je lotijo z veliko volje in tudi z bolj vesele plati. Tako so pred kratkim izvolili posebno komisijo, ki bo našla do 15. februarja lokacijo za postavitev bivalnih kontejnerjev za Rome. Že kar na sestanku so nekateri predlagali, naj bi zmoli-li rožni venec, da bi komisija res našla lokacijo. Takoj po sestanku pa je bilo slišati še tole ugotovitve:

»Še dobro, da smo sklenili, naj komisija najde rešitev do 15. februarja, in da hkrati nismo določili, katerega leta «

P-c

Anonimni klici

KOČEVJE — Oni večer je spet zazvonil telefon in neznanec, ki se je predstavil le kot borec in upokojenec, je povedal v slušalko: »Novinarji morate pomagati. V Itasu je hudo. Plače so slabe. Delavci neza-dovoljni. Zdaj zdaj bo izbruhnilo... Vodstvo je mlado, slabo... Pišite... Pomagajte...«

Žal neznancu in Itasu ni moč obljubiti pomoči. Novinarji pač nimamo čarobne paličice za reševanje takih zadev. Pred 10 do 15 leti smo v Dolenjskem listu veliko pisali o Itasu in opozarjali na slabosti, pa ni za-leglo. Doživljali smo le kritiko Itasovih vodilnih in vodilnih v občini. Itasovi delavci pa nam niso pomagali in tudi sebi ne, čeprav so kot samoupravljalci sami dolžni uspešno gospodariti.

J. PRIMC

LEGENDA:
1. Začetek trase (Cesta herojev in Cankarjeva ulica)
2. Cestni vsek
3. Predor

4. Križišče z Ljubljansko cesto
5. Most
6. Priključek na cesto Novo mesto — Dol. Toplice

Vsa novomeška prijateljstva

Medtem ko se Novo mesto dobro povezuje z mesti in občinami onkraj državnih meja, pa zanemarljivo sodelovanje s pobratenimi občinami v Jugoslaviji. Na tako oceno so pred kratkim pristali v občinskem odboru za sodelovanje s prijateljskimi in pobratenimi občinami in še bi našli nekaj sestankov s podobnim mnenjem udeležencev, kar vse bržda odseva resnično globino ali plitvost novomeških prijateljstev in znanstev.

Očitno je proces zblíževanja zastal na točki, ko bi moralo začetno navdušenje pobratenih, prežeto z obljubami in pričakovanji, preiti iz odlokov v prakso in iz diplomatskega, oziroma bolj, političnega leporečja v neizprosno resničnost gospodarskega sodelovanja. Kaže, da je bilo tega prehajanja zelo malo in da so že vzpostavljeni stiki v veliko primerih opešali. Najbrž je ocena o tem precej podobna tako za sodelovanje Novega mesta s pobratenimi občinami Hercegnovi, Leskovic in Bihac kot za, recimo, njegove vezi z zletnim območjem in skupnostjo spominskega območja Zumberak-Gorjanci. To toliko bolj bode v oči, ker časopisi v norveški občini Stord široko predstavljajo Novo mesto, pri čemer opazovalcem niso ušle simpatije Norvežanov do mesta ob Krki, ki do Stordovih pobud za partnerstvo tudi ni ravno dušno. Še bolj štrli izmed zakrnelih pogankov sožitja nedavno sklenjeno partnerstvo z Langenhagom.

• **Ko je langenhagenska županja podpisala listino o partnerstvu je dejala:** »Kjer je volja, je tudi pot!« Če novomeško sodelovanje s pobratenimi občinami tostran državnih meja ni našlo poti iz slepe ulice, bi to lahko, po nemškem reklu, pomenilo pomanjkanje volje? Odgovor bi lahko najlažje povedali tisti, bodisi v Novem mestu bodisi med pobratenimi, ki so kdaj koli poskušali zasejati zrno sodelovanja, iz katerega bi zrastle več kot le v vpljudnosti medsebojni obiski ob takih ali drugačnih praznovanjih, in ki so se morda umaknili z občutkom opeharjenosti.

Zaradi zastaja v zblíževanju Novega mesta in z njim pobratenih občin nihče v Novem mestu ne bije plat zvona, kar je gotovo tudi prav, saj bi že pridih tako ali drugače izrečnega ogorčenja zastran zvočnega pobratimstva lahko razburil duhove. Toda prah, ki se ga nekaj vendarle dviguje, kaže, da ljudje razmišljajo o tem drobcu novomeške politične resničnosti. Ta resničnost je drugačna, kot je bila v nemirnih sedemdesetih letih, ko je na pobudo kluba poslanev skupščine SR Slovenije občina Novo mesto navezala stike, denimo, s Hercegnovim. Za primer: bolj kot kdaj prej si danes države želijo priti v »skupni evropski dom«, kot bi rekel Gorbačov. Ta želja, ki obhaja tudi Novomeščane, pa še ne pomeni, da novomeške evropske obarvane simpatije ne morejo doživeti usode pobratimstva.

M. LUZAR

Črnomaljšce varuje sreča

V črnomaljskih delovnih organizacijah že dolgo ni bilo požara, vsaj večjega ne. To pa ni zasluga dobre požarne varnosti. Daleč od tega! Črnomaljšce varuje le sreča. Zato so izgubili tudi občutek za nevarnost pred nesrečo, ki pa jim preti skoraj na vsakem koraku. Prav ta izgubljeni občutek je kriv, da so v delovnih organizacijah kaj hitro pozabili na sklep, ki so ga pred dvema letoma sprejeli na občinski problemski konferenci o požarni varnosti. Obljuba, da bodo ustanovili industrijska gasilska društva, je ostala le na papirju, ki so ga odgovorni založili ali pa prekrili z drugimi, pomembnejšimi dokumenti.

»Narejeno doma« bo uspešnica

Kmetije na manj razvitih območjih ne dajejo družinam dovolj kruha, zato bi jim lahko življenje izboljšale dopolnilne dejavnosti. Kot možnost jim najpogostejše omenjajo kmečki turizem, vendar so zanj potrebne velike investicije. Ponekod obživljajo

Izposojena karikatura

DANAS

Očitno v Črnomlju zares čakajo na večji požar, da bodo spoznali, da je najcenejši tisti gasilec, ki nima dela. Misel, ki prevladuje danes, je namreč kaj preprosta: zakaj bi ustanavljali industrijska gasilska društva, ko pa tako in tako nimamo kaj gasiti! Seveda pri tem ne pozabijo izračunati, koliko denarja jim ostane v blagajni, ker so se izognili stroškom z opremljanjem gasilcev. O stroških ob morebitni nesreči bodo tarnali že pozneje! Kot vse kaže, so dovolj osveščeni le v Beltu in Iskri, kjer imajo edini v občini industrijska gasilska društva in človeka, katerega profesionalno delo je požarna varnost.

• **Drugje pa so odgovorni za to področje le imenovani. Toda očitno še toliko sklepov, opozoril požarnih inšpektorjev, prošelj občinske gasilske zveze vodilnih v kolektivih ne bo prepričalo, da bi karkoli storiili na tem področju. Če ni poslušna vodstva za gasilstvo, ga čez noč gotovo ne bodo pridobili. Stari gasilski mački namreč vedo povedati, da gasilski ni moč narediti, gasilstvo mora imeti človek v krvi.**

Takšne krvi pa se po Belokranjcih, ko so v službi, pretaka premalo. Drugače je popoldne, ko se prelevijo v prebivalce svojih krajevnih skupnosti. Povprečno pridejo na krajevno skupnost skoraj tri gasilska društva, en gasilec pa na 7 prebivalcev občine. Ali pa tem ljudem prav zaradi skrbi, ki jih imajo s teritorialnimi društvi, zmanjka moči še v delovnih organizacijah? Pa jim v njihovih življenjskih okoljih gotovo ne bi zamerili, če bi delček energije, predvsem pa gasilskega znanja, porabili v kolektivih, kjer je nemalo »požarnih« bomb, ki samo čakajo, da jih bo sprožila človeška malomarnost.

Je preveč, če vsaj od tistih z gasilsko žilico pričakujemo, da jim ni vseeno, če niso urejeni požarnovarstveni načrti, če vnetljive stvari niso spravljene na pravih mestih, če ljudje kadijo tam, kjer je strogo prepovedano? To pa še zdaleč niso vse pomanjkljivosti, ki jih požarni inšpektor leto za letom zapisuje v svojo beležnico. Njegova ponavljajoča se opozorila tako in tako ne zaležejo veliko.

M. BEZEK-JAKŠE

O nerazvitosti tudi drugače

Morda postaja pisanje o varovanju okolja že nekoliko dolgočasno, utrudljivo, neprijetno, saj o tem tudi pri nas že čitka vsak vrabec na strehi. Vprašanje je le, zakaj se torej nič ali skoraj nič pomembnega pri tem ne premakne, ampak vedno znova ugotavljamo, da se vse obrača le na slabše. Kaže, da je tudi pri varovanju okolja pri nas tako kot pri drugih stvareh: problemov se sicer zavedamo, znamo o njih na dolgo in široko razpravljati, medtem pa čas mineva in stvari nam polzijo iz rok. Vendar bi bilo hudo narobe, če bi se zadovoljili s tako ugotovitvijo. Seveda bi lahko rekli, da ni prave volje, da ni zavzetosti pri tistih, ki so za to odgovorni, zraven pa še to, da se ravno sedaj, ko smo v hudi gospodarski krizi, s tem ne kaže ukvarjati, saj ukrepi za učinkovito varovanje okolja zahtevajo prevelike investicije, ki jih gospodarstvo v tem trenutku ni sposobno zagotoviti, in še in še bi lahko našli lagodnih izgovorov. Medtem pa gozdovi umirajo, reke izumirajo, zrak postaja neprimeren za dihanje in zemlja srka vase strupene snovi, ki jih stolecja ne bo moč sanirati.

Vsekakor o tem ne smemo nehati razmišljati in ne nekati pisati. Včasih je treba misel obrniti tudi nekoliko drugače. Na primer takole: Slovenija se ima za razvito v primerjavi z drugimi republikami in pokrajinami v Jugoslaviji, proizvajala relativno več in bolje, od ustvarjenega prispeva temu sorazmerno več v državni proračun, precejšen del ustvarjenih sredstev pa se preliva v druga okolja tudi po drugih kanalih. Pri tem pa tudi sorazmerno več uničuje svoje okolje, ki pa je naša splošna družbena, da ne rečemo narodna dolžina. In če hoče, da ji ostane večji delež, se mora toliko bolj naprezati, racionalizirati, pri čemer okolje navadno potegne krajši konec in vse skupaj se vrta v začaranem krogu, iz katerega ni videti izhoda. Produktivnost in navidezna razvitost je sorazmerno povezana z bolj nezdramim življenjskim okoljem, ali drugače rečeno, Slovenija postaja ekološko nerazvita dežela, za merjenje take nerazvitos-

ti, v nasprotju z zelo natančno določenimi izračuni za ugotavljanje gospodarske nerazvitosti, pa nimamo nobenih meril, kajti sanacijo okolja smo zavestno odrinili nekam daleč v megleno bodočnost. Rad bi videl tistega v Jugoslaviji, ki nam bo takrat pomagal pri tej sanaciji, saj si je po zdravi logiki vsak sam kriv za svoje zasvinjano okolje.

• **Razmišljamo še drugače. Ali poznate proizvajalca ali gospodarstvenika, ki bi že danes v ceno svojega proizvoda vkalkuliral stroške, ki bi jih imel, če bi moral sam sprosti odstranjevati škodo, ki jo okolju povzroča s svojim proizvodnim postopkom? Verjetno ne, kajti če bi take kalkulacije imeli, bi se kmalu izkazalo, da smo vsi, na severu in jugu, enako neproduktivni, neučinkoviti in nerazviti. Taki pokazatelji marsikomu ne bi bili všeč, pa morda prav zato še nimamo doslednih, ostrih in učinkovitih predpisov za varstvo okolja.**

Velike malomarnosti, škodljive ljudskemu zdravju, se začnemo zavedati šele, ko nam v nekaterih krajih in ob določenih vremenskih razmerah dobesedno prične jemati sapo. Takrat se že slišijo glasovi, da bo treba na ulice, sicer se stvari ne bodo spremenile. Ljudje se pričajo zavedati, da iz nekega lažnega občutka razvitosti zajedamo lastno življenjsko substanco. Resda so bile to do sedaj le izjeme, vendar pa kaže, da se bo moral tudi v Sloveniji »zgodi narod«, sicer bo prej utonil v lastnem blatu.

T. JAKŠE

V Krškem jim pohaja sapa

V krški občini so že dolgo prepričani, da nujno potrebujejo nov zdravstveni dom in še predlani spomladi so bili tudi trdno odločeni, da ga bodo zgradili. In to kljub temu, da je referendum o samoprispevku, iz katerega naj bi dobili del denarja za gradnjo, žalostno propadel. Toda bolj ko se je zaostrovala ekonomska kriza, manj je bilo zagovornikov oziroma glasnih pristašev takojšnje gradnje novega zdravstvenega doma in vse bolj so se kazala kot pravilna opozorila tistih, ki so menili, da novega zdravstvenega doma ne bo tako lahko zgraditi.

Vse to se je pokazalo v jarki luči tudi na zadnji seji krškega izvršnega sveta, kjer so se člani občinske vlade najprej razgovorili o težavnem položaju zdravstva. To težavo rastejo iz meseca v mesec in jim vsaj za sedaj še ni videti konca, saj obstaja bojazen, da Krčani še takega zdravstvenega varstva ne bodo imeli kot doslej, če kmalu ne bodo našli rešitve. Ta pa se kaže toliko bolj oddaljena, kolikor dalj traja kriza, saj se z njo povečuje dolg, ki ga ima občinska zdravstvena skupnost do izvajalcev. Za ponazoritev naj povemo, da krška občinska zdravstvena skupnost dolguje samo ljubljanskemu kliničnemu centru 500 milijonov din.

Povsem razumljivo je torej, da krški občinski izvršni svet ni hotel sprejeti pobude za začetek gradnje, ker preprosto ne more sprejeti na ramena take odgovornosti. Zakaj? V gradivu, ki so ga pripravili v krškem zdravstvenem domu, so bile ponovno navedene domala vse družbene opredelilne, zakaj naj bi dom nujno gradili. Med drugim je v gradivu navedeno, da so se za gradnjo novega zdravstvenega doma odločali že v preteklem srednjeročnem obdobju, zato so to naloge kot prednostno sprejeli za sedanje, iztekačje se srednjeročno obdobje. Podobne prednostne poudarke je gradnja dobivala tudi v občinskih letnih programih v letu 1986, 1987, in lani. V tem času je že bila pridobljena lokacija, izdelana je bila projektna dokumentacija, izdano lokacijsko dovoljenje, zdaj ko bi morali začeti pripravljati investicijski elaborat in izdati še gradbeno dovoljenje, pa se zatika. Kot rečeno, je osnovni vzrok v tem, ker preprosto ni denarja. Iz samoprispevka denarja ne bo, ker se občani zanj niso odločili. Zbiranje sredstev po samoupravnem sporazumu o združevanju denarja za investicije v družbenih dejavnostih do leta 1990 (1,5 odst. iz BOD od dohodkov) tudi ne poteka v skladu z dogovori. Hkrati je dolenska regija odklonila zbiranje denarja in je tako ostal samo še

sklad stavbnih zemljišč kot edini vir financiranja. V njem je resda 19 milijard dinarjev, ki jih je prispevala JE Krško, a to seveda še ne bo zadosti, da bi začeli investicijo, ki je lani decembra stala 30 milijard din, a bi sedaj že 50 milijard.

• **Kaj storiti? To so se nemara potihem vprašali vsi člani izvršnega sveta, ko so se v razpravi že vsi opredelili za gradnjo zdravstvenega doma, pa jih je na koncu predsednik izvršnega sveta Igor Dobrovnik pripeljal pred dokončno spoznanje: če se v občini lotijo gradnje novega zdravstvenega doma, potem se bodo morali odpovedati vsem ostalim prioritetam ter tekočim nalogam pri dograjevanju infrastrukture.**

Zdaj pa bodo morali svoje povedati tudi generalni direktorji večjih delovnih organizacij, ki so bili nekoč že za to, da se dom zgradi (tudi s pomočjo gospodarstva), pa sedaj mnogi med njimi stokajo zaradi visokih cen telefonskih priključkov na novo telefonsko centralo, ki bo stala 10 milijard din. Skratka, zdaj se, da zaradi obilice potreb in sem ter tja tudi (pre)držnih občinskih načrtov vsem skupaj pohaja sapa.

J. SIMČIČ

Brez zemlje ni domovine

Zemlja je bogastvo, ki ga ne znamo ceniti. Brez nje ni domovine, ne države ne občine. Neodgovorno ravnanje z njo se maščuje, če ne sedanjim, potem zagotovo bodočim rodovom. Prebivalcem Posavja šele zdaj, ko za vedno izgubljajo vedno več površin, prodira v zavest spoznanje, da se morajo boriti za vsak kvadratni meter. Razen tega se ljudje ob gradnji elektrarn, avtomobilskih cest, plinovodov in daljnovodov upravičeno sprašujejo, kaj jim bo republika ponudila v zameno za odstopanje ugodnosti, v zameno za skupne koristi.

Kakršenkoli očitek, da je prostor prazen, je nepošten. Dandanes prazen prostor pridobiva na vrednosti, še posebej, če je okolje kolikor toliko čisto. Zemlja, ki jo požirajo investicije tako imenovanga širšega pomena, je za kmetijstvo za vedno izgubljena in nadomeščanje z melioracijami neplodnih predelov je samo pesek v oči. Izgubljene zemlje ni mogoče nadomestiti.

V Posavju so investicije tako daleč, da se odstopu zemlje za ceno in prvo elektrarno ni več mogoče izogniti. Regiji preostaja samo še to, da iz velikih gradenj iztrži kos vsakdanjega kruha za svoje delovne organizacije in kako drobničino za razvoj. Predlog za ustanovitev poslovne skupnosti, ki bi povezala vse intrese in pretehtala možnost za boljše izkoriščenost obstoječih strokovnih kadrov ter drugih zmogljivosti, torej ni odveč. Prvi korak je narejen s prevzemom nekaterih nalog pri načrtovanju.

Nikakor pa ne bi smeli zamuditi priložnosti, ki se obetajo z novimi dejavnostmi, vezanimi na avto ceste. V krški občini se navezuje nanjo razvoj turističnega kompleksa Kostanjevica, v brežiški pomeni to nove možnosti za razvoj Term in Mokric. Ob Termah bo zrastle velik nakupovalni center Lesnine. Če se bodo v Posavju preveč obnavljali, bodo zamudili priložnost, da bi se mu pridružili. Za zdaj je Lesnina povabila k sodelovanju slovenske proizvajalce vrhunskih izdelkov, da bodo dopolnili njeno ponudbo. Med njimi so: Jutrarnka, Lisca, Alpina, Mura, Gorenje in Elan. Toda Posavci so slabo zastopani. Predstavili bi se lahko s posebnostmi, kot so odlična vrhunska vina s tega območja, pa s svežim in sušenim sadjem in raznimi živilskimi izdelki brez konzervansov in brez ostankov škropliv.

• **Vse skupaj morda res ne bo vrlog kaj dosti več od skromnega delčka vrednosti, ki jo družbi odstopajo z zemljo, toda če se ne bodo borili za dinar, za delovna mesta, dokler je železo v ognju, bodo samo na slabšem. Torej razlog več, da se v prihodnje ne bodo dali zlahka pregovoriti za odvzem zemlje, ki je imajo zaradi posegov v interesu (širše družbe) vsak dan manj.**

J. TEPPEY

tradicionalno domačo obrt za izdelke, ki bogatijo turistično ponudbo spominkov.

V Posavju je regijska gospodarska zbornica za poskušnjo izpeljala posrečeno zamisel o sušenju sadja in njegovi prodaji kot visoko kvalitetni bio hrani. Za prve količine posušenih češenj, marelic, breskev, jabolk, hrušk in sliv so dobili Posavci pohvale z vseh vetrov. Ti sadeži so tako okusni, da se lahko kosajo z bonboniero. Zbornica je poiskala tudi oblikovalca, da bi specialiteto ponudili kupcem v privlačni in izvorni embalaži, upoštevaje bogato izročilo domače obrti, kot je na primer plestarstvo, ki je v teh krajih še vedno živo.

Sedem kmetij v sevniški in po tri v krški in brežiški občini bi lahko že letos poslalo na trg tri tisoč kilogramov suhega sadja. Postopek sušenja je od priprave sadja naprej natanko opisal inž. Alojz Pirč, prototip sušilnice pa je naredil Savaprojekt Krško.

V zbornici so skupaj z zadržno zvezo Slovenije sprva razmišljali o posavski blagovni znamki, potem pa je republiški center zbornično pobudo razširil na vso Slovenijo ter skupaj z Ekonomskim

centrom v Mariboru pripravil študijo za vse izdelke, ki jih po tradiciji izdelujejo slovenska kmečka gospodinjstva zase in za prodajo. V skupini so prof. Olga Drogenik iz Ekonomskega centra v Mariboru, agronomka Milena Kulovec, oblikovalec Oskar Kogoj, živilska tehnologinja Marinka Česen in politolog Andrej Poglajen. Projekta so se lotili z velikim veseljem. Gre za izdelke iz mleka, mesa, moke, sadja in zelenjave, katerih priprava je v gospodinjstvih del vsakdanjika. Dovolj je gospodinji, ki to obvlada, verjetno pa bo treba postopke izboljšati, da bodo izdelki res vrhunski po bioloških, kemičnih in drugih lastnostih in jih bodo lahko ponudili maloprodajni mreži kot blago široke potrošnje, v dragocenejši embalaži pa kot spomenik ali darilo za prijatelje. Evropa bo izdelke sprejela, vendar v njih ne sme biti nobenih pesticidov in ostankov drugih strupov. Za tovrstne izdelke bodo poskušali dobiti licenco domačih in tujih institucij. Garancijo kakovosti bo potrjevala skupna blagovna znamka.

Projekt pod naslovom »Narejeno doma« je Združena zveza skupaj z omenjeno skupino strokovnjakov te dni predstavila regijskim zbornicam in pospeševalcem temeljnih organizacij kooperantov iz vse Slovenije. Velik odziv je presenetil celo sli-

catelje. Dokazuje izredno zanimanje za razvijanje dejavnosti, ki bi izboljšale življenjsko raven na kmetijah. Pripravljenost pospeševalnih služb bi zato kazalo čim bolj izkoristiti, zato morajo besedam slediti dejanja vključno s pripravo investicij v proizvodnjo in hkratnim tehnološkim prilagajanjem živil evropskim standardom.

Izbir ponujenih, doma narejenih artiklov bo lahko zelo pester, od peciva, kruha, rezancev do posušenega in vložnega sadja, žganij, pižev, vina, vložnih in suhih gob, bučnega olja, zaseke, prekajenega mesa, salam in klobas, sira, smetane, masla, vložene paprike in kumaric ter zdravilnih zelišč za čaje. Pri tem je pomembno predvsem to, da ne vsebujejo konzervansov.

Dobiček in tveganje naj bi bila skupna, ker posameznik težko prevzame nase vse breme. Pospeševalci ta čas po vseh občinah že obiskujejo kmetije in sprašujejo ljudi, kaj delajo in kdo so njihovi odjemalci razen družine: prijatelji, kupci na tržnici, gostilničarji, trgovine, zadruge. Zanimaja jih, ali so pripravljani povečati proizvodnjo, če bi imeli urejen odkup in bi več zaslužili ali imeli ob sebi svetlovalce. Zbrani odgovori bodo sestavljalec projekta dober pripomoček pri nadaljnjem usmerjanju dejavnosti. Dobili bodo pregled nad vsem,

kar ljudje v raznih predelih Slovenije najbolj pripravijo doma. Tega ni malo in obetajo se nove možnosti za prodajo in dodaten zaslužek kmečkih gospodinjstev.

Specialitete s kmečke mize se morajo kupcem same ponujati v domiselni embalaži z zaščitnim znakom (trade mark) in imenom proizvajalca. Začetnemu testiranju bo moralo takoj slediti izobraževanje vseh, ki bodo živila predelovali, organizacija čimbolj smotrnega dela in odkupa. Ljudem bo treba povedati, koliko bodo dobili za vloženo delo, da bodo videli, če jim sploh kaže začeti na veliko. Ta projekt sloni predvsem na ženskah, ki vestno prenašajo tradicijo domačega iz roda v rod. Sporočilo na zaščitnem znaku naj bi izhajalo iz kulturne dediščine, iz slovenskih korenin. Oblikovalec Oskar Kogoj predlaga, da bi bil to stiliziran nagelj, ki bi ga vezla kmečka ženska na prti in mašnih oblekah. Vse te ideje bodo morali v republiko zdaj sfinancirati in poskrbeti za obdelavo tržišča, da se začeta akcija ne bo ustavila. Če bo zvođenela zgoraj, potem tudi na vasi ne bo več zaupanja v uspeh, in ogromne količine energije, ki so jo pripravljali vložiti v izpeljavo projekta mladi rodovi, bodo splahnele.

J. TEPPEY

dežurni poročajo

VLOMIL, A NIČ ODNESEL — V času med 15. in 26. januarjem je nekdo vlomil v vikend na Hribu pri Žužemberku, last 70-letne Marije Krašovec iz Žužemberka. Storilec je po prostorih razmetaval in iskal vrednejše predmete, na koncu pa odšel prazen rok. Z vlomom je lastnica oškodovana za 400 tisočakov.

Z OBISKA PO TREH KOLESIH — 26-letni Marko Ušaj iz Ljubljane je 29. januarja prijavil novomeškemu milicniku, da so neznanci preko noči okradili njegov avto. Ušaj je s steno prišel na obisk k staršem na Brod pri Novem mestu, vozilo pa parkirano na dovozni poti ob glavni cesti. Zjutraj je opazil, da na avtomobilu manjka desno prednje kolo, vredno vsaj 400 tisočakov.

PODLEGLA POŠKODBAM

ZAGREB — 24. januarja je v zagrebški bolnišnici podlegel poškodbam Anton Deržić iz Gornjega Lenarta. Deržić se je, kot smo že pisali, hudo ranil v prometni nesreči letos 19. januarja v Bukoško.

Z odlokom nad gozdne požare

Navzlic januarju že prvi pomladanski požari — Lani vsega sedem gozdnih požarov — Na posvetu predstavljen osnutek novega odloka

NOVO MESTO — Stvar ugibanja je, ali in koliko bo zima letos še pokazala zobe, toda dejstvo je, da je že prva polovica januarja s svojim muhastim vremenom prinesla prve tako imenovane pomladanske požige iz požare, ki smo jih bili doslej vajeni v aprilu ali kvečjemu maju. In za ta čas — seveda, če gledamo zgolj po koledarju — je bil enako nenavaden tudi datum tradicionalnega posveta o aktivnostih pri preprečevanju spomladanskih požarov, kateremu smo bili priča minul teden v Novem mestu.

Kako koristni so tovrstni pogovori in srečanja, ki seveda prinesejo vselej kup konkretnih zadolžitvev in nalog, kaže že nekaj naslednjih podatkov. Se v letu 1987 je bilo v novomeški občini kar 27 gozdnih požarov, od tega trije v gozdu, 19 na grmičevju, 3 na travniku in 2 v drevoredu, ta številka pa je predstavljala domala 40 odstotkov vseh požarov v občini. In lani? Učinkovito preventivno ter usklajeno delo poklicnih in prostovoljnih gasilcev, gozdarjev, požarnih inšpektorjev, zavarovalnice, občinskega štaba civilne zaštite, letalcev in še koga je pripomoglo k temu, da smo leta 1988 zabeležili vsega 7 pomladanskih požarov, kar je bilo lani blizu 5 odstotkov vseh požarov v občini. Ali z drugimi besedami: v vsega enem letu se je število gozdnih požigov zmanjšalo za 385 odstotkov.

Na dlani je, da takšnega padca požarov ne gre več pričakovati, kar pa seveda ne pomeni, da pri preprečevanju pomladanskega kurjenja in požigov ne

da ne pomeni, da pri preprečevanju pomladanskega kurjenja in požigov ne

Lastniki v bifeju, tat na delu

Trije vlomi v vozila pred letališkim bifejem

PREČNA PRI NOVO MESTU — Minuli petek, 27. januarja, je zvečer nekdo pridno brskal po pred prečnim letališčem parkiranih osebnih avtomobilih. Vlomil je v tri vozila, katerih lastniki so v tistem času tešili žejo v letališkem bifeju.

Tako je 35-letni Jože Cesar iz Prečne izjavil, da mu je iz zaklenjenega vozila, ki ga je samega pustil vsega kake pol ure, izginila lovska malokalibrska puška znamke CZ s številko 23563, vredna vsaj 1.700.000 din. Prav tako je v vromu v svoj avtomobil milicnik obvestil 34-letni Dušan Plut iz Novega mesta, kateremu pa neznane, ki je v vozilo vlomil med 21. uro in 21.40 ni odnesel ničesar. Podobno srečo je imel tudi 49-letni Rudolf Cikanež, kateremu je neznane iz avtomobila vzel le 10 dag kave, zato pa je škoda, ki jo je naredil z vlomom, precej večja, ocenili so jo na blizu milijon dinarjev.

Koristen obisk v Nemčiji

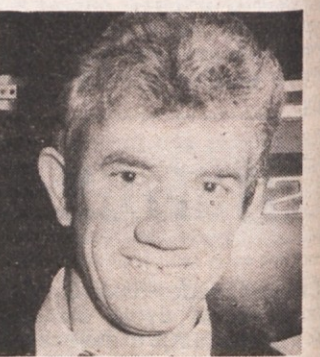
Inštruktorji avtošole AMD Sevnica pri zdomcih v Nürnbergu in avtošoli Lechner

SEVNICA — »Ko sem pred časom vozil novinarja iz Posavja po ZRN, sem spoznal tudi Sevnčanko, tajnico SKŠD (Slovensko kulturno in športno društvo) Simon Jenko v Nürnbergu. Ker je to združba društvo na zelo dobrem glasu, sem tajnico zaprosil, če bi navezala stik s kakšno avtošolo v mestu, da bi izmenjali izkušnje za avtošolo pri našem Avtomoto društvu v Sevnici. In res je vse krenilo kot po maslu,« je zadovoljen pripovedoval predsednik AMD Sevnica Franc Praznik.

Kako tudi ne bi, saj so bili člani SKŠD Simon Jenko na moč gostoljubni, poskrbeli so, da 6 inštruktorjem sevnške avto šole in predsedniku AMD ni bilo treba težko prihranjenih mark zapraviti za jedačo. Lepo pa je Sevnčane sprejel tudi sam lastnik šole Lechner, ki ima šolo v Nürnbergu, Fürthu in še kje.

»Prepričali smo se, da je potek avtošole v ZRN zelo poenostavljen, a da pri tem kakovost sploh ni vprašljiva. Neprimerno manj ali skoraj osemkrat vredno ni administriranje, s katerim se, žal, pri nas ubadamo na vseh koncih. Tečaj v nemški avtošoli nenehno teče in kandidat se lahko vključi kadarkoli, tečaj pa traja okrog 50 ur. Približno na polovici tečaja mora

tečajnik uspešno opraviti teste, potem že lahko vozi. Če uspešno opravi praktično vožnjo s prometnim inšpektorjem in inštruktorjem, dobi v roke vozniško dovoljenje. Prepričali smo se, da so 3 učilnice avtošole Lechner najsodobnejše opremljene, tudi za C, D, E kategorije, kakor pri nas za poklicne voznike. Seveda ne manjkajo videorekorderji in številne posebej prirejene videokasete (ena stane 250 DEM!), prerezi bencinskih in dizel motorjev itd., je povedal Praznik.

Franc Praznik, predsednik AMD Sevnica

Morilcema trideset let zapora

Končano sojenje morilcema župnika Marka Levstika iz Šmarja-Sap — Vsakemu po 15 let zapora — Načrtovan vlom — Tretjemu udeležencu leto in pol zapora

LJUBLJANA — Gnusen in zahrbtnen zločin lanskega 5. aprila, ko je bil v Šmarju-Sap umorjen tamkajšnji župnik Marko Levstik, doma iz Straže pri Novem mestu, je minule dni končno dobil še sodni epilog. Potem ko je bila obravnava zoper 29-letnega Josipa Verka iz Marija Bistrice, 27-letnega Perica Majstorovića iz Crikvenice in 25-letnega Milana Šimaga iz Zagreba konec minulega leta prekinjena zaradi zaslišanja še nekaterih prič in zbiranja dodatnih dokazov, je senat ljubljanskega temeljnega sodišča pred dnevi vendarle končal svoje delo.

Obravnava je takole sklenila krog dogodkov tistega aprilskega dne: Verk, Majstorović in Šimago so se z osebnim avtom Z-128 okoli 22. ure pripeljali iz Zagreba v Šmarje-Sap. Blizu župnišča v Lahovi ulici se je avtomobil ustavil, iz njega sta izstopila Verk in Majstorović, medtem ko je Šimago vozilo odpeljal naprej na parkirišče ob glavni cesti in čakal na pajašča. Ta dva sta najprej skušala priti v župnišče prek balkona, po neuspešnem poskusu pa je Verk s kleščami odlomil cilindrični vložek ključavnice na stranskih vratih. Stopila sta v notranjost, nato pa v gornjih prostorih skušala vlomiti vrata župniškega urada. To se jima nikakor ni posrečilo, zato sta pričela iskati ključ, to opravilo pa ju je privedlo v sobo, kjer je spal župnik Marko Levstik. Ropot je sledn-

jega prebudil in brez strahu se je spoprijel z vlomilcema, od katerih je bil Verk oborožen s posebno plinsko gumijevko, Majstorović pa s pištolo 7,65 z dušilcem. Neenak boj je trajal precej časa, napadalca sta župnika naposled ustrelila, krogla je prestrelila jetra, tako da je

Levstik zaradi izkrvavitve naposled omagal. Vlomilca sta nato na silo razbila vrata župniškega urada, tam pobrala 1.500 zahodnonemških mark in 300.000 din, nakar sta zapustila župnišče in stekla do avta, s katerim ju je Šimago odpeljal nazaj v Zagreb. Vsi trije so si tam plen razdelili.

Poldrugeto ura je trajalo posvetovanje kazenskega senata, nakar so bile izrečene kazni: zaradi umora iz koristoljubja sta bila Josip Verk in Perica Majstorović obsojena vsak na 15 let zapora, Šimago pa, ki naj bi bil soudeležen pri dejanju, na poldrugeto leto. Kot obteževalne okoliščine morilcema je predsednica senata navedla njuno predkaznovanost, dejstvo, da je bil vlom načrtovan in da sta bila odločna odpraviti vsako oviro na poti do denarja. Pravzaprav je bila edina olajševalna okoliščina ta, da ima Verk dva otroke, Majstorović pa ga je dobil te dni. Tudi Šimago je bil že prej kaznovan, in sicer kot mladoletnik, poleg tega pa je bilo nesporno, da si je z Verkom in Majstorovićem delil plen in bil zaven, ko so vlom pripravljali. Sodba še ni pravomočna.

IZGINIL GOLF

BREŽICE — V noči na 24. januar je bil v Brežicah ukraden osebni avto golf ljubljanske registracije 416-995, last Stanika Čermeliča iz Brežic. Vozila še niso našli, zanimivo pa je, da je storilec na kraju tatvine zapustil drug osebni avto zagrebške registracije, ki ga je pred dnevi ukradel v Zagrebu.

GOREL AVTO

SENOVO — 24. januarja okoli 22. ure se je na dvorišču Matjaža Levčarja na Senovem vžgal osebni avto in skoraj ves zgorel. Ogenj so pogasili šele krški poklicni gasilci. Požar je nastal najverjetneje zaradi kratkega stika na električni napeljavni. Škode je za 170 milijonov din.

30 KAZNOVANIH

KOČEVJE — V zadnji prometni akciji, ki so jo izvedli milicniki iz Kočevja, je bilo ustavljenih 190 vozil. Milicniki so izrekli 24 mandatnih kazni zaradi nepriprave varnostnih pasov, izdali so 7 plačilnih nalogov, 7 voznikov pa je bilo opozorjenih. Zaradi tehnično pomanjkljivih vozil so dvema voznikoma odvzeli prometno dovoljenje, enemu pa so preprečili nadaljnjo vožnjo, ker je bil pod vplivom alkohola.

IZGINILO 45 KG ALUMINIJA

NOVO MESTO — Novomeški milicniki so bili 26. januarja dopolne obveščeni o tatvini aluminijaste žice iz Krke, tozid Izolacije, v Brsljuno. Neznani storilec je v prostoru Krke prišel ponoči prek žičaste ograje, nato pa si je sposodil okoli 45 kilogramov aluminijaste žice, vredne okoli 500.000 din.

OB 300 METROV KABLA

NOVO MESTO — Vilko Košmerlj iz Pionirja je 27. januarja obvestil milicnike, da je neznan storilec na delovišču Pionirja ukradel večje količine električnega kabla. Pionirjevci opravljajo v novomeški IMV neka zaključna dela, za kar so imeli tam spravljena več kabla, navitega na kolut. V času med 26. in 27. januarjem pa je nekdo prišel do skladiščnega prostora in iz njega izmaknil 301 meter električnega kabla, vrednega pa natančnih izračunih 5.792.437 din. Tatu še iščejo.

KRONIKA NESREČ

PREHITEVAL V ŠKARJE — 24. januarja ob 15.10 je prišlo na regionalni cesti med Mirno in Trebnjem do prometne nezgode, ki jo je zakrivilo neprevidno prehitjevanje. 36-letni Janez Pintar iz Meglenika pri Trebnjem se je z osebnim avtom peljal v smeri Trebnja, v kraju Irsenci pa v desnem in nepreglednem ovinku pričel prehitovati drugo vozilo. Takrat je nasproti prav tako z osebnim avtom prišel 28-letni Cveto Kuplenik iz Brezovice pri Mirni, ki je sicer zaviral in se umikal na desno banko, vendar čelnega trčenja ni mogel preprečiti. V nezgodi se je laže poškodoval voznik Kuplenik, ki je iskal prvo pomoč v trebanjskem zdravst-

venem domu, materialne škode pa je bilo za 14 milijonov dinarjev. **IZSILJEVAL JE PREDNOST** — 42-letni Jože Mecele iz Semic je se 26. januarja ob 9.50 peljal z osebnim avtomobilom od doma proti Štrekljancu. Pri odcepu za zdravstveni dom je iz nasprotne smeri z osebnim avtom prišel 38-letni Buran Limani iz Črnomlja, ki je nenadoma naglo zavil v levo čez cesto in tako Meceleto zaprl pot. Izsiljeval je prednosti se je končalo z manjšim trkom, pri katerem je bil Limani laže ranjen po glavi. Pomoč so mu dali v semškem zdravstvenem domu. Materialne škode je bilo za 6,5 milijonov dinarjev.

Sušica žrtev suše in odplak

Pogin rib v potoku Sušica — Ribiči pomagajo po svojih močeh — V petek in soboto izlovili 60.000 ogroženih rib — Potok postaja sramota kraja

DOLENJSKE TOPLICE — Potok Sušica, ki teče skozi Dolenjske Toplice, je prva žrtev za ta zimski čas nenavadno dolgega suhega obdobja brez padavin. Novomeška ribiška družina je namreč konec minulega tedna dobila obvestila o najdenih primerih poginulih rib v potoku. Razumljivo, da so bili nemudoma odvzeti vzorci vode, vendar analiza, ki jo je opravil novomeški Zavod za socialno medicino in higieno, ni pokazala nikakršnih sledov zastrupitve. Jasnje je postalo, da ribe poginjajo zaradi nizkega vodostaja in pomanjkanja kisika.

»Gre za kar precejšnjo škodo, ki pa ulegne biti še neprimerno večja, če ne bomo hitro ukrepali,« je v petek govoril Stojan Jakovljevič, gospodar novomeške ribiške družine. »V potoku je na stotisoče mladice anad, ki so jim priskočili tudi gasilci iz Straže in Dolenjskih Toplic ter delavci žužemberškega Gradbenika, ki so posodili kompresorje, s katerimi so v vodo spuščali

sramota takšnega turističnega kraja. Svoje dovolj zgovorno povedo že posnetki, le da ne morejo pričarati tudi tistega odprtega smrada, ki se širi ob Sušici in njenih kanalih. Prav neverjetno je, da se je v takšnih razmerah sploh ohranilo kaj življenja, hudi je bil boj rib, da so se privadile življenju v gnojnici in smradu. Verjame, da v današnji Sušici ne bi preživela ena sama riba iz kateregakoli drugega potoka. In če je bil kdaj čas, da Topličani dokončno rečejo, ali hočejo potok ali kanal odplak in gnojnice, je to danes. K odločitvi naj jim pomaga le nekajminutni prehod ob Sušici.

Besedilo in posnetki: B. BUDJA

Stojan Jakovljevič, gospodar RD Novo mesto: »Naredili smo, kar se je narediti dalo. Bojim pa se, da ob takšni Sušici v prihodnje tudi naša pomoč ne bo več zalegla.

KISIK ZA PRVO SILO — S pomočjo jeklenk kisika so novomeški ribiči minuli petek skušali oživiti omamljene ribe v Sušici in jih tako rešiti zanesljivega pogina. Pri tem opravilu so jim priskočili na pomoč s kompresorji tudi gasilci iz Straže in Dolenjskih Toplic ter delavci žužemberškega Gradbenika.

TUDI MAČKA NI PREŽIVELA — Poleg poginulih rib je v petek v Sušici plavala tudi crnkjena mačka. Dobra ilustracija, kakšna je usoda življa v takšni Sušici, kot je te dni.

LE ZA DOBER ŽELODEC — Takole se v usahlo strugo potoka zlivajo odplake, katerih sestavine in vonj so resnično le za dober želoдец. Sušica je te dni postala kanal odplak.

IZLOVILI 700 KILOGRAMOV RIB — Edina rešitev za ribe v usahli in smrdeči Sušici je bil izlov in preselitev v Krko. Ribiči novomeške RD so od petka do ponedeljka izlovili okoli 700 kilogramov rib, kar da od 140 do 150 tisoč primerkov, veliko ribjega drobiža pa je v Sušici seveda še ostalo.

• Po zadnjih podatkih, ki jih je ob zaključku redakcije posredoval Stojan Jakovljevič, gospodar ribiške družine Novo mesto, je ribičem uspelo izloviti in preseliti okoli 700 kilogramov rib ali 140 do 150 tisoč primerkov. »Ob tem je treba vedeti, da bo nekaj rib, kakih 5 ali 6 odstotkov, ob preselitvi v Krko poginilo, kajti že ob izlovu so kazale le malo znakov življenja. To govorim zato, da ne bo morebiti nepotrebne panike, če bo kdo v Krki opazil kakšno poginjeno ribo,« je pojasnil Stojan Jakovljevič.

kisik in tako vsaj za silo ublažili posledice nizkega vodostaja. Dolgoročno rešitev pa to ob nič kaj obetavnih napovedih vremena (beri padavinah) ni bila, zato ni kazalo drugega, kot pričeti z izlovom življa in ga premestiti v reko Krko. Po grobih ocenah je ribičem v petek in soboto uspelo izloviti in preseliti kakih 55 do 50 tisoč rib, kar pa je v primerjavi s skupnim številom ogroženega življa kaj skromen odstotek. Ribiči so zato z delom nadaljevali tudi te dni, vendar izlov onemogočata oblika struge ter muljasto dno, pri opravljanju pa se je izkazalo tudi, da je poginjenih rib precej več, kot je bilo sprva moč pričakovati. Upanje je, da bo navzlic nadaljevanju suše ribičem uspelo preprečiti naravno katastrofo, kajti struga Sušice je iz dneva v dan vse manj podobna potoku, v katerem bi pričakovali kaj življenja. A to je že druga plat te zgodbe.

Za tistega, ki si bo te dni v Dolenjskih Toplicah ogledal strugo Sušice, bo zagotovo zvenelo premilo, če zapišemo, da je potok prava

Dolenjski rekord mlade Djuričeve

Dvoransko atletsko prvenstvo SFRJ — Dva bron

LJUBLJANA — Minulo soboto je bilo v Ljubljani letošnje prvo večje atletsko tekmovalništvo — dvoransko člansko prvenstvo v dvorani. Dolenjski predstavniki so se imenito odrezali, saj je v skoku v višino Delić (Iskra Tenel Novo mesto) osvojil 3. mesto s 180 centimetri, odlično pa so skakali tudi trije predstavniki atletske sekcije Dolenjske Toplice.

Največje presenečenje je seveda rezultat 14-letne Gordane Djurič, ki je skočila v daljino kar 538 cm in postavila nov dolenjski pionirski rekord, hkrati pa osvojila odlično 6. mesto v članski konkurenci. Svoji osebni rekord je popravila tudi Vanja Lukšič, ki je s 521 cm osvojila osmo mesto. Na prvenstvu je nastopil tudi veteran Milan Simunič, ki je tokrat v troskoku dosegel rezultat 15,40 metra, kar je bilo dovolj za bronasto odličje. Še ta mesec čaka topliške atletke nekaj mitingov in dvoje republiških prvenstev, kjer pričakujejo novo potrditev forme in pripravljenosti.

12. FEBRUARJA TRNOVSKI MARATON

ČRNI VRH NAD IDRIJO — Letošnji tradicionalni Trnovski maraton bo, če bo seveda dotlej zapadel sneg, 12. februarja. Organizatorji bodo po običaju pripravili maraton na 42 kilometrov in mali maraton na polovico krajši progi. Start in cilj bosta pred hotelom Bor. Ob maratoni bodo na sporedu še tri preizkušnje na 7 kilometrov dolgi progi: tek SLO za pripadnike JLA, milice in enot TO, partizan-ki tek TV-15 in trinski tek. Organizatorji so prijave sprejemali do 31. januarja.

Odločilni boji pred vrati

Novomeški odbojkarji so se vrnili s priprav na Malem Lošinj — Vrsta tekem — Prvenstvo se nadaljuje

NOVO MESTO — Odbojkarji premor se izteka. Do nadaljevanja ligaških obračunov v II. zvezni ligi je le še dober teden in nič čudnega, če Pionirjevi odbojkarji ta čas delajo s polno paro.

Jesenski prvaki želijo to mesto obdržati tudi do konca prvenstva, v najslabšem primeru je njihov cilj drugo mesto, kajti pred dnevi je bila sprejeta reorganizacija tekmovalnih sistemov za prihodnjo sezono. Prva liga bo poslej imela 16 članov, razdeljena pa bo v A1 in A2 ligo. V slednjo bosta neposredno iz drugih zveznih lig prišli po dve ekipi.

Pionirjevci so se za doseg tega cilja od 20. do 28. januarja pripravljali na Malem Lošinj, ta teden pa bodo izkoristili za igranje prijateljskih tekem. Tako so v torek gostovali v Kamniku, včeraj v Bihacu

Elan se resno spogleduje s I. SNL

Z občnega zbora NK Elan

NOVO MESTO — Minuli teden so svojo inventuro opravili nogometaši Elana, hkrati pa tudi izvolili novo vodstvo kluba, na čelu katerega bo poslej znani nogometni sodnik Igor Bučar.

Klub, ki po besedah dosedanjega predsednika Boštjana Japlja obstaja že od leta 1922 in je iz izjemno vojnih let delal neprekinjeno, po njegovem ne dosega rezultatov, kot bi jih lahko in tudi moral. Klub-ska uprava je v minulem obdobju odredila, večina članov izvršnega odbora ni delala, kot bi morala, če pa k temu pristajemo vse že znane težave okoli stadiona bratstva in enotnosti, ko tudi vadba doma ni bila mogoča, potem so vzroki za takšno ugotovitve na dlani. Na srečo je klubu do danes le uspelo poravnati dolgove, seveda pa položaj še zdaleč ni rožnat, kajti po besedah trenerja Vlada Klincarovega so igralci brez žog in druge opreme, potrebne za kvaliteten trening. Še najbolj spodbudno je, da je članska vrsta sorazmerno mlada, njena povprečna starost je 24 let, in da je

• Na skupščini so bila podeljena priznanja, za strokovno delo so jih prejeli Ivica Matijačič, Ladislav Kirn, Alojz Retelj in Vlado Macele, za vestno in predano delo pa Marko Medle, Rok Markovič, Roman Matijašič, Andrej Primc, Dragan Milanović, Jože Pavlin, Aleksander Bayer, Vinko Primc, Aleš Gabrič, Stane Petretič, Brane Črv, Jože Bradač, Bojan Avbar, dr. Ivo Hečimović, Milan Spasevski in Boštjan Japelj.

veliko moč pričakovati tudi od mladinske vrste, ki je po prvem delu prvenstva na odličnem drugem mestu z vsega točko zaostanka za vodilnim Kočevjem.

Največ besed je seveda veljalo ciljem članske vrste, kajti vsi so si edini, da Novo mesto potrebuje predstavnika v I. SNL, kar bi navsezadnje odprlo vrata tudi do možnih sponzorjev kluba. Cilj letošnje skupščine je bil, da je poglavita naloga prihodnje sezone uvrstitve v I. republiško ligo, če pa se za to pokaže priložnost je ligo, jo je seveda potrebno izkoristiti. Dodelati velja, da so novomeški nogometaši prvi del prvenstva zaključili na 5. mestu.

M. GORENC

Rally se vrača na Dolenjsko

Uspehi pred dvema letoma ustanovljenega IMV-Renaultovega rally teama — Rudi Šali o načrtih — Brane Kuzmič pri Novomeščanih? — Aprila dirka

NOVO MESTO — Pravzaprav je bilo čudno, da tovarna, ki že celih 15 let tako ali drugače sodeluje v avtomobilskem rally športu in pri tem žanje tudi velike uspehe, še nima svoje tovarniške ekipe. Resnici na ljubo, o tem so v IMV razmišljali že nekaj časa, naposled pa so pred dvema letoma le ustanovili klub, ki ja danes jugoslovanska športna javnost že pozna pod imenom »IMV-Renault rally team«.

Rudi Šali je vodja športne rally dejavnosti v IMV-Renaultu, svoje bogate tekmovalne izkušnje sedaj s pridom uporablja pri novem delu. »Da je rally šport na Dolenjskem izredno priljubljen, je pokazal Kompasov rally, katerega prvi del smo pred leti imeli na Dolenjskem. Ob proge je privabil desetstose ljudi in že zaradi njih je prav, da ta šport v Novem mestu tudi dejansko zaživi. Ustanovitev našega kluba je le prvi korak temu,« pravi Šali.

Da so v IMV svojo vlogo vzeli prekleto resno, kažejo lanske rezultati. Roman Jernejc in Franc Gregorič, ki sta s petico GT turbo zastopala barve novomeškega kluba, sta na dirki za evropsko prvenstvo v Wroclavu na Poljskem v generalni uvrstitvi zasedla imenitno peto mesto. Ob tem sta bila še druga na rallyju Saturnus za državnoprvenstvo, tretja na YU rallyju, ki je prav tako šel za točke državnega prvenstva, medtem ko sta bila v skupnem seštevku Kompasovega rallyja druga. V skupnem seštevku sta lani v voznjakh za državno prvenstvo osvojila 4. mesto, v svoji kategoriji nad 1.150 kubikov, razred A, pa sta bila tretja. Sicer pa Rudi Šali bolj kot o

lanskih rezultatih razmišlja o naslednji sezoni, ki je pred vrati.

»Konkurenca bo letos v Jugoslaviji izredna. Po podatkih, ki so trenutno na voljo, bodo nekateri tekmovalci vozili povsem nova vozila, ki jih doslej na naših rallyjih za državnoprvenstvo še ni bilo. Omenimo le lancio, ki naj bi jo vozil Filipovič, audi quattro, za krmilom katerega naj bi

• Za ljubitelje rally športa je nemara najbolj razveseliljiva novica to, da namerava IMV letos organizirati dirko za republiško prvenstvo. Šlo naj bi za progo na Frato, ki bi jo tekmovalci prevozili trikrat, dirka pa bi bila nekje v aprilu, torej še pred prvimi preizkušnjami za točke državnega prvenstva.

sedel Popović, pa ford, BMW in še katerega, zato nič čudnega, če je tudi naša želja, da ima IMV-Renault v tej sezoni takšno posadko in avto, ki bosta kos konkurenci. Zategadelj poteka jo te dni pogovori z našim daleč najboljšim rally voznikom Branetom Kuzmičem, da bi prestopil v naš klub IMV-Renault, kar bi bila seveda neprecenljiva pridobitev. Upam, da bo Brane kaj dal tudi na staro prijateljstvo, navsezadnje sva skupaj v avtomobilu na dirkah prebila na stotine ur.«

Ob tem ne gre prezreti še nečesa. Leta 1990, torej že prihodnjo tekmovalno sezono, naj bi vozila turbo na rally dirkah izbrsali s seznama nastopajočih. Rudi Šali pravi o tem takole:

»Res je, to pa hkrati pomeni, da pričnemo pripravljati vozilo, ki bo v naslednji tekmovalni sezoni konkurenčno na dirkah za državno in evropsko prvenstvo. Navijam za avto R-19.«

V domačih rallyjih se preizkušajo tudi popularne katrce, ki pa zaenkrat zaradi premajhne moči motorja niso konkurenčne denimo jugom. Prav zato Rudi Šali predlaga, naj bi za tekmovalce, ki bodo vozili z avtom R-4, razpisali poseben pokal, najboljši pa naj bi za nagrado dobil katrco. »Najverjetneje letošnjo sezono naš klub ne bo vozil s katrcami, pač pa zgolj s peticami. Vse je seveda odvisno od prej omenjene želje, da bi v naše

B. B.

PONOVNO SKUPAJ S KUZMIČEM? — Rudi Šali (desno) in Franc Jernejc, eden od dveh mehanikov v klubu IMV-Renault, ki ima za letošnje visoke cilje. Vse je seveda odvisno od tega, ali bo predvideni prestop braneta Kuzmiča v novomeški klub postal resničnost.

Še enajsti poraz Novolesa

15. kolo v I. SKL: Color Medvode — Novoles 98:70 (47:28) — Enako dno lestvice

Tudi 15. kolo prvenstva v prvi republiški košarkarski ligi ni popravilo izkupička novomeškega Novolesa. S štirimi zmagami iz prvega dela prvenstva so Novomeščani tako še naprej na 9. mestu, tokrat so ostali praznih rok v Medvodah.

Novomeščani so srečanje s Colorjem pričeli obetavno, vodili s 4:0, to pa je bilo tudi vse, kar so v soboto pokazali v dvorani osnovne šole Ota Vrhunca-Blaža. Gos-

titelji so namreč z agresivno igro v obrambi kmalu strli odpor gostov, ki so v nadaljevanju igrali zmedeno in nepovezano. Mlada in oslabljena novomeška vrsta je bila že po prvem polčasu na pragu katastrofe, saj so Domžalčani ta del odločili sebi v prid s prednostjo devetnajstih košev. Ta je v nadaljevanju še narasla, čeprav je domači trener dal priložnost tudi mlajšim igralcem.

Novoles: Gavranović 2, Kramar 5, Pintar 12, Radulović 20, Andoljšek 5, Kruljac 5, Munih 21.

Kot že rečeno, je Novoles še naprej na 9. mestu. Na roke jim je šlo v tem kolu dejstvo, da je eden od njihovih tekmecev v boju za obstanek — Maribor doma po podaljških izgubil z Rogaško. Začele lestvice je tako še naprej nespremenjeno: 9. Novoles 19 točk, 10. Rudar 18, 11. Maribor 18, 12. Iskra Nova Gorica 15. Na boljši točkovni izkupiček Novomeščani ne morejo upati tudi po soboti, ko jim v goste pride ekipa četrtouvrščenega Cometa.

Slovenija Moja dežela.

B. BUDJA

LIGAŠKI MALI NOGOMET

RIBNICA — Nogometni klub iz Ribnice pripravlja tradicionalni turnir v malem nogometu, ki je hkrati v programu lige za mali nogomet pri ljubljanski nogometni zvezi. Turnir bo 10., 11. in 12. februarja v dvorani športnega centra. Prijavnina znaša 80.000 din, nakazati pa jo je potrebno na žiro račun 51310-678-19030. Moč jo bo poravnati tudi na žrebanju, ki bo 7. februarja ob 18. uri v športnem centru. Vse dodatne informacije dobite na telefon (061) 861-126 ali 861-500.

PLANINCI SMO PLESALI

Naš šolski planinski krožek je organiziral planinsko čajanko ob novem letu. Na prireditvi je prišel tudi tov. Marjan, član brežiškega planinskega društva in alpinističnega odseka v Ljubljani. Pokazal nam je veliko zanimivih diapozitivov, ki jih je posnel sam, ko je hodil po hribih. Na dolgo in široko je odgovarjal na naša vprašanja. Pozneje smo imeli ples. Od doma smo prinesli nekaj peciva, vse drugo pa je prispevalo Planinsko društvo Brežice. Po bolj mrtvem vzdušju na začetku plesa, smo se kmalu razživeli in bilo je čudovito. Za nami je še ena sezona, uspešna kot druge pred njo.

MOJCA VUČAJNK, 8. b OŠ Artiče

M. G-č.

ZMAGA GOSTIŠČA RIBNIČAN

KOČEVJE — Na tradicionalnem 12. malonogometnem turnirju Tekstilana 89, ki je bil pred dnevi v Kočevju, je nastopilo 24 ekip. Zmaga je pripadla ekipi gostišča Ribničan, ki je v finalu po streljanju enajstmetrovk premagala kočevski Stadion s 6:5. V tekmi za 3. mesto je Škorec z 8:2 premagal Kolodvor. Najboljša igralca turnirja sta bila Petkovski in vratar Jerušič, oba iz Ribničan, najboljši strellec pa Murn z 12 zadetki.

IMV rešuje novomeški rokomet

V klub, ki je bil na robu propada, se je s pogodbo o pokroviteljstvu vrnilo vedrejšje vzdušje — J. Bratkovič o rokometu danes in jutri

NOVO MESTO — Čeprav je do marca, ko se bo pričel drugi del prvenstva v republiških rokometnih ligah, še daleč, v klubih vendarle ni za tišaja. Vsaj za novomeškega, ki si je lani nadel ime dolenjskega avtomobilskega velikana IMV, zagotovo velja ta ugotovitev. Dekleta vseskozi pridno vadijo za nadaljevanje ligaških bojev, enako fante, športna dvorana pod Marofom pa je bila od četrtka do nedelje dom tradicionalnih rokometnih šoli, katere se je udeležilo preko 100 vadiateljev in trenerjev. Rokomet je pač v Novem mestu med športi, ki so prinesli na Dolenjsko največ tekmo-

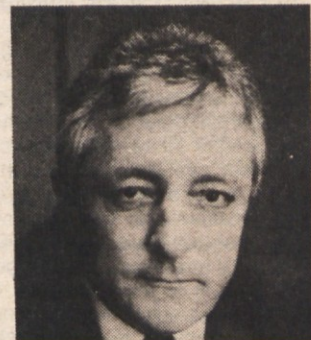
valnih uspehov, da o njegovi tradiciji in priljubljenosti ne govorimo.

»Precej tega se je zadnja leta spremenilo v novomeškem rokometu. Pa ne gre le za to, da smo pred približno pol leta z IMV podpisali sporazum o pokroviteljstvu nad našim klubom, s čimer smo veliko lažje zadihali, pač pa se tudi sicer dela drugače in temeljiteje,« pravi Jože Bratkovič, predsednik RK IMV Novo mesto. »Danes imamo v ligaških konkurencah štiri ekipe, članice v I. republiški ligi, članice v II. in seveda mladince ter mladince. Najpomembnejše ob tem je, da poteka delo po šolah z najmlajšimi, zaledje,

ki ta čas vadi v osnovnih šolah Bršljin, Katja Rupena, Grm in Šmihel, zares veliko obeta. Naša opredelitev je namreč jasna; opiramo se zgolj na lastni kader. Prav zaradi tega je letos prišlo do občutne pomladitve članske vrste, katere cilj v letošnji sezoni je obstanek v ligi, ali bolje rečeno, mesto nekje v sredini lestvice. Seveda bodo to generacijo rasli tudi naši apetiti in naj ne bo skrivnosti, da se nameravamo čez kak dve leti, če bo seveda še naprej vse teklo, kot mora, ponovno vključiti v boj za vrh na lestvici I. republiške lige.«

Dokaj visoke želje so imeli letos tudi fante, ki igrajo v II. republiški ligi. Po them so upali celo na prvo mesto in vstop v družino najboljših republiških ligašev, vendar je po jeseni že bolj ali manj jasno, da letos iz te moke ne bo kruha, čeprav so fante prvi del zaključili na še zmeraj dobrem tretjem mestu. Jože Bratkovič razmišlja takole:

»Zanesljivo imamo ekipo, ki bi lahko igrala v I. republiški ligi in tam tudi obstala. Toda problem je, kako se prebiti v to ligo. V slovenskem rokometu je pač postala udomačena praksa, da klubi, ki želijo napredovati iz II. v I. republiško ligo, temu cilju podredijo vse. Ali z drugimi besedami: za tisto sezono nakupijo nekaj odsluženih ali odpisanih starejših, izkušnih ligaških igralcev in proti takšni ekipi so potem vsi drugi, ki nimajo podobnih tekmovalnih izkušenj, bolj ali manj brez moči. Žal je tako tudi z nami. In še en problem je z moško ekipo: za moški rokomet doslej ni bilo pravega zanimanja, množičnosti, ki je pogoj za kvaliteto. Na srečo se sedaj dela veliko bolje, vendar bodo rezultati tega dela vidni šele čez nekaj let.«

Jože Bratkovič: »IMV je s pogodbo o pokroviteljstvu nad našim klubom rešilo novomeški rokomet.«

Seveda je za preokret v delu in vzdušju v novomeškem rokometu še kako zašlužna že uvodoma omenjena pogodba o pokroviteljstvu z IMV.

»Prej smo bili na robu propada, razmišljali smo, ali sploh se nastopamo v ligi. IMV nam danes daje finančno in materialno pomoč, skrbi za prevoze, vse to je seveda ustvarilo povsem drugo klimo v klubu. IMV je včasih veljala za kolektiv, ki je za takšne in drugačne potrebe občine malo dajal — za to so bili seveda objektivni razlogi — danes daje veliko, a je o tem veliko premalo slišati.«

Jože Bratkovič pravi, da je za dolenjski rokomet velika škoda, ker v Metliki nimajo več članskih vrst, prav tako pravi, da je premalo strokovnega kadra, tisti, ki pa je, je neaktiven. Nadalje je po njegovem sodniška organizacija docela na psu. Vse to pa so problemi, ki ob vsem prej naštetem kazijo podoba rokometnega jutri v Novem mestu.

»Nočemo sodnikov zato, da bodo sodili za nas, pač pa, ker enostavno sodijo k rokometnemu utripu nekega okolja. Strokovnjake potrebujemo zase, kajti vadiatelji sami — teh je na srečo dovolj — ne morejo zagotoviti tiste kvalitete dela, ki je nujna za naše ambicije. Te pa, kot sem že rekel, niso prav majhne.«

B. BUDJA

Milan Markelj
Tone Jakše

Z avtodomom IMV na jug Evrope

13

KJER JE ZEUSU STEKLA ZIBELKA

Leživa v temi in poskušava zaspati. Ne gre. Zrak je težak, vroč, zadušljiv. Ropot motorjev je sicer enakomeren, vendar preglasen. Kdaj pa kdaj zadrti postelja od njihove silne moči, kdaj pa kdaj od udarcev grivastih valov tam zunaj v mesečini. Globoko v trupu trajekta, nekaj metrov pod morjem, imava kabino, in ta občutek ni nič kaj prijeten. Sedaj zavadata tistim, ki so ostali na palubah, zaviti v tople spalne vreče, na svežem zraku, v soju lune in bliskanju belih morskih pen. Njihove oči spremljajo utripanje svetilnikov na straži Kikladov in ušesa prisluškujejo zamolklim pozdravom neznanih ladij iz mračnih daljav. Tukaj spodaj pa tesnoba, tema in slab zrak. Včasih, za trenutke, človek le spozna, kako se počuti sardina v pločevinasti konzervi. »Zopet so naju potegnili!« si misliva, hkrati pa sva lahko hvaležna, da ni dovoljeno prenočevati v avtomobilih. Na avtomobilski palubi je namreč tako zadušljivo in vroče, da je prašanje, če bi prežvela noč v avtodomu živa in zdrava. Pa še čisto stisnjen je med vrste ogromnih tovornjakov v zadnjem kotu. Le toliko prostora je vmes, da se šofer prebije do svoje kabine, zraven pa spotoma s hrptom in trebuhom pošteno očisti vse stranice drugih avtomobilov. Tako je pač pri Grkih. Nikoli ne veš, ali jim naj bi bil hvaležen, ali bi se jezil, ali bi se smejal, ali jokal.

TRAJEKT JE ŽE STARI ZNANEC

Še najbolj je bilo, če bi poslušala mladega Vasiliosa, ki naju je našel, ko sva študirala načrt ladje, obešen na stopnišču. »Uživajta nocoj!« je dejal in nama ponudil požirek metakse iz steklenice, ki jo je nosil s sabo. Spila sva požirek tega grškega žganja na njegovo zdravje, kajti razpeloženi fant se je namenil slaviti rojstni dan na rodno Kreto, začel pa je s svojo družbo že na ladji. Tudi on bi rad spoznal načrt ladje, pa ni mogel razumeti napisov. Izkazalo se je namreč, da so napisi v švedščini in finščini. »Barabe kapitalistične,« se je jezil mladi Grk, »pri Skandinavcih kupujejo stare trajekte in potem nas prevažajo z njimi. In res, trajekt se nama je takoj pričel dozdevati nekoliko znan z najinimi prejšnjimi potovanji, le da je bil nekoliko preurejen. Manj udobja sicer za ljudi, zato pa zelo profitarško usmerjen, za več avtomobilov in za več potnikov. Pri vsej zagnanosti, da bi iztisnili iz stare ladje čimveč, pa je lastnik pozabil na obvestila in opozorilne napise, ki so namenjeni potnikom. Tablice in kovinske ploščice z napisi v skandinavskih jezikih je pustil nedotaknjene in si Grki nad njimi zastojno belijo glave. Če pa sva iskrena, je enako ravnal tudi s klimatskimi napravami in tuši v podpalubu. Nekaj je pa le napravil: trajektu je dal ponosno grško ime Festos.

Sicer pa je trajekt tako ali tako namenjen v glavnem Grkom, ki si zadnja desetletja množično iščejo delo in boljši kos kruha v Pireju, Atenah in drugih večjih mestih na celini. Šele zadnje čase se je tudi Kreta pričela gospodarsko razvijati in zaposlovati svoje prebivalstvo. Tuji turisti pa prihajajo na Kreto v glavnem z avioni. Potem imajo lepe možnosti najeti avtomobil, za tiste, ki so bolj športne narave, pa je obilo izposojevalnic mopedov pa tudi težjih motociklov. Teh je na Kreti kot listja in trave. Kako tudi ne, dežja skorajda ne poznajo, malo prepiha v vročem in suhem kretskem podnebnju samo dobro del!

No, nekaj tujcev je tudi na tej ladji. Srečala sva skupino Nemcev, ki so tako rekoč v enem dnevu z dvema avtomobiloma prevozili celo Evropo in za las ujeli trajekt, na zgornjih palubah pa je večje število potnikov, kakršne srečaš skoraj povsod. To so mladi z vseh koncev sveta, z velikimi nahrbtniki in spalnimi vrečami. Mirno sedijo, pijejo pivo in »nero«, grško vodo iz velikih plastičnih steklenic, in veter jim mrši dolge lase, ko opazujejo čudoviti sončni zahod nekje daleč nad Peloponezom. V mraku zasedejo klopi in vse razpoložljive stole, pa tudi tla jim niso odveč. Razgrnejo spalne vreče in že so nared poceni in zračna ležišča, medtem ko se morava midva odpraviti v zadušljivo in vroče podpalubje globoko pod vodno gladino, kjer spanec kar noče na oči.

V DOMOVINI STARIH MINOJCEV

Jutro le pride in v njegovem svitu na obzorju planejo iz morja gore, potem, ko se bližamo, pa v njihovem vznožju vidimo tudi plodne ravnine, naselja in obale. Pogled na Kreto z morja je čudovit. Morje se peni ob previsnih skalah, zdaj se spet izgublja v dolgih peščenih plažah, v daljavi pa se v silno višino dvigajo razora-

ni hrbti gorskih vršacev, nekateri zaviti v skrivnostne meglice. To je rojstni kraj boga Zeusa. Tako so mislili stari Grki in res bi mu težko našli bolj primerne. Prav gotovo pa je to rojstni kraj najstarejše grške kulture, imenovane minojska, katere začetki segajo 2600 let pred naše štetje, njen zaton pa sovpada nekako s trojanskimi vojnami, to je nekaj več kot enajst stoletij pred našim štetjem. Najmogočnejši naselji iz tistih časov, Knosos in Festos, pa še mnogo manjših še danes s svojimi razvalinami pričajo, kako zelo visoko je bila nekoč razvita minojska kultura, znanstveniki pa si belijo glave, ko iščejo vzroke za njen propad. Kaže, da je več zaporednih naravnih katastrof večkrat popolnoma porušilo naselja in osulo njih cvetje. Nekaj prebivalcev se je preselilo na Peloponez, kjer je razvilo novo mikensko kulturo, tisti, ki so ostali, pa Kreti niso mogli več povrniti nekdanjega blišča. V svojem najglobljem padcu je bila Kreta poznana celo kot zatočišče arabskih gusarjev, kar temu otoku, po velikosti petemu v Sredozemlju, gotovo ni bilo v čast. Usoda Kretin prebivalcev močno spominja na usodo nas Slovencev. Vedno so bili na prepihu osvajalskih vojn, pa naj bo med zahodom in vzhodom, severom in jugom, vedno so pjskali preko njih valovi tujih vojsk in ostajali za daljši ali krajši čas. To so bili Rimljani pa Bizantinci, Arabci, križarji, Benečani, Turki, Angleži, Nemci in še bi jih morda lahko naštevali. Proti katerim so se prebivalci borili, pred drugimi so bežali v gore. Nekateri so dali otoku globok pečat z zgradbami ali ruševinami, ki so jih pustili za sabo. Šele leta 1913 so se Grki na Kreti prvič v zgodovini združili z rojaki na kopnem v isti državi.

Turisti prihajajo na Kreto iz najrazličnejših vzrokov. Eni zaradi ostankov njene slavne in pomembne kulturne preteklosti, drugi zaradi njenih naravnih znamenitosti, tretji samo zaradi ugodne klime in možnosti kopanja v toplem sredozemskem morju in zato, ker so videli film Grk Zorba, ki je resda bil posnet na Kreti, vendar Zorba ni bil s Kreta. Midva sva namenjena nanjo iz vseh teh vzrokov pa še poseben cilj imava: priti na njeno najjužnejšo točko, ki je hkrati tudi najjužnejša točka Evrope, če odštejemo še nekaj nepomembnih manjših otokov in seveda čeri. To naj bi niti ne bilo tako težko, saj je Kreta dolga od vzhoda do zahoda 260 km, poprek od severa do juga pa največ 60 km, na nekaterih mestih pa celo samo 12 km. Vendar ne smemo pozabiti, da je Kreta gorata dežela in da utegne biti pot zaradi tega precej daljša.

ČEZ VISOKE GORSKE PRELAZE

Tam, kjer sva se namenila prečkati Kreto midva, je precej široka. Od Herakleiona, kjer sva se izkrcala, se voziva proti jugu in pokrajina postaja vse bolj divja. Prečkava gorske prelaže, kjer se na kamnitih rebrih, poraščenih z bornim grmičevjem, pasejo ovce in koze, se spuščava v doline, kjer se drug za drugim vrstijo oljčni nasadi in vinogradi in kjer nas pozdravljajo gručaste bleščeče bele kretske vasi. Sonce neusmiljeno žge z modrega neba brez oblaka. Na gorskih prelazih še nekako gre, tam pihlja sveža sapica, v dolini pa je že kar nevzdržno. Cesta je presenetljivo lepa. Sprva je promet še kar gost. Kar naprej prehitevava ali srečujeva odprte džipe, v katerih se turisti odpravljajo na krajshe izlete v notranjost dežele, še najbolj pogosti pa so mopedisti. Mladi Američani, Anleži in Nemci v gručah brenčijo z njimi od vasi do vasi, se malo ustavijo, kaj popijejo, nakupijo sadja pa zopet odbrzijo naprej. Tudi midva se ustaviva. Premaga naju žeja in radovednost. Muči naju, kaj neki visi v dolgih stojnicah, ki jih tako pogosto vidiva ob hišah. Izkaže se, da so to sušilnice za grozdje. Iz posebnih vrst, pravijo jim sultani, tukaj pride lujejo rožine in jih izvažajo po vsem svetu. Drugo sorto grozdja, ki ji domačini pravijo rosaki, uporabljajo za namizno grozdje. Tudi to na veliko izvažajo. Kreta pa je poznana tudi po dobrih pomarančah, rožičkih in drugem sadju ter povrtinah. Tukaj v hribih je zemlja skop, zato ni videti kake posebne bogatije. Hiše so bolj majhne, toda lepo urejene in belo prepletkane. Starejši moški sedijo v senci in se pogovarjajo, ženske, oblečene v črno, peganjajo svoje osličke, mladi pa s praktičnimi poltovornjaki japonske izdelave brzijo med vinogradi, oljčnimi nasadi ali pa še dlje po pašnikih tam daleč v planini.

Voda je na Kreti blagoslov in prekletstvo hkrati. Pravijo, da tako dobre in čiste vode ni nikjer na svetu. Grki jo pijejo raje kot vino. Toda vode ni veliko, saj je padavin na otoku malo. Pa bi še šlo, če ne bi bila Kreta nekaj podobnega kot naš Kras. Skale so apnenčaste, zato je Kreta vsa votla. Je pravi jamarski eladorado, saj je na njej menda poznanih že 3200 jam. To pa malo pomaga kmetom, ki potrebujejo vodo za namakanje svojih polj. V zadnjih letih je vlada baje veliko pomagala Kreti z investiranjem v namakalne sisteme. Visoko v planinah, še predno izgine v preluknjnem podzemlju, zajemajo vodo in jo po ceveh vodijo do obdelanih površin. Tako rekoč do vsake oljke je napeljana gumijasta cev, ki žejnim koreninam dovaja to nujno potrebno tekočino. Celo daleč od naselja, tam, kjer sva mislila, da je že divjina, sva presenečena opazila, da do starih oljčnih dreves vodijo gumijaste cevi.

V zalivu Kali Limenesa je veliko nevarnih čeri, na katerih je v hudih viharjih, ko so iskale zavetje pred močnim vetrom, nasleda že marsikatera ladja. Na koncu zaliva je rt, ki spominja na ležečega leva. Njegova glava je obrnjena proti obalam Afrike.

Vzpenjava se vse višje v kraljestvo gora, cesta postaja slabša, promet redkejši. Priobalni turisti ne prihajajo več tako daleč, le tisti so še na poti, ki so se namenili doseči drugo obalo. Severna obala Krete je namreč močno razvita, tam je tudi večina večjih mest, južna pa je že na zemljevidu videti pusta in divja. Tudi v resnici je taka. Ko sva z avtodomom že precej visoko in skoraj slutiva na drugi strani vonj po morju, nenadoma zmanjka asfalta. Makadamska cesta vodi naprej ter se na visokem grebenu deli v globoki soteski, na koncu katerih se blešči morje. Znaka pa nobenega. K sreči iz doline na visokih motorjih za motokros pridrvijo trije Angleži. Ko se razkadi oblak prahu, ki je priplaval za njimi, drug drugega sprašujemo za pot. Povejo nama, da tja, od koder so oni prišli, ne bova mogla z avtodomom. Pot je preslaba. Torej nama ostane le druga možnost. Domačini so nama že prej zagotavljali, da je do najinega cilja moč priti z avtodomom. Počasi se spuščava po dolgih serpentinah in končno le zagledava globoko pod sabo nekaj, kar naj bi bilo podobno naselju: nekaj stavb, nekaj kolib, na eni in na drugi strani pa dolga, prazna peščena plaža.

SKRITI RAJ NA ZEMLJI

Ustaviva se v senci pod borovci. Med nama in plju-skajočimi valovi je petdeset metrov žgocéga peska. Tam daleč na koncu kilometrske plaže je na čerih nasajena ogromna ladijska razbitina, na drugi strani, pod preprosto streho iz ločja, pa nekaj miz in stolov. Verjetno restavracija. Tja se nameniva. Pozdravi naju čokat možakar mogočnih brkov in nezaupljivega pogleda. Nekaj besed zna angleško, v glavnem pa se sporazumevamo z gestami, katere zasoliva včasih še s kakšno grško besedo, ki nama slučajno pade na um. Mihajlo, tako je ime najinemu sogovorniku, postaja vse bolj prijazen. K pivu, ki ga spijsava na dušek, prinese še skodelo grške solate, zraven pa kozarček domačega uza, grškega blagega žganja. Spijemo ga na zdravje in že smo prijatelji. Ko je zvedel, da sva Jugoslovana, se je Mihajlovo čelo namreč občutno zjasnilo. Očitno smo pri njem dobro zapisani.

Mihajlo nama pove, da sva prišla čisto prav. To je Kali Limenes, naselje ob najjužnejšem rtu Krete. Do najjužnejše točke pa bo treba še malo peš. In pokaže nama hrib, čez katerega bova morala. Na njem se svetlika cerkvice. Lepi pristan se imenuje ta kraj po naše, še izveva od Mihajla, to pa zato, ker je sem na svoji poti v Evropo stopil apostol Pavel. Na hribu ob cerkvi je še sedaj votlina, v kateri je prenočeval.

Najin sogovornik ima tudi nekaj umetniške žilice. Na tabli nad vhodom visi slika morja. V morju je morska vila, ki rešuje potopljeno ladjo. Ob vhodu pa je postavljena slika z veliko levjo glavo. Obe sliki imata svoj pomen. Z živahnimi kretnjami nama Mihajlo razloži, da je morje pred Kali Limenesom požrla že nešteto ladij, potem pa nama pokaže še sosednji rt: »Tam je lev,« naju prepričuje. In res, ves rt ima podobo ležečega leva, obrnjenega proti Afriki.

V sončni pripeki je kraj videti kot izumrl, na ogromni plaži pa se valovi sami poigravajo z vročim peskom. Le redkoma se izza visokih vrhov prikaže oblak prahu. Iz prahu se izvije vozilo, zavije na peščeno plažo, potniki poskačejo v morje, se osvežijo in zopet jih pogoltne prah. Konec septembra, na čudoviti plaži, je sezona za Mihajla že končana. Predaleč in preveč nedostopen je ta kraj za številne turiste. Le koliko časa še, se sprašujeva.

Zvečer, ko se pesek nekoliko ohladi, zopet obiščeva Mihajla. V zameno za uzo mu ponudiva šilce domačega žganja. »Vezufu, Vezufu!« vzklica zadovoljno, ko ga poskusi. Verjetno nama hoče s tem povedati, da je močan kot vulkan.

Mihajlo, lastnik taverne Gorgona, zgrajene iz montažnih plošč in pločevine, v posezoni ostane sam z ogromno plažo, vročim peskom in toplim morjem. Takrat se rad pogovori z gosti, ki zaidejo sem, in ne gleda toliko na zaslužek.

Na visokih planotah, poraščenih z bodikavim grmičevjem, žive lahko samo ovce in koze. Pastirji so včasih z oslički prinašali pitno vodo čredi, sedaj pa so se tudi ti že modernizirali, saj uporabljajo praktične japonske polkamiončke.

Na trajekt sva se vkrcala v Pirejih. Festos je bilo njegovo ponosno ime, prevzeto po enem od središč minojske kulture na Kreti. Izkazalo pa se je, da je tudi trajekt prevzet. Nekdaj je plul po Baltiku, sedaj, obnove, pa prinaša zaslužek grškim ladjarjem.

Kreta je bila važna postojanka in posredovalka kultur in kulturnih dobrin. Po legendi naj bi tukaj prvič stopil na evropska tla apostol Pavel. Na hribu nad Kali Limenesom je votlina, v kateri naj bi apostol Pavel bival. Kmetje v votlino še sedaj prinašajo najrazličnejše darove.

Po ozki makadamski poti, polni serpentin in nevarnih vdrtin, se je avtodom spuščal proti Kali Limenesu. Čeprav daleč od naselij, pa je ob cesti videti gumijaste cevi, s katerimi dovajajo vodo v oddaljene oljne nasade. Voda je na Kreti dobra, vendar težko dostopna.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 3. II.

8.05 — 13.25 in 16.05 — 23.45
TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 POČITNIŠKI SPORED
13.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.05 VIDEO STRANI
18.10 DREČEK IN TRIJE MARSO-
VČKI, 5. del lutkovne serije
18.30 ZLATI DEŽ, 4. del danske nado-
jevanke
18.55 MALI KONCERT
19.00 RISANKA
19.17 NAŠE AKCIJE

19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠ EDINI SVET, 4. del dok.
serije
20.40 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 5.
del nanizanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 NOČNE POTEZE, ameriški film
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.00 Tenis YU:Danska — 18.50 SP v
alpskem smučanju: kombinacijski smuk
(m) — 20.05 Iz koncertnih dvoran —
21.45 DP v hokeju — 23.30 Tenis
YU:Danska — 9.99 Satelitski program

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Oddaja za
otroke — 9.00 Počitniški spored — 10.30
Poročila — 10.35 Počitniški spored —
12.30 Poročila — 12.35 Rimske počitnice
(ameriški film) — 14.30 Počitniški spored
— 15.15 Noč in dan (ponovitev) — 17.15
Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke —
18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna
glasba — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik
— 20.00 Detektiva iz Miamijskega
— 20.55 Ljubo doma, kdor ga ima — 21.35
Dnevnik 3 — 21.55 V petek po deseti
(kulturni magazin) — 22.55 Noč in dan
— 0.55 Poročila

telitski program

TV ZAGREB

8.50 Otroška matineja — 10.15 Lili Mar-
len (nemški film) — 11.45 Iz črnega al-
buma — 12.30 Peneči se cianid (ameriški
film) — 14.00 Opera — 14.30 Sedem TV
dni — 15.45 Paco (kolumbijski mladinski
film) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.30 Grun-
točani (ponovitev TV nadaljevanke) —
18.30 Prirčno vaši — 19.30 Dnevnik —
20.15 Apartma (ameriški film) — 22.20
Dnevnik 3 — 22.35 Noč in dan — 0.30
Poročila

pskem smučanju: smuk (ž) — 22.05
Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja
— 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izo-
brazevalna oddaja — 13.00 Hišica v pri-
rji — 14.00 Nedeljsko popolne — 16.30
Potopis — 17.05 Igrani film — 19.10 TV
sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Srečno
novo leto 1949 (zadnji del nadaljevanke)
— 21.00 Izra rešet (izraelski film) —
22.30 Dnevnik — 22.50 Nočni program
— 0.50 Poročila

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Otroški spored — 9.00 Zimski počitniški
spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski
počitniški spored — 15.10 Poročila —
15.15 Nočni program (ponovitev) —
17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Nekaj več —
18.05 Številke in črke — 18.30 Doku-
mentarna oddaja — 19.15 Risanka —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Roman o Lon-
donu — 21.05 Resna glasba — 21.50
Dnevnik 3 — 22.10 Nočni program —
0.10 Poročila

SREDA, 8. II.

8.45 — 11.40 in 15.20 — 23.10
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK
15.35 VIDEO STRANI
15.45 NAGELJ S PESNIKOVEGA
GROBA
16.15 KULTURNE PRIREDITVE V
NOVI GORICI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 KULTURNE PRIREDITVE V
NOVI GORICI
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: HUDODELCI,
slovenski film
21.35 VIZUALIZACIJA
21.50 DNEVNIK 3

Radio Sevnica

ČETRTEK, 2. 2.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.15 — Aktualno
17.50 — Izobraževalna oddaja
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program ra-
dijskih postaj Slovenije

SOBOTA, 4. 2.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.15 — Ponoitev noveletne oddaje
18.00 — Glasbena uganka
18.15 — EPP
19.00 — Vključitev v skupni program ra-
dijskih postaj Slovenije

NEDELJA, 5. 2.
10.30 — Uvod in napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.10 — Nedeljski gost
11.25 — Kultura — šolstvo — izobraževa-
nje
11.45 — Vesti za drobno gospodarstvo
12.00 — Aktualno
12.15 — ZVN
13.00 — Nedeljski poročevalec
13.30 — Čestitke naših poslušalcev

SREDA, 8. 2.
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.25 — Tematska sredi
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program ra-
dijskih postaj Slovenije

22.00 SVET POROČA
23.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.15 Regio-
nalni program TV Ljubljana — 18.50 Sp
v alpskem smučanju: superveslalom (ž)

— 19.55... 21.50 Satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Superbatica — 9.00 Zimski počitniški
spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski
počitniški spored — 15.10 Poročila —

ČETRTEK, 9. II.

8.45 — 11.50 in 15.30 — 23.55
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
15.45 VIDEO STRANI
15.55 SP V BIATLONU
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV, po-
novitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2

20.05 TEDNIK
21.00 ZBLEDELI BLIŠČ, zadnji del
nadaljevanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 POSEBNA VZGOJA, jugoslovan-
ski film
23.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski program — 17.50 Sp v
alpskem smučanju: veleslalom (m), 1. tek
— 19.00 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik —
20.05 Mali koncert — 20.20 Veleslalom
(m), 2. tek — 21.30 Slovenci v zamejstvu
— 22.00 Oči kritike — 22.30 Dokumen-

tarne iveri — 22.50 Satelitski program

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Otroški spored — 9.00 Zimski počitniški
spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski
počitniški spored — 15.10 Poročila —
15.15 Nočni spored (ponovitev) — 17.15
Dnevnik 1 — 17.35 Otroška oddaja —
18.05 Številke in črke — 18.30 Gospa
Monserat — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00
Politični magazin — 21.05 Big band
RTV Ljubljana — 22.15 Dnevnik 3 —
22.35 Nočni program — 0.35 Poročila

SOBOTA, 4. II.

7.45 — 11.25 in 14.10 — 1.15 TELE-
TEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA
9.00 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 OLIVER TWIST, angl. mladinski
film (ČB)
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ZBIS
17.00 ZDAJ PA PO SLOVENSKO
17.30 KOŠARKA BOSNA: JUGOPLA-
STIKA
19.00 RISANKA

NEDELJA, 5. II.

7.35 — 16.25 in 16.10 — 23.10
TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 OTROŠKA MATINEJA
9.15 PUST V CERKNICI
9.35 ČIPKE, 6. del nadaljevanke
10.30 ANSAMBEL JOŽETA BURNIKA
11.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 PUST V CERKNICI
14.00 SLADKA IRMA, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 HUDOMUŠNA PRIKAZEN,
ameriški film
18.15 KRESNIČEK

PONEDELJEK, 6. II.

8.45 — 13.25 in 15.15 — 23.15
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 MOZAIK
11.45 ZADNJA DOLINA, angleški film
13.15 VIDEO STRANI
15.30 VIDEO STRANI
15.40 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.30 ŽREBANJE PODARIM DOBIM
17.50 SP V ALPSKEM SMUČANJU —
SLALOM (ž), 1. tek

TOREK, 7. II.

8.45 — 11.50 in 15.15 — 23.00
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 KAJ JE FILM
10.10 TV MOZAIK — ŠOLSKA TV
15.30 VIDEO STRANI
15.40 SP V BIATLONU
16.10 POD DROBNOGLEDOM
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV, pono-
vitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.00 PREŠERNOVA PROSLAVA, pre-
nos iz CD
21.35 ČE NEKOČ POTRKAŠ NA MO-
JA VRATA, 1. del italijanske nado-
jevanke
22.35 DNEVNIK 3

22.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Košarka Jugoplastika: Cibona —
18.05 Otroški zbor — 18.15 Slovenski
ljudski običaji: cerkljanska laularija —
18.50 SP v alpskem smučanju: superves-
lalom (M) — 20.05 Video godba —
20.50 Žrebanje lota — 20.55 Svet na zas-
lonu — 21.35 Zabavni torej

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30
Otroški spored — 9.00 Zimski počitniški
spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski
počitniški spored — 15.15 Nočni pro-
gram (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 —
17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke
in črke — 18.30 Znanost — 19.30 Dnevnik
2 — 20.05 TV film — 21.45 Dnevnik
3 — 22.05 Kontakti magazin

ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna,
16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslu-
šalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu,
18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored
danes.

ČETRTEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Studio D večerj, dan-
es, jutri, 12.00 Predstavitev Dolenjskega
lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15
Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse
manj je dobrih gostin, 18.00 Kronika,
18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Želje ste, poslušajte,
12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja,
14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30
Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema,
17.30 Želje ste, poslušajte! 18.00 Kro-
nika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Izbor pesmi
tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in
senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica
novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30
Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30
Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice,
17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kro-
nika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:
8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem ted-
na, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika,
obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Česti-
tke in želje naših poslušalcev

MLADI DOPIŠNIK

POGOVORI Z GOSTI

Tudi v tekočem šolskem letu imamo v
Domu učencev Majde Šilc zelo pestro živ-
ljenje. Organizirali smo več družabnih
večerov in povabili nekaj gostov. V no-
vembu se je odzval vabilu dr. Tone Starc
iz Splošne bolnice Novo mesto in nam ne-
kaj več povedal o aidsu, boleznih, ki mora
biti danes skrb celotne družbe. Ogledali
smo si tudi film na isto temo. Člani novi-
narskega krožka smo pripravili pogovor z
novinarjem Slavkom Doklom. Omenil
naj še praznovo ob dnevu JLA. S prisot-
nostjo so jo počastili borci XV. SNOUB-
Ljubljanske, ki so nam odgovorili na ne-
kaj aktualnih vprašanj.

SUZANA STRELJAK
Dom učencev

POČITNICE PA TAKE!

Zoper nezanimive počitnice brez snega
bi lahko najprej poskrbeli na televiziji,
kjer bi nam lahko, mislim, priskrbeli boljši
program in ne bi kar naprej ponavljali isti-
h oddaj. Tudi na naši šoli bi lahko poskr-
beli za pestrejši spored. Lutkovni in dram-
ski krožek bi lahko pripravila igrice,
šolsko športno društvo pa igranje košarke
in drugih iger večkrat, ne le en dan.

ANDREJA PETERKOVIČ, 7. a
OŠ Artiče

PIONIR NI VEČ NAŠ PIONIR

Nad revijo Pionir, ki smo jo radi pre-
brali in vanjo dopisovali, smo postali letos
razočarani, ko smo ugotovili, da jo je za-
pustil urednik Igor Longyka. Škoda, imel
je pristne stike z bralci in dopisniki. Novi
urednik Srečo Zajc ima vso pravico, da
revijo prikoji svojemu okusu. Toda
odkar je Pionir izgubil urednika, je izgubil
tudi podobo. Ostal je zelo kvalitetna pol-
judnoznanstvena revija, za osnovnošolce
skoraj pretežka. Raziskovalne naloge, ki
so prej zbirale okrog revije pionirje, so se
izgubile. Slišali smo pripombo, da je v re-
viji preveč sestavkov, povzetih iz različnih
virov, ki se tako nekako ponavljajo. Škoda,
izgubili smo stik z revijo, ki smo jo
imeli zelo radi! Pogrešamo urednikov
predal, pogrešamo stik z urednikom. Sicer
to ni tako pomembno. Brez nas bo revija
vseeno lahko obstajala.

MATEJA JANKOVIČ, 8. r.
OŠ Artiče

STAREC IN MORJE

Pred kratkim je televizija predvajala ze-
lo lep film, ki je nastal po literarni predlogi
Ernesta Hemingwaya Starec in morje.
Kdor je knjigo bral, je film gotovo čakal z
nestrpnostjo. Film in knjiga odlično pona-
zarjata človekov večni boj z naravo, ki se
mu ne ukloni. Morski psi so kot sli narave,
ki jim je naročeno, naj porazijo človeka,
zmagovalca nad ribo. Film je uspešna
ekranizacija novele in gotovo zasluži
ogled. Škoda je le, da je takih filmov zelo
malo in da nekateri gledalci raje gledajo
filme, ki so polni nasilja in orožja. Želim,
da bi naša televizija posnela več filmov po
slovenskih literarnih predlogah, saj sem
prepričan, da imamo Slovenci dela, ki ne
zaostajajo za Starcem in morjem.

GORAZD BALAS, 7. b
OŠ Artiče

RDEČA KAPICA IN LIKER

Letos je bila na naši šoli prvič organizi-
rana prednovoletna veselica. Udeležba na
njej je bila kar dobra. Vstopnice so proda-
jali žal le pet minut prej, a so bile poceni in
še slastno palačinko si lahko dobil zanje.
Za razvedrilo je skrbel ansambel Rdeča
kapica, ki izvaja predvsem glasbo za najml-
jše, a je vseh tudi staršem. Na veselici so
prodajali poleg palačink še krompirček,
vroče hrenovke, kokto, likerje in druge
žgane pijače. Vse je bilo okusno in poceni.
Na koncu zabave smo tisti, ki smo pomagali
malo pospraviti, dobili tople hrenovke
po polovični ceni in zastoj palačinke,
ki so ostale. Upam da bo veselica tudi v
bodoče.

IGOR FLAJS
OŠ Krmelj

POČITNIŠKI DELOVNI SESTANEK

Letošnje počitnice so nam jo zagodile,
ker snega ni in ni. Nimamo kaj početi in
domenili smo se za delovni sestanek novi-

Le lepi načrti?

Manj nočitev v Pugledu

KOČEVJE — Delež turizma in gos-
tinstva v gospodarstvu kočevske občine
bi moral porasti za trikrat. Tako predvi-
deva načrt revitalizacije Kočevske. To
naj bi dosegli z izdelavo in uresničevan-
jem programa razvoja turizma in gos-
tinstva vključno z dogovorom s Hrvaško
o uporabi Kolpe, s kadrovske preno-
vo v hotelu Pugled in prodajo motela Jasni-
ce, ustanovitvijo nove organizacije za
lovski turizem in usposobitvijo dveh
kmetov za kmečki turizem.

Načrti so lepi, težko pa jih bo ures-
ničiti. Praksa namreč kaže, da zahaja
največje gostinsko podjetje v občini, ho-
tel Pugled, v težave, saj promet upada.
Število nočitev v tem hotelu je lani upa-
dlo kar za dobro četrtino.

Na znižanje obiska domačih gostov je
gotovo najbolj vplival padec standarda.
Zaradi krize in zostrenih drugih razmer
pa smo gotovo manj privlačni tudi za tu-
je goste. Posledica mile zime pa je, da na
primer smučarska vlečnica v Dolgi vasi
to zimo niti enkrat še ni delala, pa tudi v
lanski sezoni ni bilo dosti boljše, čeprav
je bilo za ureditev smučišča vloženega
veliko denarja.

Vse to daje malo upanja, da bodo
plani razvoja turizma in gostinstva na
Kočevskem doseženi.

J. PRIMC

Dvanajst na kilometer

Ne znamo zajeti energije — Kočevjarji so imeli veliko mlinov — Stalin je zakopan preplitvo

Že desetletja tarnamo nad poman-
jkanjem energije in se prerekamo o
atomskih centralah, vendar imamo ve-
liko neizkoriščenih potočkov, propada-
jočih jezov na Kolpi itd. Viktor Turk iz
Črmošnjic pri Semiču mi je povedal, da
je bilo pred vojno od Blatnika do Starih
Zag 15 mlinov. Večina teh je imela tudi
žago in elektrarno. Ko je prišel 1932. le-
ta iz Dol. Toplice v Črmošnjice, v Topli-
cah še niso svietili z elektriko, medtem
ko so bile Črmošnjice že elektrificirane.
Za Črmošnjice je skrbel mlinar Štalzer
iz Mošlja pri Črmošnjicah. Jože Černe,
mizar in kmet iz Starih Zag pri Črmoš-
njicah, je povedal, da je bilo od Starih
Zag do Črmošnjic v razdalji enega
kilometra 12 mlinov, nekateri mlinarji
so imeli tudi žago, večina pa si je uredila
lastno elektrarno. Tako je mali potoček
Črmošnjica služil mlinarjem Schmu-
cku, Mazelletu, Taljanu, dvema Spreit-
zerjema, Grilu, Juranu in še nekaterim.

Vsi ti mlini so bili med vojno porušeni
oziroma so jih kolonisti po vojni
opustili.

Nekako vkup z mlino gre pridelovan-
je žit. Pripomnil bi, da so teh, poleg
krompirja, veliko pridelovali Kočevjar-
ji. V Toplem Vrhu in Črmošnjicah je
včasih dobro rodila pšenica, sejali pa so
tudi ajdo, koruzo in oves. Vse te njive,
kjer so, mimogrede, sadili danes skoraj
neznani bob, so zdaj pogozdene ali za-
raščene z grmovjem. Velika škoda je, da
ne izkoristimo vseh virov za pridelovan-
je hrane in pridobivanje energije, kar
vse nam nudi narava. Kmečki glas je z
ljubljskim Žitom začel zbirati podatke
o mlinih na Slovenskem. Ugotovili
bo, koliko naravnega bogastva smo
zanemarili, in to samo zato, ker smo se
bali zasebne pobude! Ruski pesnik Jev-
tušenko je prav zapisal: »Bojim se, da je
Stalin pokopan preplitvo!«

F. DERGANČ

PONEDELJEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj —
ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30
Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pe-
sem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narod-
no-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00
Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogo-
varjamo se z... 14.30 Novice, 15.15 Pesem
tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko,
17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba,
TV spored danes.

SREDA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00
Redni program Studia D, Pesem tedna,
10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospo-
darstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena

Najmlajši vojak iz svetovne vojne

Dolenjci smo imeli najmlajšega vojaka — prostovoljca iz 1. svetovne vojne. Ko so Italijani maja 1915 napadli Avstro-Ogrsko, je Edu Zorku in nekaterim njegovim vrstnikom iz šole zavrela kri. Prostoovoljno so se javili k vojakom. Šli so v boj za dom, boga in cesarja.

Edu je bilo komaj 14 let, ko je s privoljenjem in z blagoslovom svoje skrbnice, tete Ane z novomeškega Brega, podpisal na žandarmerijski postaji v Novem mestu prijavnico, da želi postati vojak avstro-ogrsko vojske. Pred tem se je pripravil, da bo šel v uk k trgovcu Goliji v Idrijo, ker pa se je začela vojna, s tem ni bilo nič.

Kako se je začela njegova vojaška odisejaja? Na binkoštni ponedeljek, 22. maja 1915, je močno deževalo. Tega dne se je pet novomeških dijakov — poleg Eda Otokar Žlindra, Janez Kastelic, Franc Kos in Jože Klobučar — prijavilo vojaški komandi. Radi so jih sprejeli. Preskrbeli so jim vojaške obleke, črno-rumeno karkardo s petelinjim peresom, dolgo puško z bajonetom, torbico za vojaške potrebščine itd.

»Ko sem šel po opremo — pred poslopjem se je zbrala zvedava množica, ki je ni mogel dež — se me je najprej spomnila moja dobra sosedica z Brega Bajdetova Tina; ta mi je pripravila lep šopek, da sem bil videti kot božični drevesček. Malce je k moji dekoraciji prispeval še prijatelj Bertl Jarc, ki je bil maskar in se je učil pri frizerju Svetcu. Ker sem bil visoke postave, poleg tega zlikan in zloščoten, sem bil res lep primer paradržnega vojaka, precej drugačen od tistih

revežev, ki so vojsko preklinjali in strelskih jarkih,« je pripovedoval Zorko.

GREMO NA VOJNO

Še istega dne se je pred žandarmerijsko postajo zbrala množica ljudi — med njimi je bilo tudi veliko dijakov — in se poslavljala od mladih korenjakov. Da bi bil njihov odhod na fronto čim bolj svečan, se je potrudil Cukretov Slavko, gostilničarjev sin, ki je v fижakar vpregel dva iskra vranca. Fantje so stali v vrsti, da jih je pred odhodom pregledal feldvebel Brlec. Potem je sledil vojaški ukaz v nemščini; fantje so komaj razumeli, da jim je velel zasesti mesta v fижakarju. Voznik jim je izročil posebne papirje, potem pa je počil Slavkov bič, kot da bi udarila strela. Iz množice firkcev se je utrgal klic: »Živio, živio!« ki je še dolgo odmeval, ko je fижakar že oddiral po cesti proti Bršljinu.

Kar prehitro so se znašli v Mirni Peči, pred žandarmerijsko postajo. Tam so jih že čakali feldvebel Brlec in dva orožnika, med katerima je bil eden Lojze Sonc.

FURLANI SO PRVI PLAČALI VOJNO CEHO

Komaj si je peterica novopečenih vojakov pretregnila noge, že jo je čakala prva vojaška dolžnost. Brez veliko govorenja jim je orožnik Sonc na kratko povedal, da gredo obiskat ogled, italijanske Furlane, ki so blizu Jablana kuhali ogledje. Šlo je za mirne itali-

janske državljane, ki so živeli v gozdu pod šotori in si v potu svojega črnega obraza služili kruh.

»Prišli smo v gozd blizu Mirne peči, ko sem opazil kupe oglja, poleg njih pa velike in zamazane šotore. Imel sem občutek, da sem v ciganskem taboru. Ko so Furlani zagledali vojake in orožnike, so vedeli, da se je nekaj zgodilo. Radovedno so se ozirali naokrog, njihovi pogledi so se ustavili na Soncu, ki so ga poznali. Čakali so na njegove besede. Ko je ta spregovoril, je dejal, da se je tudi zanje začela vojna (Italija je napadla Avstro-ogrsko), kar je vzbudilo krike razočaranja. Še huje je bilo, ko so zvedeli, da bodo morali zapustiti gozdove in da jih čaka internacija. Hudo mi je bilo pri srcu, ko sem videl ducat malih sajastih otrok, ki so se skrivali za široka krila mater, ter razočarane obraze mož in žena. Slišal se je klic: Maledetta guerra!« se je tega dogodka spominjal Zorko.

Postavili so ga na stražo. Pazil je, da ne bi kateri od Furlanov pobegnil. Hudo mu je bilo, da se je začelo tako, kajti vojno si je predstavljal precej drugače, ne tako kruto.

Iz razmišljanja ga je predrnil ženski glas: »O povero mio!« Pred stražarjem je stala priletna ženska v črnem oblaku in držala v roki skodelico dišeče kave. Prilomil je puško k drevesu in slastno segel po skodelici. Z enim požirkom jo je spraznil in jo hvaležno vrnil ženski.

Ko je mladi vojak spet segel po puški, je opazil, da ga opazuje Brlec in Sonc in se mu dobrohotno smeje. Vedela sta, da je naredil vojaški prekršek, vendar mu tega nista vzela za hudo.

Furlani so s culami na ramenih zapustili svoj tabor. Skupaj z vojniki in orožniki so se napotili proti železniški postaji v Mirni Peči na vlak, ki jih bo popeljal v Ljubljano.

LJUDJE SO SKRBELI ZA SVOJE VOJAKE

V prvih dneh vojske, ko je začelo primanjkovati nekaterih živil, so za preskrbo vojakov največ naredili duhovni s prižnic. Ljudem so dopovedovali, da vojaki ne smejo na fronto lačni in žejni. In res so ob progah, kjer so vlaki z vojaštvom in opremo brzeli proti italijanski fronti, stalno skrbeli za njihovo dobro počutje. Tekmovali so med seboj, kdo bo bolj razveselil fante v zelenih uniformah.

Po dolgih urah negotovega čakanja so Furlani in njihovi spremljevalci končno dobili poseben vagon, ki jih bo odpeljal proti zbirnemu taborišču na Ljubljanskem gradu.

Na prvem večjem postajališču — bilo je v Trebnjem — je ob progi stala množica žensk z jerbasi, polnimi dobrot. Ko se je vlak ustavil, je bil največje pozornosti deležen Zorkov Edo, saj je bil med vojniki najmlajši in si edini še ni bril brade. Ženske so se zgrnile okrog njega in ihtele: »Joj, tako mlad, pa že mora na fronto! Povej, fante, koliko si star!«

V njegovem naročju je končalo največ klobas, potic in belega kruha. Nič se ni branil, čeprav je imel vsega že dovolj. Spomnil se je tudi ubogih Furlanov, ki so čepeli v kotih vagona, zanje se nihče ni zmenil. Njihov molk je prekinilo le vkanje otrok. Ko je vlak krenil proti Ljubljani, je Edo vse dobrote podelil z njimi, posebej pa se je spomnil ženske, ki mu je bila postregla s črno kavo.

Po prihodu v Ljubljano so Furlane odpeljali na Grad, kjer je bilo zbirališče beguncev. Slovo je bilo žalostno. Edo je videl, da se je v mnogih očeh zalesketala solza, vendar ni mogel pomagati.

Vojaki so potem odšli v domobransko vojašnico na Poljanski cesti, kjer jih je sprejel grof Margheri s Starega gradu pri Otočcu, ki je poveljeval novomeški kompaniji.

Tako se je začela prava vojna pot našega sorojaka Eda Zorka, najmlajšega vojaka in podoficirja iz 1. svetovne vojne in kasneje Maistrovega vojaka, borca za severno slovensko mejo.

SLAVKO DOKL

Nov veter med starimi kostanji?

Če je kdo prepričan, da so novomeške zelenice in parki popolnoma urejeni, najbrž govori o drugačnem zdravstvenem stanju novomeških mestnih pljuč, kot desetero sklepov s skupnega sestanka na občinskem komiteju za urbanizem in varstvo okolja. Sklepe so dali pred dobrima dvema mesecema na papir in zdaj gre za to, da jih ustanove, katerih predstavniki so sedli na komiteju za skupno mizo, vzamejo za moto svojega prihodnjega dela.

Med tistimi, ki so na omenjenem sestanku prejeli naloge, je bil Zavod za varstvo naravnih in kulturne dediščine iz Novega mesta, in sicer naj bi do konca letošnjega leta pripravil načrt »zdravljenja« kostanjev. Nekaj bi bilo z zavodom narobe, če dodeljene mu naloge ne bi speljal med prvimi, saj je bil doslej v prvih ekoloških vrstah, ki so nas skakovale domnevne barikade, stesane iz podedovane novomeške brezbriznosti do okolja. Zavod je že napravil načrt sanacije novomeških parkov, pravi Mira Ivanovič, biologinja, zaposlena na Zavodu kot konzervatorja na področju varovanja naravne dediščine. »Prvič doslej so v nalogi popisani vsi kostanji v Kettejevem drevoredu ter v drevoredih ob Ljubljanski cesti, Cesti komandanta Staneta, pred hotelom Metropolitom in na Sanchah. Zdaj smo naredili temeljit seznam, ko smo vsem popisanim drevesom dali zaporedne številke na ploščicah, ki smo jih približno debela. S tem smo se ravnali po zgledu nekaterih, v tem pogledu urejenih evropskih držav, kjer po mestih urejevalci parkov spremljajo rast in propadanje vsakega drevesa z vpisovanjem podatkov v poseben kartonček. Za kaj je do bro omenjeno številčenje novomeških kostanjev? Na pod-

lagi take evidence lahko delavcu natančno dopoveš, katerega drevesa se mora nujno lotiti. V skrbi pomeni to očiten napredek. Kar vse bi radi naredili, je izdelano stanje. Najbrž bo zanj zmanjkalo denarja,« razmišlja biologinja, ki se rada ozre proti severu čez mejo, kako tam sadijo in sekajo mestna drevesa.

Zagovorniki kostanjeve renesanse na bregovih Krke je že zdaj jasno, da je samo v Kettejevem drevoredu prek polovice dreves bolnih. To zahteva posek precejšnjega dela drevoreda in zasaditev novih dreves. Kostanji ne bi bili zgrešena odločitev, saj po besedah Ivanovičeve tudi v Sloveniji že vzgajajo kostanjevo vrsto, odporno do zdaj pogubne bolezni sušice, tako da bi ponovna pogozditev »goličev« s tem drevjem zalegla za leta. Na ta način naj bi za Kettejevim drevoredom, ki se ga je pred časom lotil Franc Smigoc, pomladili vse novomeške drevoredke, ki naj bi jih potlej negovali. Mira Ivanovič pa si ne da kar tako dopovedati, da v Novem mestu trenutno kdo zna streči zahtevam drevesne kirurgije.

Je tak vtis biologinje, ki večše prelistava tuje strokovne revije in se pogovarja s tujimi drevesnimi kirurgi na njihovem dvorišču, nova naloga za katerega od občinskih komitejev, bržčas komiteja za urbanizem in varstvo okolja? Vsekakor je del take naloge ta komitej že opravil, ko je s sklepi z omenjenega sestanka naložil Komunalni, naj se odloči, ali bo v bodoče vzdrževala tudi nasade ali bo za drevoreda še naprej skrbel tozdr Vrtarstvo in hortikultura. Naj je to nalogo kdo od naslovljenec vzel smrtno resno ali ne, je zdaj jasno, da bo vsaj do leta 1990 Vrtarstvo skrbelo za

drevorede, medtem ko bo Komunalna strigla in česala mestne zelenice.

Ob tako delitev dela se kajpak ne bo nihče spotaknil, če ima prav vodja tozdr Vrtarstva in hortikultura Franc Bartolj, ki pravi, da novomeški gozdarji znajo s svojimi usposobljenimi ljudmi pravilno vzdrževati drevorede. Denarja za tako negovanje dreves bi se menda vsaj za silo nastrgalo, kajti Andrej Resman iz občinske komunalne skupnosti obljublja, da »bomo vsako leto nekaj dali v plan, da bomo Kettejev drevored obnovili«. Ali pa je taka napoved brezpredmetna v kriznih časih, ki bodo najverjetneje sledili lanskemu letu, ko je komunalna skupnost za vzdrževanje mestnih kostanjev plačala okrog 6 milijonov dinarjev?

Vrnimo se še enkrat v tozdr Vrtarstvo k Francu Bartolju. Prepričan je, da bi morali ob novogradnjah zasaditi več zelenja, tudi sredi betona, ker se to vendarle da. »Za to pa je treba narediti projekte,« meni Bartolj in tako prepričanje se sklada s sklepom omenjenega sestanka. S tistim delom zapisnika, ki nalaga Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, da mora ustanova do lanskega 15. decembra oceniti, »koliko sredstev je potrebno zagotoviti za izdelavo programa in načrta zasaditve ožjega in širšega območja Novega mesta (variantno), in za to nalogo pridobiti izvajalca«. Tak načrt naj bi bil potem nared v letu 1989. Pravkar omenjeni zavod tega do srede decembra še ni storil zaradi preobilice nalog in premalo ljudi, kakor je razumeti Dušana Blatnika, ki mu je poverjena skrb za programsko zasnovno večjih naselij, zlasti Novega mesta.

M. LUZAR

PARTIJA IN OBRT

RIBNICA — V ribniški občini načrtujejo, da bo delež obrti v dohodku gospodarstva naraščal, dejansko pa upada. Zato se je občinsko vodstvo ZK odločilo, da bo prihodnjo javno sejo svojega predsedstva posvetilo obrti. V pripravah nanjo bodo odgovorni za obrt pri občinski skupščini in predstavniki obrtnega združenja obiskali obrtnike v občini Domžale, kjer je obrt najbolj razvita, da bi dobre izkušnje prenesli tudi v ribniško občino. Kljub pregovorni ribniški iznajdljivosti jim namreč področje obrti zaostaja.

KMALU NOVI PREDSEDNIK

RIBNICA — Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Ribnica Tone PFrus je zaprosil za razrešnico. Zaključku se že bliža postopek za izvolitev novega predsednika. Najresnejši kandidat je Franc Prelesnik iz Rika Ribnica, ki je znan sindikalni aktivist v občini in izven nje.

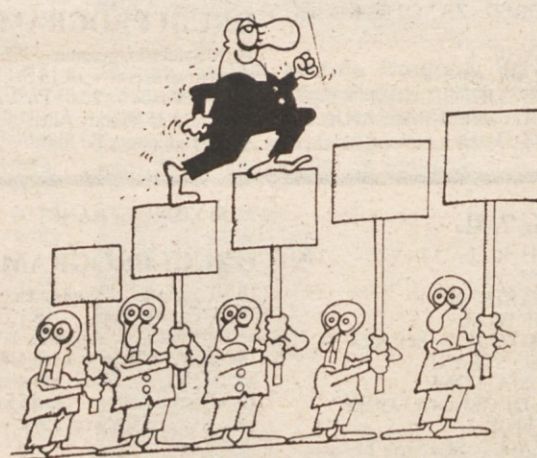
EKSPLOZIJA GOSPODINJSKEGA PLINA

NOVO MESTO — 26. januarja popoldne je prišlo v stanovanju 43-letnega Antona Kučere iz Ragsogve ulice do močne eksplozije. Kot se je pokazalo, je eksplozijo povzročil gospodinjinski plin, ki je uhajal iz štedilnika. Kučerova žena je namreč popoldne po službi kuhala kosilo, pri tem pa je imela prižgana oba gorilnika. Med pomivanjem posode je prišlo do silovite eksplozije, ki je povzročila za okoli 400 tisočakov škode. Najverjetneja je skoz en gorilnik uhajal plin, drugi, ki je bil prižgan pa je ob dovolj veliki koncentraciji plina zakrivil eksplozijo.

NEKAJ VEČ PROSTORA ZA PEŠCE

NOVO MESTO — Do konca februarja naj bi v Novem mestu podpisali samoupravni sporazum o urejanju ceste od Novega mesta proti Malemu Slatniku. Z denarjem, zbranim na podlagi tega dokumenta, naj bi izravnali nekaj ovinkov in zgradili enostranski pločnik.

Medtem ko so že podpisali sporazum in zagotovili precejšen del denarja za izvedbo omenjenih del od Novega mesta do mostu na Cikavi, želijo s februarским podpisom zbrati sredstva še za pločnik skozi Mali Slatnik. Ob teh obetavnih dejstvih v Novem mestu trenutno ne vidijo razloga, da ne bi še letos izboljšali prometnih razmer na cesti proti Ločni. Predvidoma naj bi tu odpravili oster ovinek pri Pionirjevem servisu in ob cesti zgradili pločnik.

DO

ČRNOMELJ

DELA VSKI SVET TOZD IGM ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA DSSS razpisujeta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

I. VODENJE TEMELJNE ORGANIZACIJE IGM II. VODENJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da imajo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo gradbene ali temu sorodne smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodstvenih delih pod II.

— da imajo visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Drugi pogoji pod I. in II.

— da imajo pozitiven odnos do samoupravljanja, družbenopolitičnih organizacij in socialistične družbene ureditve, da so moralno neoporečni in da izpolnjujejo pogoje glede člena 59. zakona o podjetjih

— da ob imenovanju kandidat poda program razvoja TOZD oziroma službe.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemata razpisna komisija TOZD IGM in odbor za medsebojna razmerja DSSS v roku 8 dni po objavi razpisa.

O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili v 7 dneh od dneva sprejetega sklepa o izbiri. Sklep o izbiri bo sprejet v 30 dneh od dneva poteka razpisnega roka.

55/5

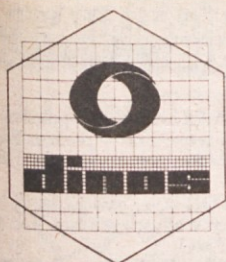
KRANJSKIMI JANEZI — Na sliki skupina mladih avstro-ogrskih vojakov, med njimi so tudi trije Novomeščani, stojita Lojze Jarc in Slavko Kvas, v sredini pa sedi Mirko Jarc.

VOJAKI — Kot v vsaki vojni, je smrtna kosa kosila tudi v 1. svetovni vojni radi nastavlili fotografskim aparatom. Takšen posnetek je nastal tudi na italijanski fronti med slovenskimi je tudi Edo Zorko (tretji z leve).

ŽRTVE VOJNE — Kot v vsaki vojni, je smrtna kosa kosila tudi v 1. svetovni vojni, ko so na tuji zemlji za večno ostala mlada življenja, med njimi tudi veliko življenj slovenskih fantov in mož.

Odbor za delovna razmerja
DO DINOS, TOZD Priprava odpadnih surovin,
Ljubljana, Titova 118,

objavlja prosta dela in naloge

skladiščnega delavca

2 delavca v delovni enoti Novo mesto
Pogoji: priučen delavec, eno leto delovnih izkušenj, poskusno delo 1 mesec.
Prijavite se v 8 dneh na naslov: DO DINOS-TOZD Priprava odpadnih surovin, Ljubljana, Titova 118.

lesnina

sinoles

LESNINA LJUBLJANA
TOZD Lesna proizvodnja Sinoles, n. sub. o.
Ivančna Gorica, Stantetova 9

Komisija za delovna razmerja
objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. računovodje
2. snažilke

Pogoji:
pod točko 1
— višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri
— 4 leta delovnih izkušenj
pod točko 2:
— osemletka
— 1 do 3 mesece delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge sklepamo delovno razmerje za nedoločen čas in zahtevano pod točko 1 trimesečno in pod točko 2 enomesečno poskusno delo.

Kandidate vabimo, da pošljejo svoje ponudbe na naslov: LESNINA, TOZD SINOLES, Ivančna gorica, Stantetova 9, v roku 8 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

trimo

Industrija montažnih objektov p.o.
68210 Trebnje, Prijateljeva 12, Jugoslavija
telefon: (068) 44-321

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge:

- **dipl. strojni inženirji**
za dela s področja razvoja, projektiranja in operativnega vodenja
- **strojni in konstrukcijski ključavničarji**
za dela s področja izdelave konstrukcij, tehnoloških posod, vzdrževanja in montaže
- **varilci**
za varjenje konstrukcij in nerjavečih materialov

Pisne ponudbe z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: TRIMO Trebnje, Prijateljeva 12, 68210 TREBNJE, »za komisijo za delovna razmerja«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku enega meseca.

Kolinska

HP KOLINSKA, p.o.
Ljubljana, Šmartinska c. 30

Komisija za delovna razmerja

ponovno objavlja
prosta dela in naloge

VODJA ENERGETSKIH NAPRAV IN VZDRŽEVANJA

za PE V. v Mirni na Dolenjskem

Pogoji: — višja izobrazba strojne smeri
— 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
— 3-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z opisom dosedanjega dela v 8 dneh na naslov: HP Kolinska, kadrovsko-socialna služba, 61112 Ljubljana, Šmartinska c. 30.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po odločitvi.

53/5

DO „PREVOZ“ p.o.
Brežice

40 LET

Delavski svet
DO PREVOZ BREŽICE p. o.

razpisuje v skladu z 12. členom pravilnika o delovnih razmerjih
dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev, določenih v ZZD, še naslednje:

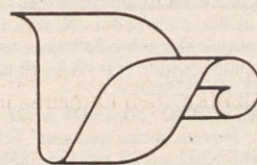
- da ima: a.) višješolsko izobrazbo prometne, ekonomske, pravne, organizacijske ali upravne smeri
b.) srednješolsko izobrazbo prometne smeri
- da ima 8 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delih
- da ustvarjalno razvija socialistične samoupravne družbeno-ekonomske odnose
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: DO PREVOZ Brežice, Milavčeva 42.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

51/5

Tovarna celuloze in papirja
Djuro Salaj

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

objavlja
prosta dela oz. naloge za:

PROJEKTIRANJE MERILNO REGULACIJSKIH SISTEMOV IV. stopnje — za 1 delavca

Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri
— 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj
— delo za nedoločen čas

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše delovne organizacije 8 dni po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

56/5

PIONIR VAM OMOGOČA NAKUP S PRIHRANKOM

Obveščamo vas, da bomo v času

od 30. 1. do 28. 2. 1989

pripravili v sodelovanju z
vami prodajno akcijo rednega, opuščenega in
izvoznega programa naših tipskih proizvodov:

preklopnih in drsnih vrat ter
obešalnikov iz programa ALEA,

in sicer v industrijskih prodajalnah v Zagrebu,
Reki, Ljubljani in Novem mestu.

INFORMACIJE:

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD TKI KETTEJEV DREVORED 37

tel. (068) 21-826

telex: 35710 YU PIONIR telefax: 23-213

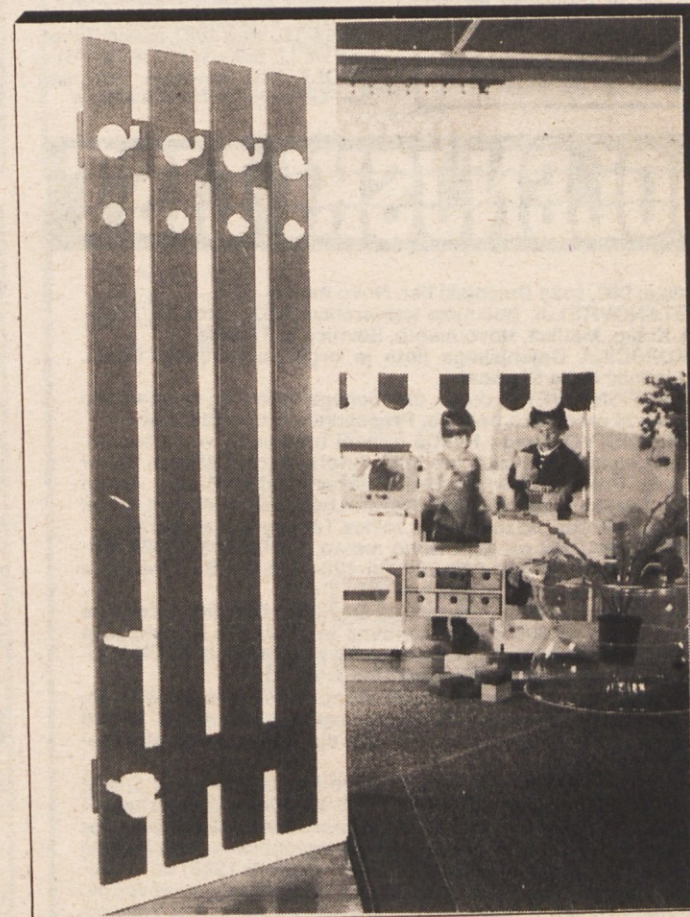
INDUSTRIJSKA PRODAJALNA LJUBLJANA

VOŠNJAKOVA 7 tel. (061) 317-984

V času prodajne akcije nudimo **15% popusta** pri gotovinskem plačilu ob naročilu, ta velja za celotni program tipskih proizvodov, še **30% dodatnega popusta** pa za izdelke iz opuščenega programa.

Nudimo tudi možnost plačila s čeki pod naslednjimi pogoji:

35% vrednosti izdelka kupec plača pri nakupu, preostalih 65% pa v treh obrokih.

tedenski koledar

Četrtek, 2. februarja — Marija Petek, 3. februarja — Blaž Sobota, 4. februarja — Andrej Nedelja, 5. februarja — Agata Ponedeljek, 6. februarja — Ljubo Torek, 7. februarja — pust Sreda, 8. februarja — Janez

LUNINE MENE

6. februarja ob 8.37 — mlaj

kino

BREŽICE: 4. 2. (ob 20. uri) ameriški avant. film Zaklad cesarja Solomona. 5. 2. (ob 18. in 20. uri) honkonški karate film Gusarska patrola. CRNOMELJ: 2. (ob 19. uri) in 5. 2. (ob 18. uri) italijanski avant. film Vrnitev Navaho Groma. 3. 2. (ob 19. uri) italijanska komedija Človek imenovan Trinita. 5. 2. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Nedotakljivi. 7. 2. (ob 19. uri) ameriški grozljivi film Demoni — II. del. KRŠKO: 2. 2. (ob 20. uri) ameriška komedija Skrivnost mojega uspeha. 3. 2. (ob 18. uri) ameriška komedija Ho-

landske lutke; (ob 22. uri) francoski erotični film Lutke iz San Tropa. 5. 2. (ob 18. uri) domači glasbeni film Potepinka. 7. 2. (ob 18. uri) francoski mladinski vojni film Na svidenje, otroci. 8. 2. (ob 17. uri) risanke; (ob 20. uri) francoski kriminalni film Modri pekci. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 2. 2. (ob 18. in 20. uri) filmsko gledališče — francoska drama Ni dima brez ognja. 3. 4. in 5. 2. (ob 16. uri) ameriški fant. film Vrnitev v prihodnost. Od 3. do 5. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska kom. Bratje Blues. 3. (ob 23. uri) in 4. 2. (ob 10. uri) predpremiere Princ odkriva Ameriko. 6. in 7. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Brez milosti. 8. 2. (ob 19.30) koncert.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 3. do 5. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriški porno film Začini iz Miami. Od 6. do 8. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija Izgubljeni Artur. SEVNICA: 2. in 3. 2. (ob 19. uri) ameriška komedija M.A.S.H. 4. in 5. 2. (ob 19. uri) ameriški avant. film Od Nišana do smrti. TREBNJE: 4. (ob 19. uri) in 5. 2. (ob 18.30) ameriški akcijski film Išče se živ ali mrtev.

službo dobi

AVTOMEHANIKA na programu RE-NAULTOVH vozil zaposlim takoj. Osebnih dohodkov 2.500.000 din. Tel. (067) 76-129. (241-SD-4) MIZARJA s kvalifikacijo sprejemam k. Soba zagotovljena. Tel. (061) 446-95. (321-SD-5) 250 SM lahko zaslužite poleg svoje dne zaposlitve. Delo ob sobotah in nedeljah. Avto obvežen, plačilo tedensko. Ločna 8/a, Novo mesto, ponedeljek ob 19. uri. (282-SD-4) NUDIM zelo dobro plačano delo pri oddaji prirobnikov med vikendi. Zazeln prevoz. Tel. 42-596, popoldne. (357-SD-5) KOMUNIKATIVNIM OSEBAM s prevozom nudimo odlične zaslužke. Prodaja kompleta za radiostezijo po Dolenjski. Informacije popoldne na tel. (068) 23-852. (P5-37MO) KV KUJARICO in SNAŽILKO zaposlimo. Stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Gostilna Brunske, Hrst 1, Suhor, tel. 50-125. (P5-41MO)

stanovanja

SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici iščem. Sem fant, 21 let, s stalno službo, Slovenec, nekadilec, mirnega značaja. Tel. (068) 21-153, vsak delovni dan do 14. ure. (378-ST-5)

OBVESTILO NAROČNIKOM

Pred kratkim smo vsem naročnikom Dolenjskega lista po pošti poslali položnico za plačilo naročnine v 1. polletju. Pričakujemo, da se ne bodo zgledovali po skoraj štiristo tistih, ki so lani vse leto redno prejeli časopis, za plačilo, pri katerem je inflacija dodobra opravila svoje, pa se še zdaj nič ne zmenijo. Da bi Dolenjski list lahko izhajal brez gmotnih težav, je torej nujno, da naročniki čim prej poravnajo svojo obveznost. Tistim, ki bodo izpolnili novo položnico in do konca februarja nakazali 100.000 din, jamčimo, da jim ob še taki sili ne bo treba nič doplačati. Prosimo torej za razumevanje in skorajšnje plačilo naročnine, naša obveznost pa je: vsakokrat spisati čimboljši Dolenjski list in poskrbeti, da bo redno prihajal na deset tisoče naslovov.

UREDNIŠTVO DL

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Stancar. CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovo in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKOČI RACUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 2.000 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 25.000 din, na prvi ali zadnji strani 50.000 din; za razpise, licitacije ipd. 30.000 din. Mali oglasi do deset besed 15.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.500 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije št. 23 od 21. oktobra 1988 se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudske pravice, Ljubljana.

GOLF, letnik 1982, rumene barve, ugodno prodam. Tel. 40-009. (P5-50MO)

ZASTAVO 750, prva registracija 1977, zelo ugodno prodam. Roman Šporar, Krška vas 48 c, 68262 Krška vas. (P5-7MO)

Z 101, letnik 1986, prodam ali menjam za golf, letnik 1983, z doplačilom. Tel. 52-830. (P5-9MO)

ZA VW prodam originalno nemško črpalko, razdelilno kapo, platišče (feltno), dve zimski gumi 15 x 165 z zračnico. Telefon 84-802. (332-MV-5)

KADET 1,2 S, december 1983, četvero vrat, ugodno prodam. Tel. (0608) 33-382. (322-MV-5)

GOLF diesel S paket, 7/84, temno rdeč, garažiran, prodam. Merlin, Dol. Kamence 38, Novo mesto, tel. 25-905. (čik-MV-5)

PRODAM Z 101 staro 10 mesecev, prevoženih 3000 km. Krašovec, Praproče 11, Straža, tel. 84-886. (P5-1MO)

ZASTAVO 35/8 kamion, letnik 1988, prevoženih 10.000 km, prodam. Jerebova 14, Novo mesto, Peter Kovačič, tel. 22-588. (386-MV-5)

GOLF D, letnik 1983, prodam ali menjam za cenejši oz. karamboliran avto. Franc Bojanc, Hudo 7, Novo mesto. (388-MV-5)

Z 101, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. 49-435. (P5-49 MO)

126 P, avgust 1987, sivomoder, 9.000 km, prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Jevšek, Adamčeva 4, Novo mesto. (P5-48 MO)

GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Tel. (0608) 79-274. (P5-46 MO)

AUDI 80 S, letnik 1973, prodam. Ločna 3, Novo mesto. (čik-MV-5)

FIAT UNO, letnik 1984, in 126 P, letnik 1980, prodam. Andrej Simčič, Orehovec 37 a, Kostanjevica. (P5-53 MO)

R 4 TL, letnik 1981, prodam. Marjan Počervina, Jurka vas 12, Straža, tel. 84-862. (393-MV-5)

R 4 GTL, letnik 1984, 40.000 km, ugodno prodam. Gačnik, Mirana Jarca 9, Novo mesto. (394-MV-5)

R 4, letnik september 1983, z novo karoserijo, prodam. Tel. (068) 23-679. (401-MV-5)

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Tel. 65-400. (P5-54 MO)

Z 101, junij 1987, prodam. Tel. (068) 26-810. (čik-MV-5)

Z 750, letnik 1979, prodam. Tel. 40-133. (399-MV-5)

Z 750, letnik 1979, registriran do 1990, prodam. Tršinar, Telčice 2, Škocjan. (406-MV-5)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, zelo lepo ohranjeno, prodam. Jože Cizerle, Hudo Brezje 23, 68293 Studenec, tel. (0608) 89-225. (P5-35MO)

JUGO 45 A, letnik 1986/VI, prodam. Tel. 26-861. (P5-31MO)

MOPEL AVTOMATIK (A3ML) in kolo Maraton, malo rabljeno, prodam. Tel. 25-456. (354-MV-5)

R 4 GTL rdeče barve, letnik 1987, prodam. Pirc, Jedinštica 30, Novo mesto, tel. 23-350. (364-MV-5)

Z 750, letnik 1984, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. 21-180. (P5-32MO)

IMV RENAULT dvoosni kesonar s podaljšano kabino, neregistriran, prodam. Marjanovič, Stranska vas 1 a, Novo mesto. (čik-MV-5)

ZASTAVO 101, letnik 1984, prodam. Gorenc, Mali Slatnik 25, tel. 26-884. (355-MV-5)

Z 101 GTL, letnik 1986, ugodno prodam. Tel. 47-237. (P5-26MO)

FORD ESCORT 1.3 laser, letnik 1984, 51.000 km, lepo ohranjen, ugodno prodam. Tel. (068) 57-215. (P5-28MO)

PRODAM R 18, letnik 1979, registriran do novembra 1989, R 4, letnik 1979, registriran do avgusta 1989, TAM 5000, predelan v prevozni čebenjak (nedokončan). Informacije popoldne na tel. 51-644 ali 52-519. (čik-MV-5)

PRODAM GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985, in karambolirano Z 101, skupaj ali po delih. Jože Vovk, Vratno 1, Šentjernej. (348-MV-5)

Z 126 PGL, letnik 1987, 15.000 km, ugodno prodam. Tel. (061) 773-309. (P4-25MO)

Z 750, letnik 1982, prodam. Martin Kralj, Gabrje 33, Brusnice. (369-MV-5)

126 P, prva registracija 1987, prodam. Franc Tomažin, Šentjakob 4, Šentjernej. (343-MV-5)

ZASTAVO 850, letnik 1985, prodam. Tel. 27-676, popoldne. (338-MV-5)

CITROEN AMI 6, letnik 1978, vozen, neregistriran (za 80 SM) in zastavo 101 GTL, letnik oktober 1984, prodam. Tel. 56-073. (346-MV-5)

GOLF DIESEL, letnik 1982, prodam. Darko Požun, Narpelj 38, Krško. Ogled popoldne. (P5-19MO)

JUGO 45 KORAL, nov, neregistriran, prodam. Tel. 25-908. (P5-22MO)

GOLF, letnik 1977, odlično ohranjen, prodam. Tel. 44-313. (P5-24MO)

ZASTAVO 101, letnik 1981, škoda 120, letnik 1979, in nekaj ton sena prodam. Martin Lekše, Hudenje 3 a, 68275 Škocjan. (362-MV-5)

KARAMBOLIRAN OPEL MANTO, letnik 1973, z novimi deli, in škoda, letnik 1980, poceni prodam. Miran Dvoršak, Blatno 33, Pišce. (363-MV-5)

PRODAM TOMOS avtomatik, star 2 leti (malo vožen, za polovično ceno). Tel. 25-909.

ZASTAVA 750, letnik 1980, prodam. Smolenja vas, 16a, Novo mesto.

prodam PRENOSNI barvni TV 16 cm (kombinacija TV, radio, ura) ter HIFI Sanyo prodam. Tel. (0608) 32-904. (P5-4MO)

VRTNO SENO prodam. Franc Zajc, Mokronog 64. (P5-8MO)

PRENOSNI foto povečevalnik z vso pripadajočo opremo zelo ugodno prodam. Tel. (0608) 69-213. (P5-11MO)

ČESTE zainteresirani za GAGIA ekspres za kavo, pokličite na tel. 20-545. (čik-PR-5)

KAMP PRIKOLICO-brako »skif« prodam. Tel. 49-018, zvečer. (331-PR-5)

BARVNI televizor, ekran 63 cm, stereo, teletekst, prodam. Tel. 25-382. (329-PR-5)

ŠPORTNO kolo Rog Maraton na 5 prestav, šivalni stroj Ruža step in avtoradio Sharp prodam. Tel. 20-545. (čik-PR-5)

NUTRIJA (temno rjavo) jakno, številka 40 do 42, novo, prodam za 550 SM. Tel. 25-986, od 19. do 20. ure. (P1-58MO)

KOLJE za vinograd prodam. Tel. 25-535, vsak delavnik od 8. do 13. ure. (330-PR-5)

PRODAM JOGI 180x190 cm, malo rabljen. Pavel Zvone, Cankarjeve 27.

PRODAM prenosni Iskrin televizor (še garancija) in hladilnik Gorenje 100 l, malo rabljen. Telefon (068) 22-365 dopoldne. (P5-58 MO)

TV MINI COLOR, ekran 35 cm, star dve leti, ugodno prodam. Mohorovič, Slavka Gruma 44, Novo mesto. (391-PR-5)

PRODAM nakladalko bevilagva, termoakumulacijsko peč, hladilnik za mleko, prašica 150 kg. Tel. 23-512. (391-PR-5)

FOTOKOPIRANA APARATA znamke NASHUP 1290-DF z delom ter električni pisalni stroj znamke Olympia z vrtljivo glavo ugodno prodam. Tel. (068) 26-717. (375-PR-5)

KRAVO BREJO, 5. mesec, staro 8 let, in 2,5 ton kvaliteten krme prodam. Cena po dogovoru. Tel. 55-383. (402-R-5)

NOVO KRZNENO JAKNO št. 42, moderen model, in okroglo kuhinjsko belo mizo Marles ter 10-litrski bojler prodam. (P5-57MO)

NOVO BRAKO PRIKOLICO, TV Gorenje, star 7 let, cerado in krznene prevleke za 126 P ter gume 175/13 prodam. Tel. 21-954. (395-PR-5)

HLEVSKI GNOJ in otroško posteljico (bela) prodam. Tel. 86-268. (P5-38MO)

PRODAM 9 mesecev brejo telico. Telefon 85-961. (P6-1MO)

PREKRASNO krzveno jakno (60 SM), nov hladilnik in štedilnik prodam. Tel. (068) 25-087. (352-PR-5)

UGODNO prodam malo rabljeno spalnico brez omare, vrtno kosilnico, kopalno kad, luči, zavese, odeje ter ženska, moška in otroška oblačila in obutev. Cesta herojev 33/a, Novo mesto. (359-PR-5)

ZAMRZOVALNO OMARO (210 l), novo, prodam. Tel. (068) 52-984. (P5-29MO)

SOD (700 l) za vino in kvalitetno črno in roze vino prodam. Tel. 52-519. (čik-PR-5)

PLETILNI STROJ Pfaff dvomatic 80 prodajam. Tel. 58-438. (349-PR-5)

ZAJČJE OVRTNIKE (divji zajec in ožani kunec) in nerc ugodno prodam. Tel. 23-355. (350-PR-5)

DVA KAMINA (rabljena) ugodno prodam. Tel. 23-937, delavniki do 15. ure. (351-PR-5)

SPALNICO, rabljeno, poceni prodam. Ogled od 16. ure dalje. Žunič, Ob Težki vodi 1 (Šmihel), Novo mesto, tel. 27-021. (337-PR-5)

PRODAM traktor IMT 560, star dve leti, rezervne dele za R 4 in parcelo za vikend. Anton Brajar, Dol. Karteljevo 16, Novo mesto. (344-PR-5)

PRODAM videorekorder NORDMEND, glasbeni center BENYTON ter radio telefon-interfon SANYO. Tel. 58-284. Jože. (P5-17MO)

SKOBELENIK s krožno žago, program hobi 83, tip MJO Standard Osijek, prodam. Krese, Šalka vas 19, Kočevje. (P5-20MO)

MANJŠA balkonska vrata z oknom (novo) prodam. Jože Bevc, Heraja Maroka 7, Sevnica. (P5-18MO)

PRODAM pang žago (za žaganje drv) ter tremblitz za rezanje kovine. Požun, Prvomajska ul. 46, Sevnica. (P5-15MO)

DVA VEČJA in DVA MANJŠA FOTELJA prodam. Lahko tudi posamezno. Vprašajte na telefon 23-606, 24-200 (Pavlin), vsak delavnik po 8. uri. (P5-34MO)

PRODAM traktorski obračalnik Favorit 220 in starejši spalnico (oreh, furnir). Šerbec, Vel. Kamen 1, Koprivnica pri Brestani, tel. (0608) 79-685. (P5-30MO)

VOZ (13 col) prodam. Jože Trbanc, Dolenje Dole 19, 68275 Škocjan. (358-PR-5)

posest

ODDAM v najem moderno urejen vinograd v polni rodnosti v podnožju Tolste vrha — predel Hrastrje. Interesenti kličite na telefon (061) 667-235, med 20. in 21. uro. (328-PO-5)

ZIDANICO z vinogradom, pašnikom in gozdom v izmeri 63 arov v Zabukovju pri Mirni prodam. Informacije na tel. 45-159, zvečer. (326-PO-5)

NJIVO (30 arov) v Črnomlju prodam. Bojan Trifkovič, Pod smreko 8, Črnomelj. (P5-3MO)

VINOGRAD, sadovnjak, vrt (17 arov) in brunarico v Globočicah, oddaljeno od Brežic 7 km, prodam. Pokličite na tel. (0608) 61-648. (P5-10MO)

NA SELIH pri Bučki prodam novejši vinograd, nekaj gozda in opuščen sadovnjak. Možnost gradnje vikenda. Ponudbe na tel. (061) 577-801. (P4-5MO)

STAREJŠO HIŠO s kleparsko delavnico na večji parceli ob cesti v bližini Novega mesta prodam ali zamenjam za manjšo hišo z vrtičkom v bližini Novega mesta. Tel. 25-565, popoldne. (336-PO-5)

VIKEND (8 x 9 m) in vinograd v Beli krajini, blizu Semiča, prodam. Informacije na tel. (068) 85-924. (372-PO-5)

PRODAM ali oddam v najem njivo (44 arov) na Dolnjih Kamencih. Iva Sladič por. Bučar, tel. 25-865, popoldne. (382-PO-5)

VZAMEM v najem starejšo hišo, z možnostjo kasnejšega odkupa, v okolici Novega mesta. Šifra: »DOGOVOR«. (P5-42MO)

VINOGRAD v Šmavru z zidanico prodam. Tel. (068) 44-446, zvečer. (P5-56MO)

NA LOGU pri Sevnici prodam komunalno opremljeno gradbeno parcelo z že začeto gradnjo v izmeri 1286 m². Informacije pri Požunu na Prvomajski ul. 46, Sevnica. (P5-14MO)

ČE SI BOSTE ogledali vikend, ne boste mogli proči. Tloris 42 m², 3 etaže in velika terasa. Ves komfort, elektrika, vodo, telefon, asfalt, enkratni razgled, 3250 m² zemlje. Tel. (0608) 31-797 ali (061) 344-090. (P1-4MO)

PARCELO za vikend z manjšim vinogradom v Doblički gori ugodno prodam. Tel. 52-449. (P5-25MO)

kmetijski stroji

TRAKTORSKI OBRABALNIK SIP 220, bočno kosilnico merten in avtomobilsko prikolico prodam. Žibert, Cesta oktobrskih žrtve 28, Šentjernej. (389-KS-5)

TRAKTOR IMT 535, dobro ohranjen, in traktorsko prikolico ugodno prodam. Töne Šinkovec, Družnjava vas 88, 68220 Šmarješke Toplice. (390-KS-5)

ZARADI OBNOVE prodam skedenj in ostreže, puhalnik tajfun, obračalnik sental tajfun, dvobrazdni plug, vibracijski izkopavalnik krompirja majevica, dvoredni sejalec za koruzo OLT, R 4, letnik 1977. Tel. 76-209, Franc Zorko, Dule 6, Bučka. (387-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz — 12 col, novo spalnico gabi, novo Sipovo diskasto koso 165. Marjan Gorenc, Zbure 38, 68220 Šmarješke Toplice. (374-KS-5)

PRODAM ferguson 539, nov, varilni aparat CO₂, kombinirani šrotar-cirkular ter za rušenje koroze, vprežni voz —

ENODNEVNI PIŠČANCI!

Sprejemamo prednaročila za enodnevne piščance, bele, rjave in grahaste. Humeč, Irča vas 18, 68000 Novo mesto, tel. (068) 24-496.

OBVEŠČAM cenjene stranke, da sem na Zagrebški 3 v Novem mestu odprl brusilnico nožev in škarij. Odprto je v ponedeljek, sredo in petek od 9. do 13. ure. Se priporočam! Ivan PUNGARTNIK. (189-OB-3)

MAŠKARADNE OBLEKE za otroke od vseh do štirinajstih let prodam in tudi pošljem. Tel. (061) 266-940, po 10. uri. (P4-10MO)

MAŠKARADNE OBLEKE za otroke prodam in pošljem. Tel. (061) 448-475. (P5-27MO)

JARKICE, rjave, stare 6 tednov, bodo v prodaji od 1. marca dalje. Beli pa bodo 20. aprila. Istočasno zbiramo naročila pri KZ Metlika. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (366-OB-5)

KROJAŠTVO — šiviljstvo Danica Marjanovič, Stranska vas 1 a, Rupčič Vrh, obvešča cenjene stranke, da izdeluje po naročilu vse vrste ženske in moške konfekcije. (ček-OB-5)

HIŠNI SERVIS — vodovodne instalacije, popravilo in montaže, adaptacije kopalnic, popravilo pralnih strojev ter bele tehnike, čiščenje bojlerjev. Kilometrine ne zaračunavamo posebej. Tel. (061) 266-645. (339-OB-5)

ženitne ponudbe

SAMSKI FANT išče deklo od 25 do 30 let (en otrok ni ovira) za skupno prihodnost. Naslov v upravi lista. (324-ZP-5)

ŽELIM spoznati vdovca (od 60 let dalje), lahko tudi brez stanovanja. Šifra: »OSAMLJENOST«. (P5-5MO)

IZOLACIJE

servis zamrzovalnikov! Po več letih delovanja smo ugotovili, da je izolacija v vašem zamrzovalniku dotrajana. Prične puščati, odzunaj ledeni in rosi. Mi vam jo obnovimo pa še garancijo dobite. Prihranite 50% elektrike! Trajnost podaljšamo za 7 do 10 let. Kilometrine ne zaračunavamo!

Cenik storitev:
— 345 l — 349.000 din
— 300 l — 349.000 din
— 220 l — 319.000 din
— 410 l — 305.000 din
— 310 l — 289.000 din
— 210 l — 275.000 din
Tel. (062) 305-150 ali 413-606.
Se priporočamo! Viktor Pajek (P1-12 MO)

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
in TREBNJE

V 1. letošnji številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 26. januar 1989, so poleg kazala objav v poslovnem letu 1988 priobčeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

— Ugotovitev sklepa o pristopu k spremembam samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Črnomelj

OBČINA METLIKA

— Odlok o plačevanju prispevka za rekonstrukcijo in vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe ter izgradnjo ptt omrežja

OBČINA TREBNJE

— Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka zazidalnega načrta za območje T 6-2 — obrtna cona Trebnje
— Sklep o prispevku za priključitev na komunalne objekte in na prave individualne rabe v občini Trebnje
— Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
— Poročilo o izidu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Trebnje
— Sklep o uvedbi samoprispevka za območje krajevnega skupnosti Trebnje

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in tašča

ANA ŠKRBEČ
roj. BELE
iz Dol. Suhadola 16

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znanecem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence. Hvala govorniku za poslovilne besede, cerkvenemu pevskeemu zboru in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Nemi smo stali ob njeni odprti gomili...

Ob smrti naše drage tete in svakinje

ZINKE PAVLIN,
roj. GABER
iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znanecem, ki so počastili njen spomin, pevcem za zapete žalostinke, patru za opravljeni obred. Prav posebno pa se zahvaljujemo tov. Vanetu Murnu ter zdravstvenemu osebju, ki so ji v času njene dolgoletne bolezni stali ob strani in ji pomagali. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

24. 1. 1989, nas je po hudi bolezni za vedno zapustila draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

ANA POVŠE
rojena Škrbec,
iz Rake, Podulce 6

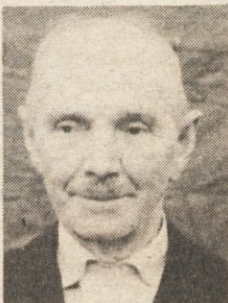
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem ter sosedom, ki ste jo v zadnjih dneh njenega življenja in trpljenja obiskali ali na kakšen drug način pomagali, jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali cvetje. Še posebno se zahvaljujemo sosedu Zofki Šribar za ne-sebično pomoč pri negovanju naše mame, gospe Milki Kranjc, Bizjakovim, Kraljevim in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, praded, brat in stric

ANTON KASTELIC
iz Jablana

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in izrazili spoštovanje do pokojnega. Posebej se zahvaljujemo sosedom za pomoč, Petru Murglju in Francetu Udovču za poslovilne besede ter pevcem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

VSI NJGOVI

ZAHVALA

Ob nenadni in prehitri izgubi našega draga moža, očeta in starega očeta

JANEZA SLAKA
p. d. Jožetovega Janeza
iz Velikih Dol 14

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo udeležencem duhovnih vaj v Stični, vsem gasilcem, govornikom za poslovilne besede ter župnikom in pevcem.

Žalujoci: žena Marija, sin Janez, hčerke Marija, Nada, Silva z družino in Vida z možem

DOM ZA UPOKOJENCE?

RIBNICA — Na nedavni skupščini ribniških upokojencev so razpravljali o zadevah, ki jih teže, največ pa o predlogu, da bi tudi ribniški upokojenci dobili streho nad glavo. Nekateri so se zavzemali za manjše klubske prostore, drugi pa kar za dom starejših občanov. Slednji so dobili pojasnilo, da so vlak zamudili, saj bi se morali za kaj takega odločiti takrat, ko je tekla razprava o gradnji doma starejših občanov v Kočevju.

M. G.-č

M. G.-č

BIVAK PRI SV. ANI?

RIBNICA — Vse več izletnikov obiskuje vrh Sv. Ane pri Ribnici. Kar precej jih ima s seboj pse, ki odvezani teka-jo okoli, čeprav je zaradi stekline strogo prepovedano. Izletniki puščajo za sabo kozerve, časopise, ostanke hrane in druge odpadke, kar jim ni v čast. Ribniški planinci pa žele postaviti na vrhu Sv. Ane še bivak (manjšo kočjo).

Skrb, delo veselje in trpljenje, to bilo tvoje je življenje.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 59. letu starosti zapustil naš ljubi mož, oče, dedek in tast

IVAN LEVIČAR

Gora 8, Krško

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znanecem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Zahvaljujemo se ZD Krško, posebno dr. Sunčiču in sestri Nataliji, lovski družini Krško, GD Gora, govornikom za poslovilne besede, kolektivu in godbi Celuloze, M-Preskrba Krško, IMV Novo mesto TOZD Commerce, gospodu župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

VSI NJGOVI

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, oče, to je bilo vaše življenje, ljubili ste nas, dom in našo zemljo, tria jokala bo, ko vas v vinograd več ne bo!

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in stari ata

IGNAC KOLENC

z Rdečega kala pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega pospremili v tako velikem številu na njegovo zadnjo pot. Zahvaljujemo se gasilskemu društvu Gorenje Vrhe, pevcem iz Dobrniča za zapete pesmi slovesa in gospodu župniku za lepo opravljeni cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Terezija, sin Tomaž z družino, hčerka Anica z družino, brat Ludvik in ostalo sorodstvo

Delo, poštenost, trpljenje — to bilo je tvoje življenje.

ZAHVALA

V 24. letu nas je tragično zapustil dragi sin, brat, svak in stric

MARJAN MULH

Gorenje Kamenje 7, Dobrnič

Iskreno in iz srca se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in Marjana v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni TOZD TAP Novoles Trebnje, gasilskemu društvu občine, govorniku tov. Stanetu Gorcu za poslovilne besede ob odprtem grobu, sosedom, sodelavcem, znanecem, prijateljem, pevcem ter župniku za pogrebni obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Z bolečino v srcu: mama, brata, sestra, stara mama in ostalo sorodstvo

Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje, skrb za nas, oče — to je bilo vaše življenje.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, praded, brat in stric

JOŽE GLOBOKAR

Fištrov oče
iz Klečeta 6 pri Žužemberku

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znanecem, dobrim sosedom in vaščanom ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, stali ob strani, darovali pokojniku toliko vencev in lepega cvetja ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja IMP Livar Ivančna Gorica, Iskri Žužemberk, Kočni Kamnik, Litostroju Ljubljana za vence in denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi dr. Kocutarju iz Žužemberka, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: sinovi Ivan, Jože z ženo, Franc, hčerke Minka, Tončka, Angelca in Rozka z družinami ter sestra Ana in ostalo sorodstvo

Trdo, pridno delo in trpljenje, bilo je tvoje življenje. V tvojem domu ostala je praznina, v naših srcih globoka bolečina.

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga skrbna žena, mama, stara mama, teta in sestra

ROZALIJA KRUH

roj. Grill
Regrač vas 57, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanecem za vsestransko pomoč, darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na poti slovesa. Zahvaljujemo se tovarni zdravil Krka, Novoteksu in KZ Krka pevcem ter gospodu župniku za poslovilne besede in lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Jože, sin Jože in hčerka Majda z družinami ter ostalo sorodstvo

Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

RUDOLF PROSENIK

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem, delovnim organizacijam iz Sevnice in Trebnjega, Zvezi borcev Sevnica, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena, hčerka in sinova z družinami

FELICIJAN ALBERT

bi hotel kdo s sestankovanjem upravičiti svojo službo,« pravi rahlo pikro sogovornik, čeprav zanj nikakor ne bi mogli reči, da ima strupen jezik. Nasprotno, s svojo izdatno energijo kar neka-ko omami in predrami tudi svoje okolje oz. ljudi v njem, da mu radi prisluhnejo. In ne zato, da bi prodajal kakšne ideje, ki mu jih res ne manjka, temveč so to v resnici bolj napotki za akcijo. Zato zaradi njegovih nasvetov ni še nobena krava poginila, kakor pravi tisti pregovor o kmetu, ki je spraševal moža s številnimi idejami, kako naj pozdravi kravo, naposled pa je sivka vseeno shirala.

Albert živi z družino na Šmarčni že od malih nog. Oče je bil visok okrajni uslužbenec v Krškem, mati pa šivilja. Košček zemlje, na katerem z ženo pridelata vrtnino zase, nekaj pa tudi iztrži za zanj, pomeni v teh časih lep prihranek v gospodinjstvu. Kmetje se sicer včasih čudijo, češ žena je učiteljica pa na njeni dela. »Delati ne bi smelo biti nikogar sram. Žal pa se je premočno zasidrala miselnost, ko starši strašijo otroke, češ če se ne boš pridno učil v šoli, baš šel pa dela!«

Njega sicer niso pitali s takim, ko je hodil v boštanjško šolo, kjer je postala knjiga njegova najljubša prijateljica. Pridno je obiskoval študijsko knjižnico v Kranju, ko je hodil v srednjo tekstilno šolo, predvsem pa ga je zanimalo lepstvo. Ko se je vrnil, je delal v sevniki občinski mladinski organizaciji, pesnil v glasilo OK ZSM Mladi svet; v Konfekciji Lisca, kjer je bil najprej izmenovodja v krojilnici, potem pa tehnolog, so mladinci oz. skupna kulturna skupina, ki jo je vodil Felician, uvedli razstave, kulturne prireditve itd. Izdajali so tudi svoje literarno glasilo Šivi in verzi, prirejali gostovanja poklicnih kulturnih skupin, začeli s Slovenskim oktetom. V vse to snovanje je Felician vikal del sebe. Tudi zato je čutili, da je v Sevnici nekakšno kulturno gibanje, ne pa mrtvilo.

P. PERC

SLOVIN POKROVITELJ PUSTNEGA PLESA

NOVO MESTO — Novomeški hotel Metropol pripravlja za soboto, 4. februarja, pustni ples, katerega pokrovitelj bo DO Slovin Bizelsko iz Brežic. Maske bodo imele seveda prost vstop, za zabavo bo poskrbel narodnozabavni ansambel Frana Freleta z Dobropoljskimi fanti, program pa bo popestril še Franc Novina, ki bo tudi izvedel igro na srečo, imenovano »Pustni bingo«. Hkrati bo v tem času odprta tudi diskoteka. Vabljeni!

V SOBOTO PUSTOVANJE

KOČEVJE — V soboto bodo pustni plesi (v maskah ali brez) po vsej kočevski občini. V restavraciji Name bo igral ansambel Obzorje, vstopnina s konzumacijo bo 50.000 din; v hotelu Pugled pa ansambel TROPICAL, vstopnina s konzumacijo bo 35.000 din.

Inflacij Mitingič v Semiču

Gusarji pripravljajo največje belokranjsko pustovanje

SEMIČ — Tukajšnje pustno društvo Gusarji, ki že vrsto let pripravlja največje in najbolj obiskane pustne prireditve v Beli krajini, tudi tokrat ne bo razočaralo številnih obiskovalcev. Pustovanje, s katerim živi vse kraj, bo trajalo neprekinjeno od sobote, 4. februarja, do srede. Vendar gusarji opozarjajo, da bo letošnja prireditev še na višji kulturni ravni kot so bile dosedanje.

V soboto bo v penzionu Smuk ples v maskah, najbolj izvirne maske pa bodo nagajale. V nedeljo ob 9.30 bo pred Smukom gusarski miting, na katerem bodo pretresli najpomembnejše dogodke v preteklem letu, ob 18. uri pa v kulturnem domu veseli večer. Pral bo gusarski TV žetnik, predstavila se bosta tudi gusarski pevski zbor in big band. Vsi, ki jih bodo zadržale pete, se bodo lahko razvedrili v penzionu Smuk. V ponedeljek bo za vse tiste, ki so bili prejšnji dan zadržani, v kulturnem domu ob 18. uri ponovitev TV žetnika, v Smuku pa bo pustni disk. V torek bodo prav tako ob 18. uri v kulturnem domu prebiralitane ob smrti Inflacija Mitingiča, v sredo pa se bodo ob isti uri zalujoči ostali poslovili od pokojnega.

Rešil je propadajočo Haringovo hišo

J. Izairi je v spomeniško zaščiteni stavbi uredil gostilno

ČRNOMELJ — Jamin Izairi je večkrat obiskal Slovenijo, konec leta 1983 pa se je odločil, da dokončno zapusti rojstno Tetovo in si pri nas ustvari novo življenje. »Življenje v Sloveniji mi je bilo všeč, tudi tukajšnja mentaliteta mi je bolj ustrezala, predvsem pa se mi je zdelo, da lahko prav v Sloveniji bolj zagotovo kot kjerkoli drugje upam, da bom imel uspehe s svojo obrtjo,« pravi Jamin.

V najem je vzel gostilno v Črnomeljcah, toda kmalu se je začel ozirati za hišo, ki bi bila naprednejša in v kateri bi si lahko uredil svoj lokal. »Tako sem zvedel za stavbo, ki jo Črnomalci poznajo kot Haringovo hišo, v kateri že več kot desetletje ni nihče stanoval, zato je propadala. Četudi je bila pod spomeniškim varstvom, je ni hotel nihče obnoviti, saj so se bali stroškov. Odločil sem se za nakup in popravilo, čeprav so me vsi opozarjali, da obnova ne bo poceni. Toda bil sem optimist, na koncu pa sem spoznal, da je bilo stroškov dvakrat toliko, kot sem pričakoval,« pravi Izairi.

Seveda je Jamin pri obnovi sodeloval z novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, velikokrat pa so mu priskočili na pomoč tudi na črnomaljski občini. Tako je za današnje razmere potreboval dokaj kratek čas od takrat, ko je začel iskati dokumentacijo, do otvoritve gostilne: le dobri dve leti. Črnomalci so gostilno »Pri suhem mostu«, kakor jo je poimenoval, že dobobra spoznali in pohvalijo postrežbo. »Naše geslo je, da ima gost vedno prav, zato smo pripravljeni prisluhniti vsaki njegovi želji. Mogoče je to še toliko lažje, ker so v lokalu zaposleni le člani moje družine,« niza Jamin.

M. B.-J.

Jamin Izairi

Zagorela je sušilnica

— V sevniki Kopitarni milijarda dinarjev škode

SEVNICA — V sevniki Kopitarni je prišlo 25. januarja med 17.30 in 18. uro do požara na visokofrekvenčni sušilnici. Nastalo škodo so ocenili na milijardo dinarjev, zlasti zato, ker je stroj, kupljen na Švedskem pred več kot 10 leti utrpel največje poškodbe. Omenimo naj še, da so požar pogasili gasilci in delavci Kopitarne sami.

»Visokofrekvenčna sušilnica je pravzaprav velik stroj oz. naprava v objektu, ločenem od drugih, kar ni ravno redek slučaj, da pride do vžigov. To se pri obeh sušilnicah primeri skoraj vsak mesec, saj smo lani izpraznili 30 gasilskih aparatov, od tega le 5 za vajo. V sušilnici sušimo lesene polizdelke za kopita in podplate. Če je v lesu, denimo, grča ali skorja, če odstopa od povprečne vlage, ki jo imajo običajno polizdelki 12 odstotkov (za finalno obdelavo pa moramo polizdelek v sušilnici posušiti na 8 odstotkov vlage), potem vsaka napaka spremeni delovanje visokofrekvenčnih tokov. Toda, ker je med obratovanjem sušilnice vedno poleg delavcev, ta tudi pravočasno ukrepa. Tokrat je prišlo do vžiga med malico, ko sušilnica ni več obratovala. Ob izbruhu požara je bilo takoj zraven 14 gasilcev, čeprav bi zadostili že trije, in še ducat delavcev je skušalo pomagati, a ni bilo več kaj dosti storiti.

Zelo hvaležni smo sevnikiškim gasilcem, ki so na vsak alarm pripravljeni pomagati. Zadnji požar me je kar prizadel, saj, ko že misliš, da si na konju, kar zadeva požarno preventivo, se naenkrat spet znajdeš na trdih tleh, na dnu,« je povedal Tone Polutnik, referent za varstvo pri delu in za požarno

OTROK V LISICAH

TREBNJE — Nekdanji miličnik si je pred leti ob odhodu na novo delovno dolžnost vzel za spomin prave policijske lisice. Bile so kot nove, imele so le eno napako, da se niso več zaklepale. Pred dnevi so bili na njegovem domu na obisk nečaki in jim je to svetlečo stvarco ponudil kot igračko. Lisice so se na otroških rokah nenadoma zaklenile. Stari miličniški maček je poskušal vse načine, da bi otroka rešil, pa se mu ni posrečilo. Z okovanim otrokom se je odpravil na postajo milice v Trebnje. Dežurni miličnik Rudi Simonič ni imel ključa za takšne lisice, vendar se je znašel: deklari je iz lasišča potegnil lasnico, z njo segel v ključavnico in lisice so se razklenile. Če bi za takšen ključ vedeli gangsterji, bi zagotovo imeli polno glavo lasnic.

Tuji kapital razvija Mokrice

Nemška firma najema celotni grajski kompleks za trideset let — V parku bo igrišče za golf, v gradu pa hotel najvišje kategorije

RAJEC — Gradu Mokrice s pripadajočim parkom napovedujejo v kratkem velik turistični razvoj. Celoten kompleks, ki slovi kot pomemben kulturnozgodovinski in naravni spomenik, bo münchenska firma prevzela za trideset let. S Termami Čatež bo v kratkem

podpisala najemno pogodbo. Denar, ki naj bi ga tuji plačevali za najemnino, bodo investirali v izgradnjo novih objektov in adaptacijo gradu. V prvi fazi nameravajo v igrišče za golf in spremlja-joče objekte vložiti okoli 15 milijonov zahodnonemških mark, v drugi fazi pa

še enkrat 15 milijonov mark za ureditev gradu, v katerem bo hotel najvišje kategorije.

Svoje načrte so 26. januarja v Mokricah razgrnili pred predstavniki brežjskega izvršnega sveta, Regiona, zemljiške skupnosti, Zavoda za spomeniško varstvo Novo mesto, Gozdarskega inštituta Slovenije, sozda Emona, Emona hotelov in Term, da bi zvedeli za njihova mnenja in nato skupaj prišli do čim boljših rešitev. S strokovnjaki se bo arhitekt D. Siegert verjetno kmalu ponovno srečal, vendar jim mora prej pustiti malo časa za temeljitejšo seznanitev z razvojnimi zamislimi.

Grad Mokrice obdaja 60 ha velik park z izredno redkimi in izbranimi drevesnimi vrstami, vendar je že desetletja zapuščen in je doživel le nekaj najnujnejših posegov. Predstavnik Gozdarskega inštituta je omenil, da ukrepov v njem niso izvajali tako, kot so želeli, zato na park vstanju, v kakšnem je trenutno, ne morejo biti pozorni.

Iz razlage arhitekta Siegerta smo zvedeli, da bodo večji del parka uredili v igrišče za golf, to pa je zanj prednost, ker bo potem negovan. Takšno igrišče zahteva 60 do 70 ha zemlje. Če je gradu pustijo 20 do 30 ha, potem bodo morali del zemljišča dokupiti. Za igrišče sta zdaj predloženi dve varianti.

V hlevih in kaščah bodo na starih temeljih postavili novi enako visoki poslopji z enakim nagibom strehe, v njih pa uredili 90 sob. V pritličju bosta tudi trgovina in restavracija, v kateri bodo igralci golfa lahko privoščili prigrizke. Igrišče naj bi bilo dokončano 1991 oziroma najpozneje spomladi 1992. Grad bodo adaptirali do 1995. Zdaj ima 60 postelj, vendar menijo, da je to premalo, zato nameravajo urediti sobe tudi na podstrešju. Restavracijo kuhinjo in vse pomožne prostore bodo popolnoma posodobili. Prvi dobitek pričakujejo po petletnem obratovanju. Prenovljene Mokrice naj bi obiskovali gostje iz Italije, Avstrije in Nemčije, dotok pa pričakujejo tudi iz milijonskega Zagreba.

J. TEPPEY

S PREDSTAVITVE RAZVOJA MOKRIC — »Igrišče za golf bomo tako vkomponirali v park, da bo postalo del celote, ne da bi kakorkoli razvrednotili spomeniško zaščiteni kompleks,« je nemški arhitekt D. Siegert udeležencem razložil svojo zamisel. Na sliki od leve na desno: Jani Vehovar, direktor DO Emona hoteli, Mitja Svetelj, predsednik poslovnega odbora SOZD Emona in Borut Mokrovič, direktor Tozd Terme Čatež (Foto: Jožica Teppey)

Odslužen avto gre v denar

Avtomobilski odpad na Vrhu pri Škocjanu — Za surovino in za dele — Največ je Zastavinih

VRH PRI ŠKOCJANU — V senci dolenjskih gričev in vrhov se je že našlo nekaj prostora za avtomobilske odpadke. Eno takih zbirališč za dotrajane in napol odslužene avtomobile ima na Vrhu pri Škocjanu Novomeščan Tone Konda. S svojim podjetjem zdaj gostuje v prostorih Kmetijske zadruge Krka, prej pa je delal v najeti baraki v Novem mestu na Grmu. Uradno je obrtnik od lanskega 1. julija. Kot pravi, na občini ne vedo, kam bi uvrstili njegovo dejavnost, ali pod komisijsko trgovino ali kam drugam.

Odpad, ki se bo zaradi dveh delavcev, ki sta ga spravila na noge in ga vodita, morda kdaj preimenoval v podjetje Tone in sin, sprejme vsakršno vozilo. »Če je avto za surovino, ga plačam po teži, drugače ocenim, če je še kaj uporabnega. Tukaj se da avto prodati in kupiti. Prodajam tudi dele, ki jih po želji takoj montiram. Vsak rajši vidi, da kupljeni del takoj vgradi, ker se potem lahko brez skrbi odpelje naprej in se na lastne oči prepriča, če je uporaben. Največ povprašujejo po delih za zaslavo 101. Zastavine avtomobile tudi največ zbira in popravlja, vendar se najdejo tukaj tudi deli za katro,« pravi

tavlja ponudbo poklicni avtomehaničar Konda. Kot pravi, bi mu morali za njegovo boljše delo pustiti, da bi dele nabavljal v Italiji, češ da to stran meja ne more kupiti vsega.

M. LUZAR

Tone Konda — se bo selitev z Grma na Vrh obnesla?

D studio TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu Radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa v Dolenjskem listu. Številke v oklepaju povedo, na katerem mestu je bil posamezen hit prejšnji teden.

- (2) Nobody's perfect — MIKE & THE MECHANICS
- (4) As long as you follow — FLEETWOOD MAC
- (5) Giving you the best that I got — ANITA BAKER
- (1) Slow turning — JOHN HIATT
- (6) Twist in my sobriety — TANITA TIKARAM
- (7) Del Rio's song — BLUE OYSTER CULT
- (3) 3. (1) Angel of Harlem — U2
- (10) Exile — ENYA
- (—) Now you're gone — BLACK
- (—) Driving home for Christmas — CHRIS REA

D studio Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil MARICI KOŠMERL s Hriba pri Loškem Potoku. Lestvica pa je tokrat takšna:

- (3) Soncu naproti — HENČEK
- (1) Dolenjski sem kmet — COF
- (2) Ej oča, povejte — FANTJE Z VSEH VETROV
- (5) V Beli krajini sem doma — NOVI ODMEVI
- (8) Vsi na ples — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (7) Ko pride pomlad — NAGELJ
- (6) Za vse hvala ti — ANSAMBEL F. MIHELIČA
- (4) Lepo je biti doma — ANSAMBEL I. RUPARJA
- (9) Sem ribce lovil — SLOVENSKI MUZIKANTJE
- (—) Za vas — MARJAN PODLOGAR

Predlog za prihodnji teden: Naš Francelj — BRODNIKI.

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

kozerija KAM BODO ŠLI Odstopljenci?

— Ha, ha, ha pa je kreniti? se je režal Fritz že med vrati.
— Lahko zve, kam pes tace moli?
— Zofort. Vodstvo v Vojvodina odstopiti.
— Da, Fritz, odstopili so.
— Vodstvo v Črna gora odstopiti.
— Tudi to je res, Fritz.
— Odstopiti zaradi pritiskov, zaradi miting.
— Tako bo, ja, Fritz.
— Odstopiti komunistično vodstvo. Odstopiti sindikalno vodstvo.

Odstopiti vodstvo SZDL.
— Vidim, da si dobro obveščen.
— Koliko ljudi odstopiti? Je že kdo izračunal?
— Ne razpolagam s tem podatkom, Fritz. Gre pa verjetno za več sto ljudi.
— Od kod ti ljudje priti na funkcija?
— Iz združenega dela. Baza jih je predlagala, baza jih je izvolila.
— To razumeti. Baza jih je tudi odžagati.
— Odlično. Odstopi so zaradi volje delovnih ljudi. Tako vsaj be-

remo in slišimo.
— Opravljati ti ljudje svoja funkcija tudi profesionalno? Jim biti to služba?
— Tudi, tudi. Ne vsem, ampak mnogim, da.
— Zdaj torej ostati brez služba.
— Ne poznam podrobnosti, vendar tvojemu sklepanju ne morem ugovarjati: ostali so brez delovnih mest.
— In zdaj te vprašati: kam vsi ti ljudje iti?
— Menim, da tja, od koder so prišli.

— Pa ne vendar nazaj v baza?
— Pretekla praksa je bila takšna, da, Fritz.
— To biti neumno!
— Niti ne, saj so od tam tudi prišli.
— To držati, vendar brez logike.
— Zakaj?
— Pogledati: baza jih izvoliti, baza jih tudi odstraniti, ker ne dobro opravljati funkcija, ker razočarati baza. Baza biti trapasta, če sprejeti nazaj nesposobna ljudi.

TONI GAŠPERIČ